TRUP MINTE SPIRIT

CURS PRACTIC DE SPIRITISM

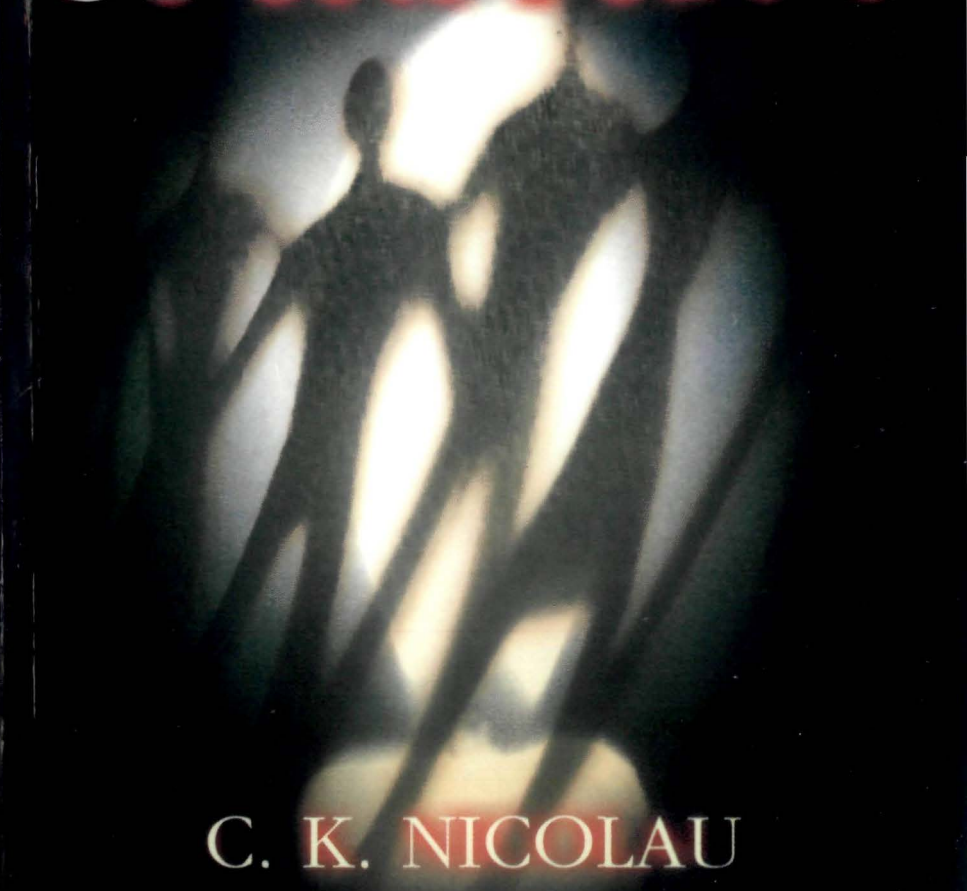

C. K. NICOLAU

ALDO PRESS

C.K. NICOLAU

CURS PRACTIC DE SPIRITISM

Aldo Press

CE ESTE SPIRITISMUL

Spiritismul este o filosofie experimentală care se ocupă cu studierea sufletului și manifestărilor sale.

Mulți își închipuie că spiritismul constă numai în obținerea diferitelor oracole (profeții) cu ajutorul învârtirii meselor și paharelor, neglijând astfel partea filosofică a acestei doctrine care tinde a deveni universală, formând baza teozofiei și a altor doctrine mistice.

Spiritismul este o știință-credință care ne arată că omul posedă un suflet și că acesta nu este decât o mică părticică din puterea Dumnezeirii. Această firimitură de Dumnezeire își începe acțiunea în cele mai inferioare animale, unde activitatea sa nu este mai mult decât un instinct, și de unde numai după ce trece printr-o serie de mii de vieți tinde a deveni inteligență, încarnându-se în specia umană.

De aici ea începe a se dezmărgini mereu de greutatea de a se înțelege pe sine și pe Dumnezeu, până ajunge la cea mai înaltă treaptă de lumină intelectuală, când se confundă iarăși cu Dumnezeirea.

Spiritismul este deci știința sufletului, prin care omul învață a iubi pe aproapele său ca pe sine însuși; știința prin care omul se poate înțelege cu cei plecați din această lume.

Am spus că spiritismul este o știință-credință. Este știință prin faptul că se împacă perfect cu așa-zisa știință pozitivă, cu ajutorul căreia își probează spusele și este credință pentru că el cuprinde în sine miezul tuturor religiilor, fără deosebire. El nu face

caz de diferența ce se exercită în cultul uneia sau alteia dintre religii și îmbrățișează cu plăcere tot ce gândește deopotrivă în fiecare din aceste religii; toate câte le recunoaște creștinul, și mahomedanul, și evreul, și sălbaticul. Tot ce este rit sau cult el îl înlătură, însă fără dispreț, și admite fără fanatism sau bigotism, supunând judecății și ispitei, tot ceea ce privește existența lui Dumnezeu, a sufletului, nemurirea și puterea de comunicare între ele.

În lucrarea sa „La vie dans l'Au delà", baronul Carol du Prell scrie, referindu-se la hipnotism și spiritism: „Avec le somnambulisme, nous pénétrons dans le monde des esprits: avec le spiritisme, ce sont les esprits qui pénètrent dans le notre. Telle est la définition des deux principaux phénomènes de la magie moderne." (Cu somnambulismul noi pătrundem în jumea spiritelor; cu spiritismul, spiritele sunt cele care pătrund în lumea noastră. Aceasta este definiția celor două principale fenomene ale magiei moderne.) Din aceste puține cuvinte ne e de ajuns să înțelegem că spiritismul nu e decât un hipnotism, în care mediumul e subiectul, iar spiritul e hipnotizatorul. De aici rezultă că spiritele pot comunica cu noi prin sugestii, dar aceste sugestii sunt mentale și ele vin adesea sub formă de inspirație. Astfel, mediumii, care sunt niște oameni cu calități speciale în ale spiritismului, primesc inspirația spiritistă în timpul unui somn profund.

Manifestările spiritiste nu se produc numai cu ajutorul mediumului prin care se manifestă voința spiritelor ce-l înconjoară, ci ele se produc și direct asupra oricărui om. Astfel, spiritul unui tată mort va sugestiona fiului său modul cum trebuie să se conducă în lume, căci spiritele, după dezîncarnare (moarte), au menirea de a conduce pe cei rămași în urma lor pe pământ, după cum un tată în viață îi conduce pe copiii săi.

Această conducere se face prin comunicări telepatice, prin inspirație, adică prin idei venite intuitiv, a căror origine omul profan nu o știe, și pe care învățații o datorează creierului, sau ca provenind – după cum zice filosoful Hartman – din „inconștien-

ţă". De aici rezultă că lucrările noastre de toate zilele nu sunt numai rezultatul inteligenţei noastre; ele sunt de multe ori executarea voinţei spiritelor ce ne înconjoară[1]. Cum vedem, dacă s-ar adeveri aceste susţineri, acţiunile noastre de toate zilele sunt în mare parte manifestări spiritiste.

O altă parte a doctrinei spiritiste ne arată că moartea nu este, după cum s-a crezut, întreruperea definitivă a acţiunilor noastre; din contră, ea este o trecere pe care sufletul o face de la un fel de viaţă la o alta. Spiritul, fiind nemuritor, trece prin diferite corpuri de animale, începând de la cele mai inferioare şi sfârşind cu cele mai superioare în inteligenţă, până ajunge la perfecţiune, căutând să ajungă nivelul Dumnezeirii.

Să vedem acum care este agentul care leagă spiritele dezîncarnate de noi şi ce le face pe ele să ne conducă în acţiunile noastre. Acest agent este unul dintre cele mai delicate sentimente pe care le posedă omul şi care se numeşte „dragoste".

El este unul dintre sentimentele sub stăpânirea căruia omul, chiar în viaţă fiind, uită de „eul" său şi e în stare de multe ori să-şi dea viaţa pentru fiinţa iubită.

Acest agent, din punct de vedere pur spiritist, este foarte greu de definit, cu atât mai mult cu cât omul, sub numele de dragoste, înţelege greşit o pasiune de care e însoţit instinctul de conservare animală. Cum că iubirea este o simţire spirituală o puteţi vedea din faptul că adesea apare în mod spontan în faţa voastră imaginea unei persoane iubite, a unui prieten drag, pe

---

[1] Spiritele, ca şi oamenii, sunt bune şi rele sau, mai bine zis, inferioare şi superioare; după cum sfaturile pe care le primim de la ele sunt nobile sau josnice, bune sau rele. Desigur că aţi avut ocazia în viaţă, când, săvârşind câte ceva în mod impulsiv, dacă acea acţiune a dat rezultate bune, în mod instinctiv aţi zis: „Parcă Dumnezeu mă îndeamnă." Sau „Parcă îmi spunea sufletul că are să fie ceva bun" sau altădată aţi zis: „Numai dracul m-a pus."

Credinţa în puterea inspirativă a muzelor – spirite cu dragoste de artă – o găsim la toţi poeţii, până în timpurile noastre, care în fruntea operelor lor pun o închinare şi un apel la muze să-i inspire. (n.a.)

care nu l-ați mai văzut de mult și al cărui suflet e legat de voi prin frumoasele amintiri ale unei prietenii neșterse. Aceste apariții sunt proba unei iubiri reciproc simțită și care se formează legând strâns spiritele noastre.

După cum vedem, iubirea este sentimentul prin care noi suntem legați nu numai de cei din jurul nostru, ci chiar de spiritele celor care au plecat din lumea aceasta; iubirea este deci aceea care a dat, dă și va da naștere manifestărilor spiritiste.

Pentru o mai bună înțelegere a acestui agent, spiritiștii recomandă sentimente aproape analoge.

„Mila" și „altruismul", adică a iubi pe altul ca pe tine însuți; durerile lui să fie și ale tale; nevoile lui să le simți și tu – acești agenți sunt derivații celui dintâi și ne arată că iubirea de care vorbim nu este o iubire între doi indivizi, ci o iubire între toți oamenii, fără absolut nici o personalitate. Manifestarea acestei iubiri nu constă în idealul de a-ți însuși un individ; acest fel de iubire probează din contră „egoismul", constă în a ajuta materialicește sau moralmente pe aproapele tău, ale cărui suferințe te ating sufletește.

Vorbind de iubirea spiritistă, B.P. Hasdeu ne spune, în lucrarea sa „Sic cogito":

„De aici, neapărat nu urmează că «Eu» sau d-l «Ics» și d-l «Igrec» ne-am putea așeza tam-nesam la taifas cu sufletul lui Socrat sau a lui Traian."

„Câteodată, în viața asta de jos pământească, ni se întâmplă că vreun om de frunte ne întoarce spatele sau că nu vrea să ne primească; ce să-i facem? Să strigăm oare că el nu există? sau nu cumva să ne închipuim că ar fi suprafiresc ca el să ne bage de seamă."

„Nu și nu."

„El nu ne bagă de seamă pentru că nu ține a ne cunoaște sau pentru că ne cunoaște prea bine că nu suntem oameni de

omenie, sau nu simpatizează cu noi, nu ne potrivim unii cu alţii, nu ne iubim."

„Iubirea, iubire adevărat omenească, nu dobitocească, căci dobitoacele nu sunt spiritiste, ci foarte pozitiviste; iubirea pe care în vecii vecilor n-o vor înţelege aceia care maimuţăresc definiţia bâiguită de Litré şi Robin: «amorul este totalitatea fenomenelor cerebrale care constituie instinctul sexual», iubirea sufletelor, iubirea de tată, de mamă, de copil, de fraţi sau prieteni, iată cheia spiritismului, singura cheie a comunicaţiei între spirite."

ISTORIA SPIRITISMULUI

Sunt mulți aceia care cred să spiritismul este o descoperire modernă; dar, de cercetăm mai îndeaproape istoria sacră a diferitelor religii, vom vedea că faptele pe care noi le numim manifestări spiritiste sunt cunoscute din timpurile cele mai vechi.

Începutul spiritismului est deci contemporan cu credința în nemurirea sufletului a popoarelor antice. Chinezii, indienii, babilonienii, perșii etc. cunoșteau deja această practică ce făcea parte din știința Magiei.

Cercetând Vechiul Testament, vedem că practicile spiritiste erau foarte răspândite la evrei. Cărțile sfinte vorbesc adesea de vrăjitori, de divinatori și prezicători ai viitorului, atestând și condamnând evocarea morților. Acești vrăjitori și prezicători corespund, după modul cum sunt descriși, cu mediumii spiritismului modern.

În Levitic (XX, 6) scrie: „Sufletul care se va adresa magilor sau vrăjitorilor, și care va fi avut a face cu ei, îmi voi întoarce fața de la dânsul și-l voi face să piară în mijlocul poporului său." Apoi (XX, 27): „Omul sau femeia care va avea în el spiritul de ghicitor să fie pedepsit cu moartea; ucis cu pietre, și sângele său să cadă asupra lui."

Toate acestea se explică prin faptul că în vechime, regii și preoții voiau, cu orice preț, să împiedice practicile spiritiste.

În prima carte a regilor se arată că Saul, îmbrăcându-se cu haine schimbate, a evocat la Endor umbra lui Samuel cu ajutorul unei femei evocatoare. Iată această descriere: „Saul zice servito-

rilor săi: «Căutați-mi o femeie care să aibă în ea spiritul de divinație, și eu mă voi duce s-o întâlnesc și s-o întreb.» Și servitorii săi îi ziseră: «Este la Endor o femeie care are spiritul de divinație.» Atunci Saul puse veșminte împrumutate și ieși însoțit de doi oameni și se duseră la acea femeie noaptea și îi zise Saul: «Cheamă spiritul care este în tine, și fă să apară înaintea mea cel ce-ți voi zice eu.» Femeia îi zice: «Tu știi ce a făcut Saul și cum a distrus magii și vrăjitorii, pentru ce deci îmi întinzi o cursă ca să mă faci să pier?» Și Saul îi jură pe Dumnezeul cel viu că nimic rău nu i se va întâmpla pentru aceasta. Atunci femeia îi zise: «Pe cine trebuie să evoc înaintea ta?» El răspunse: «Cheamă înaintea mea pe Samuel!» Dar când femeia văzu apărând pe Samuel, scoase un strigăt și îi zise lui Saul: «Pentru ce m-ai înșelat? Tu ești chiar Saul.» Și regele îi zise: «Nu te teme, dar spune-mi ceea ce ai văzut.» Femeia îi zise lui Saul: «Văd ridicându-se un bătrân; și e îmbrăcat cu o manta.» Atunci Saul înțelese că acesta era Samuel, și se înclină până la pământ în adorație. Atunci Samuel îi zise lui Saul: «Pentru ce mă tulburi făcându-mă să apar?» Și Saul îi zise: «Sunt în mare primejdie căci filistenii s-au ridicat contra mea și Dumnezeu s-a îndreptat de la mine și n-a voit a-mi asculta rugăciunea, nici prin ajutorul profeților, nici prin visuri[1] și astfel te-am chemat pentru a mă învăța ce trebuie să fac.» Și Samuel îi zise: «Pentru ce mă întrebi tu, pentru că Dumnezeu s-a depărtat de tine și a trecut de partea dușmanului tău? Să știi că Dumnezeu va face să cadă Israel în mâinile filistenilor și că tu și fiii tăi, de mâine, veți fi cu mine.»

[1] De aici vedem că, în vechime ca și azi, spiritiștii socoteau somnul drept o exteriorizare și visurile drept o comunicare spiritistă. A se vedea „Sic Cogito" de B.P. Hasdeu. De asemenea comunicațiile spiritiste erau, ca și azi, de mai multe feluri: spontane, adică prin telepatie astrală (profeție), prin vise, prin conjurație (magie) și prin diverse manifestări ca mișcarea lucrurilor etc. când ei se socoteau împrejmuiți de demoni. (n.a.)

Şi îndată Saul căzu la pământ speriat şi femeia se apropie de Saul, căci el era foarte tulburat." (Cartea I, XXVIII, 721).

În cărţile Vechiului Testament găsim foarte adesea descrierea mai multor manifestări. Moise, Regele David erau iniţiaţi în misterele necromanţiei. În Deuteronom şi Levitic se vorbeşte mult despre manifestările spiritiste şi în special în cartea lui Iov.

Grecii, romanii şi toate popoarele vechi cunoşteau aceste manifestări sub formă de oracole şi profeţii şi ne-ar trebui un volum întreg spre a face istoricul evoluţiei spiritismului de astăzi, care fusese aproape distrus prin absolutismul preoţilor şi regilor.

Credinţa în puterea spiritelor a continuat să existe şi a dominat la început chiar ideile şi operele oamenilor de ştiinţă. Astfel, medicul chimist Jean Baptist van Helmont, descoperitorul sucului gastric, care a trăit de la 1577 la 1644, spunea că funcţiile organismului sunt reglate de un fel de „sunete secundare" numite „arşee" a căror bună armonie întreţine sănătatea, iar lipsa acesteia produce boala. Se pare că Van Helmont a întrevăzut în aceste „arşee" una dintre puterile cele mai mari ale spiritului asupra corpului: autosugestia.

Un început mai apropiat de doctrina şi practica spiritistă îl găsim în Europa, în anul 1745, în expunerile savantului iluminist suedez Swedenborg. Acesta era un mare învăţat al timpului şi nici nu se gândea la asemenea lucruri când, într-o zi, aflându-se la Londra şi stând la masă într-un han, văzu apărându-i, în mijlocul unei lumini puternice, un om care-i strigă cu o voce răsunătoare: „Nu mânca aşa mult", apariţie urmată după câteva zile de o întrevedere cu Dumnezeu în persoană, care îl făcu apostolul unei doctrine noi.

Swedenborg publică comunicările dictate de Dumnezeu însuşi, prin care arată că substanţa lui Dumnezeu este tipul primitiv al creaţiei universale; că sufletul este viaţa reală a omului şi că trupul nu este decât forma, că într-un om sunt doi oameni deosebiţi, unul spiritual, altul material, că în timpul trecerii omu-

lui material pe acest pământ, corespunzătorul său, omul spiritual, este în contact cu spiritele, dar pe care nu le poate vedea; ș care spirite, bune sau rele, își arată calitățile prin conduita omului; căci, dacă el e bun, acesta e meritul îngerilor ce-l însoțesc ș care poartă grija sănătății și salvării sale; iar dacă e rău, este influența demonilor înconjurători care se înverșunează a-l pierde în corpul și sufletul său.

Swedenborg a avut în cursul vieții sale numeroase viziuni în care timp primea instrucțiuni asupra noii doctrine; el predica și scria obținând un efect atât de mare încât numai în Londra, unde își tipărea cărțile, s-au adunat mai mult de 6000 de persoane, constituindu-se într-o societate.

Swedenborg lăsase în Suedia prieteni și adepți numeroși care să-l reprezinte în lipsă și cu care se spune că avea comunicații continue prin intermediul spiritelor aeriene. Se spune chiar că sufletele credincioșilor puteau, cu toată depărtarea, să se pună în legătură unele cu altele. Se afirmă de exemplu că după plecarea sa din Suedia, celebrul vizionar lăsase în palatul din Gothemburg o nobilă doamnă, adeptă a doctrinei sale și unită cu el prin legături de credință, cu care el avea dese întrevederi cu toată distanța ce îi separa. Swedenborg, fiind la Londra, unde-și vedea de lucrările sale gnostice, iar acea doamnă fiind la curtea din Stokholm, sufletele lor, înfășurate într-o imagine aburoasă a corpului lor, se întâlneau în palatul din Gothemburg și țineau ședințe într-un mic salon tapetat cu satin negru pe care erau brodate stele argintii și unde servitori respectuoși și discreți aprindeau regulat lumânări la ora obișnuită a acestor întâlniri mistice.

Aproape de moartea sa, Swedenborg își cheamă adepții cărora le spune cu insistență că toate viziunile și comunicările sale au fost perfect adevărate, că n-a existat nici o exagerare sau schimbare în învățăturile comunicate. După moartea sa, discipolii săi fondară o biserică, așa-zisă a „Noului Ierusalim", cu foarte mulți adepți în Anglia și Statele Unite. Putem deci socoti doc-

trina Swedenborg drept adevărata origine a spiritismului și teozofiei.

După 75 de ani de la moartea lui Swedenborg, aceste doctrine, cu unele prefaceri în domeniul comunicărilor mistice, reînvie datorită unor fapte petrecute în America și de atunci, primind denumirea de spiritism, s-au împrăștiat în întreaga lume.

Iată pe scurt istoricul acestei ultime evoluții a spiritismului:

În orășelul Hydesville din Arcadia (Statele Unite) trăia un oarecare Michel Veckman. Într-o seară, el auzi pe cineva bătând la ușa casei sale. Se duse și deschise ușa, dar nu văzu pe nimeni. Acest fapt se petrecu în mai multe rânduri. Veckman se hotărî să-l prindă pe glumețul care petrecea pe socoteala sa. Se dovedi însă că nimeni în carne și oase nu bătea în ușă. După câtva timp observă că mobilele din casă începeau să se miște din locul lor, ca și cum cineva nevăzut le lua și le muta. Veckman, speriat, fugi și lăsă casa care stătu un an de zile neînchiriată.

În decembrie 1847, o familie de origine germană, numită Fox (din Voss, pe nemțește), se stabili în acel oraș, tocmai în casa unde locuise Veckman. Această familie era compusă din tată, mamă și trei fete. Familia Fox aparținea bisericii episcopale metodiste și erau membrii ei exemplari și incapabili de a fi atinși de vreo bănuială de înșelătorie sau duplicitate.

După venirea lor în noua locuință, fapte curioase și a căror putere creștea, se produseră în casa lor. Astfel, începură să se audă lovituri în ziduri, în tavan, în odăile vecine. Câteodată, când familia era adunată la masă, se auzeau zgomote în odaia de dormit a copiilor; toți alergau să vadă cauza zgomotului. Cu toate că ușile și ferestrele fuseseră închise și deși nu găseau pe nimeni înăuntru, mobilele erau răsturnate unele peste altele. Uneori, chiar de față cu ei, mobilele se legănau ca și cum ar fi fost mișcate de valuri. Dintre toate mobilele, patul copiilor era obiectul de predilecție al acestor manifestări.

Uneori se auzeau paşi prin casă, fetele simţeau mâini nevăzute trecând pe lângă ele, alteori copiii aveau senzaţia că cineva trece frecându-se de patul lor.

Adeseori, soţii Fox înconjurau casa, încercând să-i surprindă pe ciudaţii vecini care, după cum credeau ei, erau tulburătorii liniştii lor.

Totul fu în zadar. În februarie 1848, viaţa devenise de nesuportat în casa locuită de Fox; nopţile treceau nedormite şi nici zilele nu erau lipsite de tulburări. În luna martie, zgomotele ajunseră la culme. Pentru a suta oară, d-na Fox deschide şi închide uşile şi ferestrele spre a căuta pricina zgomotelor, însă un nou fapt, şi mai surprinzător, intervine. Ca în bătaie de joc, aude zgomote care imită perfect pe cele produse de uşi şi ferestre prin închiderea şi deschiderea lor. Da data aceasta, Fox îşi pierde orice răbdare.

În acest timp, cea mai mică dintre fete, Kate Fox, văzând că zgomotele nu-i pricinuiesc nici un rău, se obişnui cu ele şi, cum toate aceste manifestări erau datorate diavolului, Kate îşi bătea joc de autorul lor, pe care îl botezase „Picioare strâmbe".

Într-o seară, plesnind din degete de câteva ori, ea îi zise nevăzutului tulburător: „Fă ca mine, d-le Picioare strâmbe" şi făcu câteva mişcări cu mâna, fără a face zgomot şi, spre marea ei surprindere, auzi un număr de lovituri egal cu numărul mişcărilor pe care copila le făcuse în tăcere.

– Mamă, strigă ea, ia te uită, nu numai aude, dar şi vede domnul „Picioare strâmbe".

D-na Fox, tot atât de surprinsă ca fiica ei, zise misteriosului musafir: „Numără până la zece". Imediat, zece lovituri se auziră. Atunci, D-na Fox întrebă ce vârstă are copilul ei. Urmară cincisprezece lovituri. Dar Kate? Se auziră douăsprezece lovituri, ceea ce corespundea perfect cu realitatea.

Când musafirul fu întrebat dacă este om, nu se auzi nici un zgomot, dar mai multe lovituri deslușite şi repezi se auziră când

fu întrebat dacă nu cumva este un spirit. Cu consimțământul nevăzutului vizitator, vecinii fură chemați și multe nopți trecură, făcându-se fel de fel de experiențe. Aceste lucruri avură drept rezultat constatarea că acele zgomote erau produse de un agent nevăzut și care se dădea drept spirit. Rămânea să se găsească un mijloc de a comunica cu el, care mijloc fu găsit cu ajutorul alfabetului tiptologic. Ei conveniră a schimba alfabetul scris prin alfabet cu lovituri astfel: *a* era egal cu o lovitură, *b* cu două, *c* cu trei etc. Cu ajutorul acestui alfabet, spiritul spuse că acea casă fusese locuită mai înainte de un negustor ambulant, tată a cinci copii și care fusese asasinat de un individ, al cărui nume fu arătat, și care nu protestă când fu cercetat. După indicațiile date de d-l Fox, săpând a doua zi în pivniță a dat peste oase omenești.

Aceasta este originea sau punctul de plecare al spiritismului modern, care a invadat America și Europa, luptând cu pozitivismul, exploatat de șarlatani, batjocorit de ziare, respins și blestemat de religii, condamnat de justiție, având contra sa toată lumea oficială, având însă alături acea forță mai puternică decât orice: curiozitatea omului de a cerceta totdeauna ceea ce i se prezintă sub o formă misterioasă.

Ca și cum știința spiritismului trebuia stabilită chiar de la început, observându-se că exercițiile cu spiritele se executau foarte bine în prezența domnișoarelor Fox și mai cu seamă cu ajutorul celei mai tinere, în câteva zile se descoperi mediumnitatea, adică aptitudinea specială pe care o au unele persoane de a intra în contact cu spiritele.

Se pare că mișcarea spiritistă, adică inaugurarea comunicației între locuitorii celor două lumi, a fost pregătită chiar de spirite, care în timpul vieții lor pământești se ocupaseră cu filosofia, electricitatea etc.; în fruntea acestor spirite era Benjamin Franklin care adeseori dădea instrucțiuni pentru explicarea fenomenelor și indica mijlocul perfecționării și dezvoltării căilor de comunicație între cei vii și cei morți.

Societățile spiritiste se constituiră repede și numeroși mediumi se arătară. Practicile spiritiste se răspândiră, dar de multe ori adunările spiritiste fură asaltate de fanaticii diferitelor secte. Familia Fox, care se socotea datoare a sprijini răspândirea cunoștințelor despre aceste fenomene, fu izgonită de biserica episcopală metodistă. Ea fugi la Rochester unde persecuțiile începură și mai tare. Mulțimea fu asmuțită contra familiei Fox; aceasta se oferi atunci a face dovada publică a fenomenelor. Prima conferință, ținută în fața populației din Rochester care era adunată în cea mai vastă sală a orașului, fu primită cu huidueli și fluierături.

Atunci se hotărî înființarea unei comisii de cercetare. După cea mai amănunțită examinare, contrar așteptării generale, și chiar contrar propriei așteptări, comisia constată realitatea fenomenelor, fără nici un fel de șarlatanie. Populația fiind puțin mulțumită de acest rezultat, s-a constituit o a doua comisie mai energică decât cea dintâi; raportul ei însă fu și mai favorabil. Mediumii, adică domnișoarele Fox, fură căutate și inspectate până la cămașă. Indignarea cetățenilor era la culme și o a treia comisie fu alcătuită, membrii ei fiind aleși dintre cei mai puțin credincioși. Cercetările fură mai înjositoare pentru tinerele fete, dar comisia fu silită să declare că poporul nu avea dreptate. Poporul era așa de furios încât voi să-i ucidă pe mediumi și comisia care făcuse acel raport.

Familia Fox nu-și datoră scăparea decât intervenției unui preot și puțin a lipsit ca spiritismul să numere la începutul său ca martiri pe primi săi apostoli.

Curiozitatea, atracția către tot ce este misterios făcură ca toată lumea să caute a afla câte ceva. Europenii, ca și americanii se interesară de spiritism, unii pentru a-l combate, alții pentru a-l susține. Atâta vreme cât oamenii serioși, și în special savanții, nu se pronunțară, mulți se menținură în rezervă. Îndată însă ce discuția atinse înălțimile unei dezbateri științifice, lucrurile se

schimbară și în scurtă vreme America de Nord fu invadată de valurile noii doctrine.

Judecătorul Edmonds publică o lucrare asupra cercetărilor făcute cu scopul de a demonstra falsitatea fenomenelor spiritiste. Rezultatul final fu însă opus celui pe care și-l propusese.

Savantul Mapes, profesor de chimie la universitate, după ce respinse spiritismul cu indignare, fu silit să mărturisească despre fenomenele spiritismului că nu au nimic comun cu întâmplarea, înșelăciunea sau iluzia.

Doctorul Hare, profesor la universitatea din Pennsylvania, publică o carte a cărei faimă fu colosală. El institui o serie de experiențe foarte ingenioase, demonstrând că fără nici o presiune efectivă, prin simpla suprapunere a degetelor unui medium, instrumentul cu care experimenta creștea în greutate cu mai multe livre. Profesorul Grookes din Londra a repetat mai târziu aceste experiențe și le-a găsit absolut exacte.

De la 1850 până la 1860 nu se vorbea în America decât despre spiritism. Societățile savante examinau, preoții discutau, oamenii de litere, avocații, într-un cuvânt toată lumea, cerceta, se agita și discuta. Lucrurile par a fi mers atât de departe, încât consiliul legislativ din Alabama, pentru a mai potoli puțin furia acestui curent, dădu un verdict prin care se decreta că toți cei ce vor fi dovediți că se dedau la manifestări spiritiste vor fi condamnați să plătească o amendă de 500 de dolari.

În Europa, spiritismul a revenit pe aceeași cale pe care plecase, introducându-se mai întâi în Anglia, ca una ce avea legături culturale mai directe cu America, și unde populația, mai încrezătoare în litera Bibliei în care se găsesc expuse numeroase apariții și miracole, a văzut în noua doctrină o cale prin care s-ar apropia de tradițiile timpurilor primitive.

Din Anglia, spiritismul trece în Franța unde, deși a fost primit de știința oficială cu oarecare scepticism, totuși a pătruns așa de mult, încât cu timpul Franța a devenit focarul din care,

prin cărțile și publicațiile apărute, spiritismul s-a răspândit în întreaga lume.

În 1857, un profesor numit Hipolit Rivail, îmbrățișând doctrina spiritistă, avu ingeniozitatea de a adapta noua credință la dogmele generale ale religiei creștine și, sub pseudonimul Allan Kardec, scrise ca și Swedenborg, sub puterea comunicării cu spiritele, o serie de cărți care legiferau întreaga doctrină, filozofie și practică spiritistă. Aceste cărți au avut un răsunet neașteptat și, întrucât organizau complet noua învățătură, au fost cerute și răspândite pe întreaga suprafață a globului.

Astăzi, practicarea spiritismului este liberă și cea mai mare parte dintre savanții lumii fac parte dintre cercetătorii spiritiști. La noi în țară, spiritismul are destui adepți, dar care nu îndrăznesc a-și mărturisi convingerile. Poporul nostru consideră aceste manifestări ca aparținând diavolului. Clasa mai cultă rămâne sceptică în fața acestei doctrine, deși este normal ca, înainte de a da un verdict, să cercetezi fenomenul vizat. Toți cei care au cercetat de aproape fenomenele spiritiste nu au putut decât să devină spiritiști convinși.

Mulți consideră spiritismul drept o șarlatanie deoarece sub nume de experiențe spiritiste unii scamatori executau, cu ajutorul diferitelor aparate, o serie de trucuri care, fiind descoperite, au făcut ca mulți să renunțe a se mai ocupa de spiritism.

Scopul lucrării de față este de a demonstra, pe cât posibil, realitatea fenomenelor spiritiste și a arăta care este adevărul asupra acestei doctrine. Greul pe care-l întâmpină propagarea spiritismului este că mulți și-l închipuie drept un lucru lesne practicabil și care le-ar putea aduce un folos fără multă osteneală, pe câtă vreme el este o filosofie ca parte teoretică și o aptitudine ca parte practică.

SPIRITISMUL ȘI RELIGIA

Sunt mulți acei care cred ca spiritismul nu se poate împăca cu religia și că între biserică și spiritiști este o mare prăpastie. Aceasta este cea mai mare greșeală pe care poate s-o facă vreodată un om.

Să căutăm a ne lămuri. Mai întâi ce înțelegem prin spiritism? Este fără îndoială că și cel mai novice în ale acestei științe va înțelege prin numele ei știința sufletului; și când zicem știința sufletului, trebuie înțeleasă știința religiei; acea știință cuprinsă în sufletul fiecărui om, oricât de neînvățat, știința despre Dumnezeu și despre legile comunicării lor.

În aceste momente când știința pozitivistă s-a dezvoltat atât de mult și când preceptul evanghelic „Crede și nu cerceta" poate fi socotit drept o sentință arbitrară, știința spiritismului poate fi considerată drept o necesitate pentru ridicarea religiei și a moralei.

Dacă cercetăm istoria și obiceiurile popoarelor din întreaga lume, vedem ca ideea despre Dumnezeu este concepută chiar de la începutul existenței omului. Vedem că în Africa și în Oceania, la cele mai sălbatice popoare, există ideea despre Dumnezeu și despre suflet.

Aceasta este o dovadă că religia nu este o imaginație datorată dezvoltării inteligenței sau rațiunii și că ea se găsește chiar când omul e în stare sălbatică, nu numai la popoarele care au început a se civiliza. Religia este născută o dată cu omul. La omul primitiv, ea este exprimată prin credința în stele, în foc, în idoli,

în zei, în sfinți etc. Aceasta este din cauză că inteligența lui nu-l ajută a și-L exprima altfel pe Dumnezeu și pe mijlocitorii dintre el și Dumnezeu; dar credința în suflet, în Dumnezeu, în viața viitoare, în posibilitatea de a comunica cu Dumnezeu este deopotrivă la cel sălbatic, ca și la cel civilizat. Nu trebuie să ne fie de mirare, când ideea despre Dumnezeu am întrezărit-o chiar la unele animale, bineînțeles însă că sub o formă incipientă.

Este greșită părerea unor sceptici că omul crede în Dumnezeu și în viața viitoare pentru că vrea să se consoleze sau, mai bine zis, să se înșele, să-și facă curaj, fiindu-i frică de moarte. Este aproape absurdă această opinie căci religia, după cum am zis, s-a născut chiar în starea de sălbăticie și noi știm că sălbaticii sunt fataliști, iar acolo unde este fatalism nu poate fi frică de moarte, deci nici nevoie de consolare.

Mulți vor zice poate că credința în Dumnezeu este venită din frică, din nesiguranța omului asupra faptelor ce se vor petrece cu el după moarte.

Acest raționament este tot atât de absurd ca și cel de mai sus. Dacă credința în Dumnezeu ar fi din cauza fricii de moarte, ea nu ar exista decât la oamenii bătrâni, ce se apropie de sfârșitul vieții; pe câtă vreme vedem credința existând în mod intuitiv la oameni tineri, plini de viață, ba chiar și la copii, și dacă credința ar fi un efect al fricii de moarte, noi nu am vedea nimic de pe urma ei, adică nu am putea avea nici un folos de pe urma credinței. Ea ar fi ceva a cărei lipsă nu ne-ar afecta și dacă ar exista nu ne-ar folosi la nimic. Dar vedem că acolo unde este credință este victoria, este liniștea sufletului, este îngăduința, este fericirea și contrariile acestora acolo unde credința a dispărut.

Se poate ca omul să creadă în Dumnezeu și din frică, dar noi știm că ceva făcut forțat sau în grabă este un lucru pripit, care nu poate fi solid sau bine făcut, deci vai de acea credință și vai de acel ce așteaptă din ea efectele adevăratei credințe.

Din raționamentul de mai sus s-ar putea deduce că credința este o autosugestie.

Aceasta poate fi deducția celor care niciodată n-au gustat efectele credinței în Dumnezeu. *Autosugestia este credința în sine, pe câtă vreme credința exprimată în rugăciuni este spiritualizarea eului și a inconștienței superioare prin acțiunea sentimentului idealist, prin voința desfășurată de credință.*

Priviți tot ce este în jurul vostru; soarele cu lumina și puterea sa de dezvoltare a vieții organice, pământul cu fecunditatea sa, plantele, animalele, tot ce mișcă sau stă pe loc. Din ce au izvorât acestea toate, de unde se alimentează această viață perpetuă, de unde trăiți voi, de unde gândiți etc., etc. Nu cumva veți răspunde că totul trăiește din credința și voința omului?

Dar omul a apărut pe pământ în era cuaternară, deci iată că credința lui nu poate ajuta la nimic în viața universală.

Veți spune poate că există o altă forță, o natură, o transformare a eterului. Dar toate acestea nu pot explica nimic. Forță, natură, eter, sugestie, toate sunt teorii care încearcă a înlocui cuvântul Dumnezeu; ele nu pot servi la explicarea începutului activității pe care o vedem lucrând astăzi.

Există deci o cauză sau o putere pe care omul nu o poate percepe, pe care credinciosul o concretizează sub numele de Dumnezeu. La început el era concretizat în foc, soare, stele, apoi idoli, zei, pentru creștini în sfinți și Dumnezeu, iar învățații îi zic Forță, Eter, Natură etc., etc., dar toate nu înseamnă decât aceeași putere, aceeași ființă: Dumnezeu.

Din câte am arătat, vedem că spiritismul nu este decât o evoluție a religiei, evoluție reclamată de dezvoltarea rațiunii omenești. El nu luptă contra religiei, ci caută a-i veni în ajutor prin raționamente și probe, îndeplinind astfel cuvântul Sf. Evanghelist Marcu, care spune că sfârșitul lumii nu va fi până ce Evanghelia nu va fi predicată tuturor națiilor.

Unii oameni socotesc ședințele spiritiste ca fiind condamnate de religie. Aceasta pentru faptul că ei socotesc comunicările spiritiste drept o tulburare a liniștii sufletelor. Este deci de datoria noastră a lumina pe cei ce cred aceasta, căci comunicarea cu spiritele nu este nicidecum o tulburare pentru ele[1]. Spiritele fiind libere, ele comunică cu noi de bună voie, ca de exemplu în visurile și viziunile profetice arătate în Biblie. Ele pot fi de asemenea chemate, evocate și atunci au perfectă libertate de a comunica cu noi sau nu.

Ele având puterea de a citi în sufletul omului, refuză a se manifesta celor care fac ședințele dintr-un simplu capriciu sau distracție sau fără a avea convingeri spiritiste. Evanghelistul Marcu ne spune: „Regatul lui Dumnezeu aparține celor care I se aseamănă".

Biblia este plină de astfel de precepte și învățături relative și scopul meu nu este de a reproduce aici spusele Bibliei, nici de a arăta raportul ei cu spiritismul și cei ce vor a le afla trebuie să le cerceteze.

Preoții ar avea o datorie în loc de a respinge spiritismul cu spaimă sau cu încăpățânare, să cerceteze cât mai mult mișcarea spiritistă care tinde a umple lumea. Prin ei spiritismul va fi sănătos studiat și condus către dezvoltarea sa, iar religia va avea la îndemână mijloacele științifice și experimentale pentru a proba existența sufletului și astfel să facă a înceta egoismul și ura dintre oameni și a sădi în plină libertate dezvoltarea, inteligența, iubirea de aproape, mila, altruismul, aceste forțe sufletești care conduc la fericirea fizică și morală.

---

[1] Religia cu drept cuvânt consideră drept o tulburare a sufletelor conjurațiile magice, vrăjitoria etc., care sunt absolut diferite de evocările spiritiste și care nu sunt decât o întrebuințare brutală a forțelor pe care Dumnezeu le-a pus în om.

SPIRITISMUL ÎN FAȚA ȘTIINȚEI

Dacă religia a refuzat la început studierea spiritismului, nu același lucru s-a întâmplat cu oamenii de știință.

Aceștia au socotit drept o datorie a lor a studia toate fenomenele spiritiste, căutând a veni în contact cu mediumii, a cerceta, a analiza și a pătrunde aceste fenomene, căutând a și le explica, pe cât stă în puterea științei actuale.

Pentru a arăta experiențele făcute de diferiți savanți ne-ar trebui volume întregi.

Scopul lucrării de față fiind mai mult practic decât teoretic și istoric, ne vom mărgini a arăta concluziile a doi savanți care s-au interesat mult de aproape de spiritism: astronomul Camille Flammarion și colonelul Albert Rochas.

În anul 1907, astronomul Camille Flammarion a publicat o parte din experiențele sale într-un volum intitulat „Forțele naturale necunoscute".

Iată un mic extras din concluziile acestei lucrări:

„În rezumat, în starea actuală a cunoștințelor noastre, ne este imposibil de a da o explicație completă, totală, absolută, care să definească fenomenele observate. Ipoteza spiritistă nu trebuie exclusă."

„S-ar putea admite supraviețuirea sufletului fără a admite pentru aceasta o comunicație fizică între morți și vii."

„De asemenea, toate faptele de observație conducând la afirmarea acestei comunicații merită cea mai serioasă atenție a filozofilor."

„Una dintre dificultățile mari ale acestor comunicații îm pare a fi starea în care se găsește sufletul eliberat de simțurile sale corporale."

„Ele percep lumea altfel ca noi. Ele nu văd, nu aud, nu pipăie. Cum pot ele deci să intre în relație cu simțurile noastre?"

„Aceasta este o adevărată problemă care nu trebuie neglijată, în studiul manifestărilor psihice, oricare ar fi ele."

„Noi luăm ideile noastre drept realități. Este o nedreptate Pentru noi, de exemplu, aerul nu este un corp solid; noi trecem prin el fără greutate, în timp ce nu putem trece printr-o ușă de fier. Pentru electricitate este invers, ea trece prin fier și găsește că aerul este un corp care i se opune trecerii. Pentru electrician o sârmă este un canal care conduce electricitatea, prin această stâncă solidă, «aerul». Sticla este opacă pentru electricitate și transparentă pentru magnetism. Corpul, hainele, lemnele sunt transparente pentru razele X, în timp ce sticla este opacă."

„Noi simțim nevoia de a ne explica toate și suntem dispuși a nu admite decât faptele ce ni le putem explica, dar aceasta nu ne probează că explicațiile noastre sunt valabile. Astfel, de exemplu, dacă s-ar fi afirmat posibilitatea unei comunicări instantanee între Paris și Londra înaintea inventării telegrafului, nu s-ar fi văzut în aceasta decât o utopie."

Mai departe, savantul continuă a arăta că nu trebuie să ni se pară bizară posibilitatea existenței sufletelor și a comunicării cu ele, încheind concluzia sa cu următoarele trei puncte:

1) Sufletul există ca o ființă reală, independentă de corp;

2) El este dotat cu facultăți necunoscute științei;

3) El poate lucra la distanță fără ajutorul simțurilor.

Ca și Camille Flammarion, colonelul A. Rochas a adunat în cartea sa „Exteriorizarea motricității" o sumă de dări de seamă asupra experiențelor cu diferiți mediumi și mai ales ale mediumului Eusapia Paludino.

SPIRITISMUL ÎN FAȚA ȘTIINȚEI

Dacă religia a refuzat la început studierea spiritismului, nu același lucru s-a întâmplat cu oamenii de știință.

Aceștia au socotit drept o datorie a lor a studia toate fenomenele spiritiste, căutând a veni în contact cu mediumii, a cerceta, a analiza și a pătrunde aceste fenomene, căutând a și le explica, pe cât stă în puterea științei actuale.

Pentru a arăta experiențele făcute de diferiți savanți ne-ar trebui volume întregi.

Scopul lucrării de față fiind mai mult practic decât teoretic și istoric, ne vom mărgini a arăta concluziile a doi savanți care s-au interesat mult de aproape de spiritism: astronomul Camille Flammarion și colonelul Albert Rochas.

În anul 1907, astronomul Camille Flammarion a publicat o parte din experiențele sale într-un volum intitulat „Forțele naturale necunoscute".

Iată un mic extras din concluziile acestei lucrări:

„În rezumat, în starea actuală a cunoștințelor noastre, ne este imposibil de a da o explicație completă, totală, absolută, care să definească fenomenele observate. Ipoteza spiritistă nu trebuie exclusă."

„S-ar putea admite supraviețuirea sufletului fără a admite pentru aceasta o comunicație fizică între morți și vii."

„De asemenea, toate faptele de observație conducând la afirmarea acestei comunicații merită cea mai serioasă atenție a filozofilor."

„Una dintre dificultățile mari ale acestor comunicații îmi pare a fi starea în care se găsește sufletul eliberat de simțurile sale corporale."

„Ele percep lumea altfel ca noi. Ele nu văd, nu aud, nu pipăie. Cum pot ele deci să intre în relație cu simțurile noastre?"

„Aceasta este o adevărată problemă care nu trebuie neglijată, în studiul manifestărilor psihice, oricare ar fi ele."

„Noi luăm ideile noastre drept realități. Este o nedreptate. Pentru noi, de exemplu, aerul nu este un corp solid; noi trecem prin el fără greutate, în timp ce nu putem trece printr-o ușă de fier. Pentru electricitate este invers, ea trece prin fier și găsește că aerul este un corp care i se opune trecerii. Pentru electrician o sârmă este un canal care conduce electricitatea, prin această stâncă solidă, «aerul». Sticla este opacă pentru electricitate și transparentă pentru magnetism. Corpul, hainele, lemnele sunt transparente pentru razele X, în timp ce sticla este opacă."

„Noi simțim nevoia de a ne explica toate și suntem dispuși a nu admite decât faptele ce ni le putem explica, dar aceasta nu ne probează că explicațiile noastre sunt valabile. Astfel, de exemplu, dacă s-ar fi afirmat posibilitatea unei comunicări instantanee între Paris și Londra înaintea inventării telegrafului, nu s-ar fi văzut în aceasta decât o utopie."

Mai departe, savantul continuă a arăta că nu trebuie să ni se pară bizară posibilitatea existenței sufletelor și a comunicării cu ele, încheind concluzia sa cu următoarele trei puncte:

1) Sufletul există ca o ființă reală, independentă de corp;

2) El este dotat cu facultăți necunoscute științei;

3) El poate lucra la distanță fără ajutorul simțurilor.

Ca și Camille Flammarion, colonelul A. Rochas a adunat în cartea sa „Exteriorizarea motricității" o sumă de dări de seamă asupra experiențelor cu diferiți mediumi și mai ales ale mediumului Eusapia Paludino.

Este interesantă concluzia de la finele acestei lucrări peste care nu putem trece fără a reproduce câteva rânduri.

„Se poate presupune că Eusapia[1], în urma trecerii sale prin diferite cercuri spiritiste, a conceput în imaginația sa un «John King»[2] cu o figură bine determinată și că nu numai că o alege ca personalitate în limbajul său, dar chiar parvine a-i da o formă din propriul corp fluidic, când ea ne face să simțim și să vedem mâini prin camere și când ea produce la distanță întipăriri de capete omenești în humă, ca acela făcut în Italia."

„Astfel, tot ce eu și colaboratorii mei am văzut cu Eusapia, se poate explica drept lucruri săvârșite fără intervenția unui alt spirit decât al său propriu."

„Dar, dacă nimic nu ne-a probat că acel personaj, John King, există, tot astfel nu ne-a probat neexistența sa."

„Nu sunt singurul în lume, mai sunt alte persoane pe care le cunosc foarte bine și în care am cea mai mare încredere și care spun fapte *ce nu se pot explica decât cu ajutorul posesiunii temporare a corpului fluidic exteriorizat de către o ființă inteligentă de origine necunoscută.*"

Mai departe zice:

„În materializările de corpuri complete, acest corp este aproape întotdeauna însuflețit de o inteligență diferită. *Care este natura acestei inteligențe? La ce grad de materializare poate interveni ea pentru a dirija materia psihică exteriorizată? Acestea sunt chestiuni care nu pot fi deloc rezolvate.*"

La pagina 598 termină concluziile sale cu rândurile următoare:

---

[1] Eusapia Paludino, mediu spiritist, născută la Minervino Murge (Italia) în anul 1854. A produs cele mai rare fenomene în Italia, Anglia, India, Rusia etc. (n.a.)

[2] Sub acest nume arată un spirit al ei iubit și care se manifesta adeseori prin ea. Acest John King se zice că ar fi frate cu Katie King, pe care o găsim în experiențele lui Crookees cu d-ra Cook. John fusese tatăl Eusapiei într-o altă existență.

„Dar știința, cu deosebire, nu este deloc aceea către care tind toți cei ce, îndrăznind a-și îndrepta cercetările asupra forțelor din ce în ce mai subtile, încep a întrevedea momentul în care omul, asigurat de proba experimentală că din corpul său se pot detașa în timpul vieții unele forțe sub formă de gânduri și care se simt, *va conchide că acest ceva poate supraviețui după distrugerea corpului* și va înlocui atunci printr-o convingere neclintită actul credinței nesigure pe care i-o cer toate religiile, *pentru a regla viața aceasta în vederea celeilalte.* "

*

* *

Notați bine că ceea ce am arătat mai sus sunt idei scrise de doi oameni de știință, de oameni care n-au cruțat nimic pentru studierea și experimentarea fenomenelor phisice, care în tot cuprinsul cărților lor, deși păstrează cea mai mare rezervă în opinii, conchid totuși: *„Acest ceva poate supraviețui după distrugerea corpului.* "

Așadar, astăzi putem zice fără teamă că nu sunt și nu vor deveni spiritiști *numai acei care, fie din încăpățânare, fie din neștiință, nu au cercetat și experimentat fenomenele spiritiste,* ci s-au mulțumit cu opinia contra lor, din auzite sau din simpla plăcere de a cârti.

Aceasta se dovedește prin faptul că spiritismul numără astăzi printre adepții săi o mulțime de fruntași ai științei: astronomi, matematicieni, chimiști, fiziceni, naturaliști, filosofi, antropologi ca William Crookes, Russel Wallace, Fichte, Zöllner, Fechner, Ostrogradski, Butlerov, Hare de Morgan, Barret, Haggins, S. Chambers, Gladstone, Oxon, Varley, Edison, Geley, Osty, Flournoy etc.

EXISTĂ „LUMEA CEALALTĂ"?

Există „Lumea cealaltă" și unde este ea?

Iată o întrebare în fața căreia s-ar putea crede că spiritiștii vor rămâne muți, ea fiind una din cauzele principale ale discordiei dintre știință și religie. Toate cercetările făcute de știința pozitivistă pentru a răspunde acestei întrebări au rămas zadarnice.

Toate religiile, de la cea mai elementară, în care omul adora Soarele, Focul, Animalele, Idolii, Zeii, până la cea mai superioară, reprezentată prin Creștinism, arată că oamenii, în schimbul faptelor lor bune, vor fi răsplătiți cu raiul, iar cei răi și nepocăiți vor avea drept pedeapsă iadul cu muncile sale perpetue.

Toate religiile așază raiul dincolo de bolta cerească, iar iadul sub scoarța pământului.

Aceste credințe au putut fi în acord cu știința atâta timp cât pământul a fost socotit drept centru de acțiune a universului și când se credea că soarele și toate planetele se învârtesc în jurul pământului.

De îndată ce Copernic descoperi că, din contră, pământul se învârtește în jurul soarelui și când adâncimile cerului începură a fi sondate, religia primi una din cele mai mari lovituri căci prin aceasta se dărâmă lăcașul vieții viitoare și, constatându-se că nu există nimic dincolo de bolta cerească, ce nu e decât marginea vederii noastre, nu puteau exista nici acele ființe care trebuia s-o locuiască: îngerii, sfinții și în special sufletele oamenilor.

Totuși era un lucru vădit că omul posedă în sine o forță superioară, care nu se putea stinge o dată cu moartea fizică, o forță prin care profeții spuneau viitorul, preoții vindecau bolile, somnambulii vedeau lucruri îndepărtate fără ajutorul ochilor etc.

Care era deci această forță? Unde se găsea ea? Ce devenea ea după moarte?

S-a cercetat cerul (astronomia) și s-a văzut spațiul nemărginit în care trăim. S-a scormonit pământul (geologia) și s-a arătat formarea sa.

S-a cercetat individ cu individ (anatomia și biologia), fiecare vietate a pământului; s-a descompus moleculă cu moleculă (chimia) fiecare corp; și în căutările lor deznădăjduite, învățații nu puteau găsi o soluție acestor întrebări.

În acest timp morala suferea teribil și se găsea pe punctul de a fi distrusă.

Singură filosofia, cu pași înceți, dar siguri, făcu puțin progres în această direcție (psihologia), dar nici ea nu avea curajul de a îmbrățișa cauza sufletului cu tot dinadinsul.

Deznădăjduiți de a mai vedea dezlegată vreodată problema sufletului, oamenii s-au dedat la experiențe.

Au lăsat la o parte reflecțiile filosofice și s-au dedat exclusiv la studiul lucrurilor nevăzute pentru a găsi în ele singura probă a invizibilului.

Rezultatul acestor studii, după o străduință teribilă, a început să dea roadele sale imediat ce d-rul Reichenberg descoperi cu ajutorul hipnotismului „corpul odic".

Acest corp, care mai târziu a luat diferite nume, după experimentatorii care l-au studiat, este o radiație, adică un fel de lumină care iese din corpul omului.

Noi găsim o alegorie a acestei radiații în toate tablourile religioase, prin prezența unei aureole de raze așezate în jurul capului sfinților.

Această radiație este ceea ce noi am numit în cursul de hipnotism „fluid magnetic", „fluid nervos", „sensibilitate" etc. care în spiritism se numește „perispirit", iar în magie „plan astral".

Experiența a dovedit că această radiație se poate îndepărta de corp și colonelul De Rochas făcu mai târziu experiențele așazise de exteriorizare, și a ajuns a însufleți oarecum un clișeu fotografic și o statuetă de ceară, prin mijloacele pe care le puteți vedea în cursul de magie. *Corpul odic nu trebuie confundat cu sufletul propriu-zis, el este numai mijlocitorul care unește corpul fizic cu sufletul.* Menirea sa în timpul vieții este de a înlesni comunicările telepatice, clarviziunea și alte fenomene miraculoase ale hipnotismului.

După moarte, menirea sa este de a urma sufletul și a-i înlesni astfel să-și mențină individualitatea, iar în ședințele spiritiste este cel care le înlesnește și condensându-se formează un corp vaporos și vizibil pentru toți asistenții (fantomele).

Învățații, văzând cum corpul odic poate fi întrebuințat (scoțându-l în mod meșteșugit din corpul fizic în hipnotism), au ajuns la probabilitatea că acesta lucrează cu mai multă energie și libertate atunci când este cu desăvârșire eliberat din corpul fizic (după moarte).

De aici o poartă științifică deschisă spiritismului.

Așadar, dacă prin corpul odic noi putem pătrunde în lumea transcedentală (hipnotism), iar spiritele cu ajutorul mediumilor, sub forme de fantome (corpul odic al spiritelor dezîncarnate) pătrund în lumea noastră, este absolut cert că, întrucât fantomele pot reveni pe această lume, *„lumea cealaltă" este pe același plan cu aceasta.* Linia de despărțire între cele două lumi nu mai are nici o frontieră; ea există numai în simțurile noastre și o dată cu dispariția lor cade și obstacolul care le desparte.

Viața cealaltă nu numai că o urmează pe aceasta, dar ea există în același timp și deci viața noastră de aici este cea care o formează pe cea de dincolo.

Sufletele locuind temporar în aerul atmosferic, și deci în aceeași lume cu noi și printre noi, ele pot să comunice cu noi în diferite feluri, fie sugestionându-ne și sfătuindu-ne în acțiunile noastre, fie sub formă de visuri, fie chiar sub formă de viziuni sau fantome, când ele iau o formă în baza proprietății perispiritului de a se condensa, luând astfel o formă eterică.

Acum când am răspuns, arătând după toate probalitățile locul unde trebuie să se găsească „lumea cealaltă", vom căuta a arăta mai pe larg în capitolele următoare care sunt și de câte feluri sunt manifestările spiritiste.

INSTRUCȚIUNI PRACTICE ASUPRA MANIFESTĂRILOR SPIRITISTE DATE DE ALLAN KARDEC, ÎNTEMEIETORUL DOCTRINEI SPIRITISTE

CAPITOLUL I
SCARA SPIRITISTĂ

Principiul fundamental al spiritismului este acela care stabilește diferitele ordine ale spiritelor. La început, ele au fost socotite ca fiind ființe și, prin faptul că sunt spirite, trebuia să aibă cunoștințe înnăscute și o supremă înțelepciune și foarte mulți au crezut că au descoperit un mijloc infailibil de divinație. Această greșeală a dat loc la multe nemulțumiri. Experiența a arătat că lumea invizibilă este departe de a conține numai spirite superioare; ele singure spunându-ne că nu sunt egale nici în cunoștințe, nici în moralitate și că treapta lor depinde de gradul de perfecțiune la care au ajuns; ele au arătat caracterele distincte ale *acestor diferite grade care constituie ceea ce noi numim „scara* spiritelor". De atunci, diversitatea și contradicțiile limbajului lor au fost explicate și putem înțelege că, printre spirite, ca și printre oameni, pentru a ști un lucru, nu trebuie să ne adresăm oricui.

Această scară ne dă astfel cheia unei sume de fenomene și anomalii aparente. Ea ne interesează mai mult încă, pentru că și noi aparținem prin sufletul nostru lumii spiritiste în care vom reintra părăsind viața corporală, arătându-ne drumul de urmat pentru a ajunge la perfecțiune sau fericirea supremă.

Ea ne dă mijlocul de a judeca spiritele care se prezintă în manifestări și de a aprecia gradul de încredere pe care limbajul lor trebuie să ni-l inspire. Acest studiu cere o observație atentă și susținută; ne trebuie timp și experiență pentru a învăța să cunoaștem oamenii, cu atât mai mult să cunoaștem spiritele.

Scara spiritistă cuprinde trei ordine principale de spirite perfect caracterizate. Cum aceste ordine prezintă fiecare diferite nuanțe, noi le-am divizat în mai multe clase despărțite prin caracterul dominant al spiritelor care le formează. Această clasificare, de altfel, nu are nimic absolut, fiecare categorie nu oferă un

caracter hotărât decât în totul lor, dar de la un grad la altul nuanța se șterge ca și în regnurile naturii, ca și în culorile curcubeului sau, mai bine, în diferitele perioade ale vieții. De la douăzeci la patruzeci de ani, omul suferă o schimbare vizibilă; la 20 de ani el este tânăr, la 40 este un om format; dar între aceste două faze ale vieții ar fi imposibil a stabili o linie precisă de demarcație și a spune unde sfârșește una și de unde începe cealaltă. La fel este cu gradele scării spiritiste. Observați că spiritele nu aparțin totdeauna exclusiv cutărei sau cutărei clase; progresul lor nu se săvârșește decât gradat și adesea mai mult într-un sens decât în altul, ele pot reuni caracterele cele mai categorice, ceea ce este ușor de cunoscut prin limbajul și actele lor.

Noi începem scara cu ordinele inferioare, pentru că acestea sunt punctele de plecare ale evoluției spiritelor.

AL TREILEA ORDIN
Spirite imperfecte

Caractere generale: predominanța materiei asupra spiritului, pornire spre rău, ignoranță, orgoliu, egoism și toate relele pasiuni care rezultă din ele. Ele au intuiția lui Dumnezeu, dar nu-L înțeleg.

Nu toate sunt esențial rele; la unele este mai multă ușurință, inconsecvență și sunt mai mult răutăcioase decât rele. Unele nu fac nici bine, nici rău, dar faptul că nu fac nici un bine denotă inferioritatea lor. Altora, din contră, le place să facă rău și sunt satisfăcute când găsesc ocazia să-l facă. Ele aplică inteligența la răutate, dar, oricare ar fi dezvoltarea lor intelectuală, ideile lor sunt puțin înălțate și sentimentele mai mult sau mai puțin murdare.

Cunoștințele lor asupra lucrurilor lumii spiritiste sunt mărginite și puținul pe care îl știu se confundă cu ideile și prejude-

căţile vieţii corporale. Ele nu pot să ne dea decât noţiuni false şi incomplete, dar observatorul atent găseşte adesea în comunicările lor, chiar imperfecte, confirmarea marilor adevăruri propovăduite de spiritele superioare.

Caracterul se descoperă prin limbajul lor. Orice spirit care, în comunicările sale, trădează un gând rău poate fi socotit de al treilea ordin; prin urmare, orice gând rău care ne este sugerat ne vine de la un spirit de acest ordin.

Ele văd fericirea spiritelor bune şi această vedere este pentru ele o tulburare neîncetată, căci trec prin toate neliniştile pe care le pot produce invidia şi gelozia.

Ele păstrează amintirea şi pătrunderea suferinţelor vieţii corporale şi această impresie este adesea mai penibilă decât realitatea. Ele suferă deci într-adevăr şi pentru relele ce le-au îndurat şi pentru acelea pe care le fac altora; şi cum suferă multă vreme, cred că vor suferi în veci; Dumnezeu, ca să le pedepsească, le face să creadă astfel.

Ele pot fi împărţite în patru grupe principale:

Spirite impure. Sunt înclinate la rău, pe care îl fac cu orice ocazie. Ca spirite, dau sfaturi perfide, sădesc discordia şi neîncrederea şi iau toate măsurile ca să poată înşela. Se alipesc pe lângă caracterele cele mai slabe pentru a ceda la sugestiile lor, a le împinge la pieire, satisfăcute fiind de a putea să le întârzie în dezvoltarea lor şi a le face să cadă în chinurile ce le suferă.

În manifestări se recunosc prin limbajul lor; trivialitatea şi grosolănia expresiilor dau pe faţă josnicia înclinaţiilor lor şi, dacă vor să mascheze aceasta vorbind într-un mod plin de bun simţ, nu pot să-şi susţină rolul multă vreme şi sfârşesc prin a-şi trăda originea.

Unele popoare au făcut din ele divinităţi răufăcătoare; altele le folosesc sub numele de demoni, genii rele, spirite ale răului.

Ființele pe care le însufleţesc, când sunt încarnate, sunt înclinate la toate viciile ce se nasc din pasiunile josnice şi degradante: senzualitate, cruzime, şarlatanie, ipocrizie, lăcomie, zgârcenie. Ele fac răul din plăcerea de a-l face, cel mai des fără motiv şi din ură contra binelui; îşi aleg aproape întotdeauna victimele dintre oamenii onești.

Acestea sunt o plagă pentru omenire, oricărui rang de societate ar aparține, şi lustruirea civilizației nu le apără de rușine şi mârşăvie.

Spirite uşoare. Acestea sunt ignorante, răutăcioase, inconsecvente şi batjocoritoare. Ele se amestecă în toate, răspund la toate întrebările fără a se îngriji de adevăr. Le place a vorbi de mici chinuri şi mici bucurii, a bârfi, a induce în eroare prin mistificări şi năzbâtii. Acestei clase îi aparţin spiritele numite drăcuşori, gnomi, moroi. Ei sunt sub ascultarea spiritelor superioare. Sunt ataşate de materie şi par a fi agenţii principali ai schimbărilor elementelor de pe glob, fie că locuiesc în aer, în apă, în foc, în corpurile tari sau în inima pământului. Ele îşi manifestă prezenţa prin efecte ce pot fi simţite ca lovituri, mişcare şi deplasare anormală a corpurilor solide, agitaţie a aerului etc., ceea ce a făcut să li se dea numele de spirite perturbante. Este recunoscut că aceste fenomene nu sunt deloc datorate unei întâmplări, mai ales când au un caracter intenţionat şi inteligent.

În comunicările lor cu oamenii, limbajul lor este câteodată spiritual, dar mai întotdeauna fără profunzime: ele sucesc şi ridiculizează cele ce exprimă în mod muşcător şi satiric. Când se prezintă sub nume împrumutate, o fac din glumă răutăcioasă.

Spirite pseudosavante. Cunoştinţele lor sunt destul de întinse, dar ele cred a şti mai mult decât ştiu în realitate. Având câştigate unele progrese din diferite puncte de vedere, limbajul lor are un caracter serios care poate să ne înşele asupra capacităţii şi asupra cunoştinţelor lor, dar adesea aceasta nu provine decât dintr-un prejudiciu sau unele idei rămase din viaţa pămân-

teasc; este un amestec de unele adevăruri alături de greşelile cele mai absurde prin care întrezărim îngâmfarea, orgoliul, gelozia şi încăpăţânarea de care ele n-au putut încă să se debaraseze.

Spiritele neutre. Ele nu sunt nici destul de bune pentru a face bine, nici aşa de rele pentru a face rău; ele înclină atât către unul, cât şi către celălalt şi nu se ridică deasupra stării vulgare a omenirii, atât ca moral, cât şi ca inteligenţă. Ele ţin la lucrurile din lumea pământească, ale căror plăceri grosolane le regretă.

AL DOILEA ORDIN
Spiritele bune

Caractere generale: predominanţa spiritului asupra materiei, dorinţa de bine. Calităţile şi puterea lor de a face bine sunt pe măsura gradului la care ele au ajuns; unele au ştiinţă, altele înţelepciune şi bunătate; cele mai avansate unesc ştiinţa cu calităţile morale, ele păstrează mai mult sau mai puţin după rangul lor urmele existenţelor pământeşti, fie în forma limbajului, fie în obiceiurile lor sau găsim chiar unele din maniile lor, altfel ele ar fi spirite perfecte.

Ele Îl înţeleg pe Dumnezeu şi infinitul şi se bucură deja de fericirea celor buni. Sunt fericite de binele pe care îl fac şi de răul pe care îl împiedică. Dragostea care le uneşte este pentru ele izvorul unei fericiri nespuse care nu înlătură însă nici invidia, nici regretele, nici remuşcările, nici una dintre relele pasiuni care fac tulburarea spiritelor imperfecte, căci toate au încă de trecut probe până ce vor atinge perfecţiunea absolută.

Ca spirite, ele întreţin gândurile bune, întorc oamenii de pe calea răului, îi protejează în viaţă pe aceia care se fac demni de această protecţie şi neutralizează influenţa spiritelor imperfecte asupra acelora care rezistă acestor influenţe.

Oamenii în care s-au încarnat aceste spirite sunt buni și binevoitori pentru semenii lor, ei nu sunt stăpâniți nici de orgoliu, nici de egoism sau ambiție și nu poartă nici ură, nici pizmă, nici invidie sau gelozie și fac binele pentru bine.

Acestui ordin aparțin spiritele desemnate în credințele populare sub numele de genii bune, genii protectoare, spirite bune. În timpurile de superstiție și ignoranță ele erau socotite ca divinități binefăcătoare.

Ele pot fi de asemenea împărțite în patru grupe principale.

Spirite binevoitoare. Calitatea lor dominantă este bunătatea; lor le place a face servicii oamenilor și a-i proteja, dar cunoștințele lor sunt mărginite: progresul lor este mai mult în sensul moral decât intelectual.

Spiritele savante. Ceea ce le distinge în special este întinderea cunoștințelor lor. Ele se ocupă mai puțin de chestiunile morale decât de chestiunile științifice, pentru care au mai multă aptitudine; dar ele nu privesc știința decât din punct de vedere al utilității și nu amestecă în ea nici una dintre pasiuni, obicei pe care îl au spiritele imperfecte.

Spiritele înțelepte. Calitățile morale ale ordinului cel mai ridicat formează caracterul lor distinctiv. Fără a avea cunoștințe nelimitate, ele sunt dotate cu o capacitate intelectuală care le dă o judecată sănătoasă asupra oamenilor și lucrurilor.

Spirite superioare. Ele reunesc știința, înțelepciunea și bunătatea. Limbajul lor nu arată decât bunăvoință, el este mereu demn, superior și adesea sublim. Superioritatea lor le face apte a ne da noțiunile cele mai bune asupra lucrurilor lumii necorporale în limitele permise a fi cunoscute de oameni. Ele comunică cu plăcere cu aceia care caută adevărul bunei credințe și al căror suflet este degajat de legăturile pământești pentru a le înțelege; dar se îndepărtează de cei împinși de simpla curiozitate sau de cei pe care influența materiei îi întoarce de la faptele bune.

PRIMUL ORDIN
Spirite curate

Caractere generale: influența materiei este nulă, superioritatea intelectuală și morală absolută în raport cu spiritele celorlalte ordine.

Clasa unică. Ele au parcurs toate gradele scării și și-au lepădat toate impuritățile materiei. Atingând perfecțiunea de care este susceptibilă creatura, ele nu mai au de suferit nici probe, nici pedepse. Nemaifiind supuse reîncarnării în corpuri pieritoare, ele au o viață eternă în sânul lui Dumnezeu.

Ele se bucură de o fericire inalterabilă pentru că nu sunt supuse nici trebuințelor, nici nestatorniciei vieții materiale; dar această fericire nu este deloc aceea a unei *trândăvii monotone petrecute într-o contemplare perpetuă.* Ele sunt trimișii și servitorii lui Dumnezeu ale cărui ordine le execută pentru menținerea armoniei universale. Ele comandă tuturor spiritelor ce le sunt inferioare, le ajută să se perfecționeze și le hotărăsc misiunile. Îi asistă pe oameni în durerile lor, îi îndeamnă la bine sau la ispășirea greșelilor care îi îndepărtează de fericirea supremă, formându-și din aceasta o ocupație plăcută. Ele sunt adesea numite îngeri, arhangheli sau serafimi.

Oamenii pot intra în comunicare cu ele, dar ar fi o îngâmfare a pretinde că cineva le poate avea oricând la ordinele sale.

Este nedreaptă numirea de *spirite necreate-divine* ce li se dă de unele persoane. Spiritele divine ar fi eterne, ca și Dumnezeu; or dacă în Univers ar putea exista ființe independente de voința lui Dumnezeu, Dumnezeu n-ar mai fi atotputernic. Spiritele se servesc de această expresie, dar nu în acest sens; ele au înțeles prin ea „spirite care nu se vor mai reîncarna". (Vezi la vocabular cuvântul *înger)*

CAPITOLUL II
MANIFESTĂRILE SPIRITISTE

Acțiune ocultă

Spiritele lucrează adesea fără știrea noastră asupra gândurilor noastre, ele ne cer a face cutare sau cutare lucru; noi credem că acționăm din proprie pornire în timp ce n-am făcut decât să ne supunem unei sugestii străine.

Nu trebuie să conchidem că suntem fără inițiativă, departe de această bănuială: spiritul încarnat are întotdeauna liberul său arbitru, el nu face în definitiv decât ceea ce vrea și adesea urmează impulsul personal. Pentru a ne da seama de modul cum se petrec aceste lucruri, trebuie să ne închipuim sufletul nostru degajat de legăturile sale prin emancipare, ceea ce se întâmplă totdeauna în timpul somnului, când are sau nu un vis, ori de câte ori avem o îngreunare a simțurilor și câteodată chiar în timpul stării de veghe. El intră atunci în comunicare cu celelalte spirite, precum cineva care ar ieși de acasă spre a merge la un vecin. Se stabilește între ele un fel de conversație în care, pentru a ne exprima mai exact, se schimbă între ele gândurile. Influența spiritului străin nu este deloc o constrângere, ci un fel de sfat care se dă sufletului nostru, sfat care poate fi mai mult sau mai puțin înțelept, după natura spiritului, și pe care sufletul este liber a-l urma sau nu; dar pe care el îl poate mai bine aprecia atunci când

nu mai este sub imperiul ideilor care însufleţesc viaţa de relaţii; de aceea se zice că noaptea aduce sfaturi bune.

Nu este totdeauna uşor a distinge gândul sugerat de gândul nostru propriu, pentru că adesea ele se confundă; putem totuşi presupune că ele ne vin de la un străin când sosirea lor este spontană, când ea lucrează asupra noastră ca o inspiraţie şi când este în opoziţie cu modul nostru de a vedea. Judecata şi cunoştinţa noastră ne fac cunoscut dacă aceste sfaturi sunt bune sau rele.

Manifestări patente

Manifestările patente diferă de manifestările oculte prin faptul că sunt controlabile prin simţurile noastre; ele constituie, propriu-zis, toate fenomenele spiritiste care ni se prezintă sub forme variate.

Manifestări fizice

Se numesc astfel manifestările care se mărginesc la fenomene materiale ca zgomote, mişcări şi deplasări de obiecte. Ele nu au, cel mai adesea, nici un sens direct, scopul lor este de a atrage atenţia noastră asupra unor lucruri şi de a ne convinge de prezenţa unei forţe superioare omului. Pentru multe persoane, aceste feluri de manifestări nu sunt decât un obiect de curiozitate; pentru cei cu spirit de observaţie, acesta este un mijloc de revelaţie a unei forţe necunoscute, demnă de un studiu serios.

Cele mai simple efecte de acest fel sunt loviturile date (auzite) în obiecte fără cauză cunoscută şi mişcarea circulară a unei mese sau a unui obiect oarecare cu sau fără aplicarea mâinilor pe el; dar aceste manifestări pot lua proporţii mult mai stranii: loviturile pot câteodată să se facă auzite din toate părţile şi cu o inten-

Ridicarea unei mese. Experiență executată de mediumul Politi.

sitate care poate degenera într-o adevărată gălăgie; mobilele sunt deplasate, răsturnate, ridicate de la pământ; obiectele transportate de la un loc la altul în vederea tuturor, perdelele se trag, cuverturile de pe pat sunt smucite, soneria sună. Când astfel de fenomene se produc, e de la sine înțeles că unele persoane le atribuie o origine diabolică. Un studiu atent a dat dreptate acestei credințe superstițioase. Vom reveni mai târziu asupra lor.

Manifestări inteligente

Dacă fenomenele spiritiste s-ar fi mărginit la efecte materiale, nu e nici o îndoială că cineva le-ar fi putut atribui unei cauze pur fizice, la acțiunea vreunui fluid ale cărui proprietăți ne sunt însă necunoscute. N-a mai fost astfel când aceste manifestări au dat semne de amestec al unei inteligențe, căci, dacă orice efect fizic are o cauză fizică, orice efect inteligent trebuie să aibă o cauză inteligentă; o mișcare pur mecanică diferă de o mișcare intenționată. Când un obiect, prin zgomot sau mișcare, face un semnal, este evident că este intervenția unei inteligențe. Rațiunea spunându-ne că obiectul material însuși nu este inteligent, noi conchidem că el este mișcat de o cauză inteligentă străină. Acesta este cazul fenomenului de care ne ocupăm.

Dacă manifestările pur fizice sunt de natură a captiva interesul nostru, cu atât mai mult sunt captivante când ele ne descoperă prezența unei inteligențe ascunse, căci atunci nu mai avem înaintea noastră un simplu corp neînsuflețit, ci o ființă capabilă a ne înțelege și cu care putem comunica. Vedem de aici că modul de experimentare trebuie să fie cu totul altul decât atunci când e vorba de un fenomen esențial material și că procedeele noastre de laborator sunt neputincioase ca să ne dăm seama de fapte care aparțin ordinului intelectual. Nu mai poate fi vorba aici de analiza sau calculul matematic al forțelor; aici este desigur greșeala

în care a căzut cea mai mare parte a savanților; ei s-au crezut în fața unuia dintre acele fenomene pe care știința le reproduce după voința sa și asupra căruia se poate opera ca asupra unei „sări" sau unui „gaz"; aceasta nu denotă o neștiință, ci numai că ei se înșală crezând că pot pune spiritele într-un alambic, ca pe spirt, și că fenomenele spiritiste nu sunt de resortul științelor exacte, ca și teologia sau metafizica.

Manifestări aparente

Manifestările aparente cele mai obișnuite au loc în somn, prin vise. Visurile n-au fost niciodată explicate prin știință, care crede că a spus totul atribuindu-le unui efect al imaginației; dar ea nu ne spune ce este imaginația, nici cum ea produce aceste imagini așa de clare și așa de precise cum ne apar câteodată. Știința caută să explice un lucru care nu este cunoscut printr-un altul care este și mai puțin cunoscut. Chestiunea rămâne deci în întregime necunoscută. După unii, visul este o amintire a preocupărilor din timpul zilei; dar, chiar admițând această soluție, care nu este deloc o dezlegare, ne rămâne încă să știm care este acea oglindă magică ce păstrează astfel urmele lăsate de lucruri. Cum se explică mai cu seamă acele viziuni ale lucrurilor reale pe care nu le-am văzut niciodată în stare de veghe și la care nici măcar nu ne-am gândit vreodată? Spiritismul singur ar putea să ne dea cheia acestor fenomene bizare care trec neobservate ca toate misterele naturii pe lângă care noi trecem zilnic. (A se vedea cuvântul „vise".)

Nu pot intra în cadrul examinărilor noastre toate particularitățile prezentate de vise; ne vom rezuma arătând că ele pot fi: o viziune actuală a lucrurilor prezente sau absente; o viziune retrospectivă a trecutului și, în unele cazuri excepționale, un presentiment al viitorului. Ele sunt adesea tablouri alegorice pe care

spiritele le fac să treacă sub ochii noştri pentru a ne da avertismente trebuincioase şi sfaturi practice, dacă acestea sunt spirite bune sau să ne inducă în eroare şi să linguşească pasiunile noastre, dacă sunt spirite imperfecte.

Persoanele pe care le vedem în vis sunt deci adevărate viziuni; dacă noi visăm mai des pe cele ce preocupă gândurile noastre, este din cauză că gândirea este un mod de evocare şi că prin ea chemăm spre noi spiritele acelor persoane, fie ele vii sau moarte.

Al doilea fel de manifestare aparentă este apariţia propriu-zisă, ce are loc în stare de veghe şi atunci când cineva este în deplina şi completa libertate a facultăţilor sale. Spiritele pot să se manifeste în mod vizibil în diferite moduri; câteodată sub formă de flăcări uşoare sau de luciri mai mult sau mai puţin strălucitoare, alteori ele iau forma unei persoane cunoscute sau necunoscute, asupra individualităţii căreia puteţi să vă convingeţi după ideile predominante. Atunci ele au o imagine aburoasă, eterică, care nu găseşte nici un obstacol în corpurile solide. Faptele de acest gen sunt numeroase; dar înainte de a le atribui închipuirii sau şarlataniei, trebuie să ţineţi seama de circumstanţele în care s-au produs, de poziţia şi mai cu seamă de caracterul celui ce vă povesteşte.

În unele cazuri, apariţia poate fi pipăită, adică ea capătă, pentru moment şi sub puterea unor circumstanţe, proprietăţile materiei solide. Atunci, nu numai prin ochi se poate constata realitatea aparițiilor, ci şi prin pipăire. Dacă am atribui iluziei sau unui fel de fascinaţie aparițiile vizuale, îndoiala nu mai este permisă când putem atinge, prinde, pipăi, când ele singure vă apucă şi vă strâng.

Manifestări spontane

Cea mai mare parte dintre fenomenele de care vom vorbi, mai ales cele ce aparțin manifestărilor fizice și aparente, pot să se producă spontan, adică fără ca voința să ia parte la aceste manifestări. În alte circumstanțe, ele pot fi provocate de voința așa-zișilor mediumi, dotați pentru aceasta cu o putere specială.

Manifestările spontane nu sunt nici rare, nici ceva necunoscut; multe cronici locale conțin istorisiri ale unor astfel de fapte. Frica, a exagerat adesea, fără îndoială, faptele care au luat proporții ridicole prin trecerea din gură în gură și, cu ajutorul superstiției, casele unde ele s-au petrecut au fost declarate ca stăpânite de diavol și de aici toate poveștile fermecate sau teribile cu stafii. Pe de altă parte, șarlatania n-a lăsat să-i scape o așa frumoasă ocazie de a exploata credulitatea și aceasta adesea în folosul interesului personal. Lucrurile cele mai simple devin îngrozitoare când cauza ce le provoacă este necunoscută. Când veți fi familiarizați cu spiritele și când aceia cărora li se manifestă nu vor mai crede că au o legiune de demoni în urma lor, ei nu vor mai fi speriați.

Manifestările spontane se produc foarte rar în locuri izolate, ele au loc aproape totdeauna în case locuite și în prezența unor persoane care exercită o influență fără știrea lor; aceste persoane sunt adevărați mediumi care nu știu nici ei de puterea lor și pe care îi vom numi pentru acest fapt *mediumi naturali;* ei sunt, față de alți mediumi, ceea ce somnambulii naturali sunt față de somnambulii magnetici și trebuie studiați tot atât de serios; pentru aceasta, noi rugăm persoanele care se ocupă cu fenomenele spiritiste să culeagă toate faptele de acest gen care li se vor povesti; dar mai cu seamă să caute să se convingă de realitatea lor, pentru a evita se fie înșelați de iluzie sau de fraudă, ceea ce nu se poate evita decât printr-o observație atentă.

Vă veți păzi nu numai de povestirile care pot să fie exagerate, dar și de propriile impresii și nu atribuiți o origine ascunsă la tot ceea ce nu înțelegeți. O sumă de cauze foarte simple și foarte naturale pot să producă efecte stranii la prima vedere și ar fi o adevărată superstiție a vedea peste tot spirite ocupate cu răsturnarea mobilelor, spargerea veselei, provocarea a mii de hărțuieli în familii, care e mai rațional a le atribui stângăciei.

Ceea ce trebuie să faceți în asemenea cazuri este a căuta pricina și veți descoperi întotdeauna cauze destul de simple care fac să se creadă că ar fi la mijloc spirite tulburătoare. Când un fenomen neexplicat se produce, primul gând pe care trebuie să-l aveți este că el e pricinuit de o cauză materială, pentru că aceasta este cel mai posibil, și a nu admite intervenția spiritelor decât când aveți dovezi. Acela, de exemplu, care fără a se fi apropiat de cineva, ar primi o palmă sau lovituri de baston pe spate, după cum s-a întâmplat câteodată, nu se va mai putea îndoi că este în prezența unei ființe nevăzute.

Din toate manifestările spiritiste, cele mai simple și mai frecvente sunt zgomotele și loviturile; și tocmai aici trebuie să ne temem de iluzii, căci o mulțime de cauze naturale pot să le producă: vântul care suflă sau care agită un lucru, un corp pe care cineva îl apleacă fără să se vadă, un efect acustic, un animal ascuns, o insectă etc., în plus farsele celor ce vor a-și bate joc. Zgomotele spiritiste au de altfel un caracter particular, împrumutând un sunet și o intensitate foarte variată ce le fac ușor de recunoscut și nu permit a le confunda cu pocnetul lemnului care crapă, cu pârâitura focului sau tic-tacul monoton al unei pendule; acestea sunt lovituri câteodată surde, slabe și ușoare; câteodată deslușite, clare, altădată zgomotoase, care-și schimbă locul și se repetă fără a avea o regularitate mecanică. Dintre toate mijloacele de control, cel mai eficace, cel care nu poate lăsa îndoială asupra originii manifestărilor este ascultarea de voința voastră. Dacă loviturile se aud într-un loc desemnat de voi, dacă ele

răspund unui ordin gândit al vostru prin numărul sau intensitatea lor, nu puteți să nu admiteți în ele o cauză inteligentă, *dar nici nesupunerea la voința voastră nu e totdeauna o probă contrarie.*

Să admitem acum că printr-o cercetare amănunțită căpătăm siguranța că zgomotele sau toate celelalte efecte sunt manifestări reale; este rațional a ne speria? Nu, desigur; căci în nici un caz. nu va fi în aceasta nici cel mai mic pericol; numai persoanele care cred că în aceste manifestări este diavolul pot fi afectate într-un mod supărător, ca și copiii care se sperie de vârcolaci sau de „moșul". Aceste manifestări capătă în unele circumstanțe, o recunoaștem, proporții și o persistență neplăcută de care mulți au dorința foarte naturală de a se debarasa. O explicație este necesară asupra acestei chestiuni.

Am spus că manifestările fizice au scopul de a atrage atenția asupra unui lucru și de a ne convinge de prezența unei puteri superioare celei a omului. Am spus de asemenea că spiritele superioare nu se ocupă de acest fel de manifestări; ele se servesc de spiritele inferioare pentru a le produce, cum noi ne servim de servitori pentru munca brută și aceasta în scopul pe care îl vom arăta. Acest scop odată atins, manifestările materiale încetează, pentru că nu mai sunt necesare. Un exemplu sau două vă vor face să înțelegeți mai bine. La începutul studiilor mele asupra spiritismului, fiind într-o seară ocupat cu o lucrare asupra acestei materii, auzii lovituri în jurul meu timp de patru ore neîntrerupt; era pentru prima oară când mi se întâmpla așa ceva; constatai că nu era nici o cauză accidentală, dar pentru moment nu putui ști nimic mai mult în această chestiune. La acea epocă întâlneam foarte adesea un excelent medium scriitor. A doua zi, întrebai prin ajutorul său spiritul ce se manifestase care era cauza acelor lovituri.

Acesta este, mi se răspunse, *spiritul tău familiar, ce voia să-ți vorbească.* Și ce voia să-mi spună? *Poți să-l întrebi singur, căci el este aici,* fu răspunsul. Invocând acest spirit, el mi se re-

comandă sub un nume alegoric (am aflat apoi prin alte spirite că acesta era numele unui ilustru filozof din antichitate); el îmi făcu cunoscute greșelile din lucrarea mea, arătându-mi *chiar rândurile* unde ele se găseau; îmi dădu sfaturi folositoare și înțelepte, și adăugă că va fi întotdeauna lângă mine și va veni la chemarea mea ori de câte ori îl voi invoca. De atunci, într-adevăr, acest spirit nu m-a părăsit niciodată. El mi-a dat multe probe de o mare superioritate și intervenția sa binevoitoare și eficace s-a manifestat pentru mine în afacerile vieții materiale și în ale celei metafizice. Dar de la prima noastră convorbire, manifestarea prin lovituri a încetat. Ce voia spiritul prin ele? Să intre în comunicare regulată cu mine; pentru aceasta el trebuia să mă anunțe; fără îndoială nu el a venit în persoană să facă zgomotele auzite, ci însărcinase probabil pe un trimis al său să-i execute ordinul. Avertizarea dată, pe urmă explicată, relațiile regulat stabilite, zgomotele deveneau inutile; de aceea ele au încetat. Nu se mai bate toba ca să deșteptăm soldații o dată ce ei s-au sculat.

Un fapt aproape identic i s-a întâmplat unuia dintre prietenii noștri. De câtva timp, camera sa răsuna de diferite zgomote care deveneau foarte supărătoare. Prezentându-se ocazia de a invoca spiritul tatălui său cu ajutorul unui medium scriitor, făcu ceea ce i se recomandă și după aceea nu mai auzi nici un zgomot. E de remarcat că cine are un mijloc regulat și ușor de comunicare cu spiritele are foarte rar manifestări fizice și cauza e ușor de înțeles.

Spiritele care se manifestă astfel pot de asemenea lucra în cont personal. Acestea sunt adesea spirite care suferă, care cer un ajutor moral. (Vezi cuvântul *rugăciune* în vocabular.) Atunci când ele își pot traduce gândurile într-un mod mai ușor de înțeles, cer acest ajutor în forma care le era familiară în viață sau care este în ideile și obiceiurile celor cărora li se adresează, căci prea puțin contează forma, numai intenția să plece din inimă.

În rezumat, mijlocul de a face să înceteze manifestările supărătoare este de a căuta să intrați în comunicare inteligentă cu spiritul care vine să vă tulbure, pentru a ști cine este și ce vrea; dorința sa odată satisfăcută, el ne lasă în pace. Este ca și cum cineva bate la o poartă până i se deschide. Dar ce să facem, veți zice, dacă nu avem un medium? Ce face un bolnav când n-are doctor? Îl caută. Aici noi avem o altă resursă. Bolnavul nu poate să se facă doctor, dar din zece inși sunt nouă care pot să fie mediumi scriitori; deci căutați a deveni voi singuri dacă nu găsiți pe cineva dintre ai voștri. În lipsă de mediumi scriitori puteți invoca direct spiritul care bate și care poate să vă răspundă prin același mijloc, adică prin lovituri convenționale; în capitolele următoare vom arăta cum.

Capitolul III
COMUNICĂRI SPIRITISTE

Orice manifestare care arată o intenție sau o voință este chiar prin aceasta, după cum am spus, inteligentă într-un grad oarecare. Este deci o denumire generică ce deosebește acest fel de manifestări de acelea care sunt pur materiale. Atunci când dezvoltarea acestei inteligențe permite un schimb reciproc de gânduri, se obțin *comunicări* regulate al căror caracter permite de a judeca spiritul care se manifestă; ele vor fi, după natura și conținutul lor: *frivole, grosolane, serioase* sau *instructive.* Această distincție este de o mare importanță, căci prin ea spiritele ne arată superioritatea sau inferioritatea lor. Omul se cunoaște după limbaj; tot astfel și spiritele; oricine este bine pătruns de calitățile distinctive ale fiecărei clase din scara spiritelor va putea ușor să dea oricărui spirit ce i se va prezenta rangul ce îi convine și gradul de stimă și de încredere pe care îl merită; dacă experiența nu ar sprijini acest principiu, bunul simț ar fi de ajuns ca să-l demonstreze. Avem deci, ca regulă neschimbată și fără excepție, *limbajul spiritelor care este delimitat după gradul lor de evoluție.* Spiritele într-adevăr superioare sunt totdeauna grave, demne, nobile; ele sunt sublime când subiectul o cere. Nu numai că nu spun decât lucruri bune, dar ele le spun în termeni care exclud în mod absolut orice trivialitate; oricât de bune ar fi aceste lucruri, dacă ele sunt întunecate printr-o singură expresie care arată josnicia, este un semn neîndoios de inferioritate, cu atât mai mult dacă întreaga comunicare rănește convenienţele

prin grosolănia sa. Limbajul dă de gol întotdeauna originea sa, fie prin gândul pe care îl exprimă, fie prin forma sa, și, chiar atunci când un spirit ar voi să ne înșele asupra pretinsei sale superiorități, e de ajuns a conversa câtva timp cu el ca să-i vedem vârful urechilor. Următorul fapt s-a produs de nenumărate ori în cursul lungilor și numeroaselor noastre studii. Ne întrețineam cu un spirit al cărui caracter și limbaj ne erau cunoscute; un alt spirit, mai mult sau mai puțin evoluat, fiind prezent *și fără ca nimeni să-l întrebe,* se amesteca în conversație. Or, înainte ca el să-și spună numele, diferența de stil este așa de vizibilă încât fiecare își zice la un moment dat: nu mai este cel care ne-a vorbit. Tot astfel se judecă oamenii; e de ajuns să-i auzim, fără să-i vedem. Presupuneți că într-o cameră învecinată cu a voastră se află mai mulți indivizi pe care nu-i cunoașteți și nu-i puteți vedea; după conversația lor, voi îi puteți judeca imediat dacă sunt bădărani sau oameni subțiri, ignoranți sau savanți, răufăcători sau oameni cinstiți.

Bunătatea și bunăvoința sunt încă atributele esențiale ale spiritelor purificate; ele nu urăsc oamenii sau alte spirite; ele deplâng slăbiciunile, critică greșelile, dar totdeauna cu moderație, fără răutate și fără animozitate. Noi putem de asemenea să le judecăm prin natura inteligenței lor. Un spirit poate fi bun, binevoitor, să nu propovăduiască decât binele, dar să aibă cunoștințe mărginite, pentru că la el dezvoltarea este incompletă. Noi nu vorbim de spirite absolut inferioare; cu acestea ar însemna să ne pierdem timpul cerându-le explicații asupra unor lucruri; ca și cum am cere unui școlar să-și dea părerea asupra lui Aristotel sau a sistemului universului. Sunt unele care, în unele privințe, par luminate, în timp ce asupra altor chestiuni dovedesc o ignoranță absolută prin erezii științifice cele mai absurde. Astfel, ele vor rezona foarte bine asupra unui punct și vor fi lipsite de rațiune asupra altuia. Este ca și cu noi: un astronom este savant în ceea ce privește astrele, dar poate fi foarte ignorant în

arhitectură, muzică, pictură, agricultură etc. Toate acestea denotă o dezvoltare imperfectă, ceea ce nu înseamnă că din această cauză este un spirit rău.

Se crede în general că întrebând spiritul unui om care a fost un savant într-o specialitate de pe pământ am putea obține mai sigur adevărul; așa este logic, dar cu toate acestea nu e totdeauna exact. Experiența demonstrează că savanții, la fel ca ceilalți oameni, mai ales aceia care au părăsit de curând pământul, sunt încă sub stăpânirea prejudecăților vieții corporale; ei nu se despart repede de sistemele lor științifice. Se poate deci ca sub influența ideilor cu care ei s-au hrănit toată viața și din susținerea cărora și-au făcut un titlu de glorie, să vadă mai puțin clar decât ne-am închipui. Noi nu dăm deloc acest principiu ca o regulă, dimpotrivă; noi spunem numai că aceasta se poate întâmpla și că, prin urmare, știința lor omenească nu este totdeauna o garanție de infailibilitate a lor ca spirit. Aceia care, cum se întâmplă adesea, condamnă ca spirit doctrinele pe care le susținuseră ca oameni, dau totdeauna prin aceasta o probă de evoluție (perfecționare). Regulă generală: spiritul este cu atât mai puțin perfect, cu cât este mai puțin degajat de materie. De câte ori găsiți în el persistența ideilor greșite care l-au preocupat în viață, în ordin fizic sau moral, aveți un semn infailibil că el nu s-a mai degajat de materie, deci n-a evoluat.

Persistența în ideile pământești este cu atât mai mare, cu cât moartea este mai recentă. În momentul morții, sufletul este *totdeauna* într-o stare de tulburare în timpul căreia abia se recunoaște pe sine, este un fel de deșteptare incompletă: *nu știu unde sunt, totul este confuz pentru mine,* sunt cuvinte cu care răspund invariabil aproape toate spiritele; unele se plâng de a fi deranjate așa de curând; altele cer clar să fie lăsate în pace și, după caracterul lor, ele exprimă acest gând în termeni mai mult sau mai puțin politicoși. Mulți nu cred că sunt morți, mai ales cei executați (prin împușcare, ghilotină), sinucigașii și, în general, aceia care

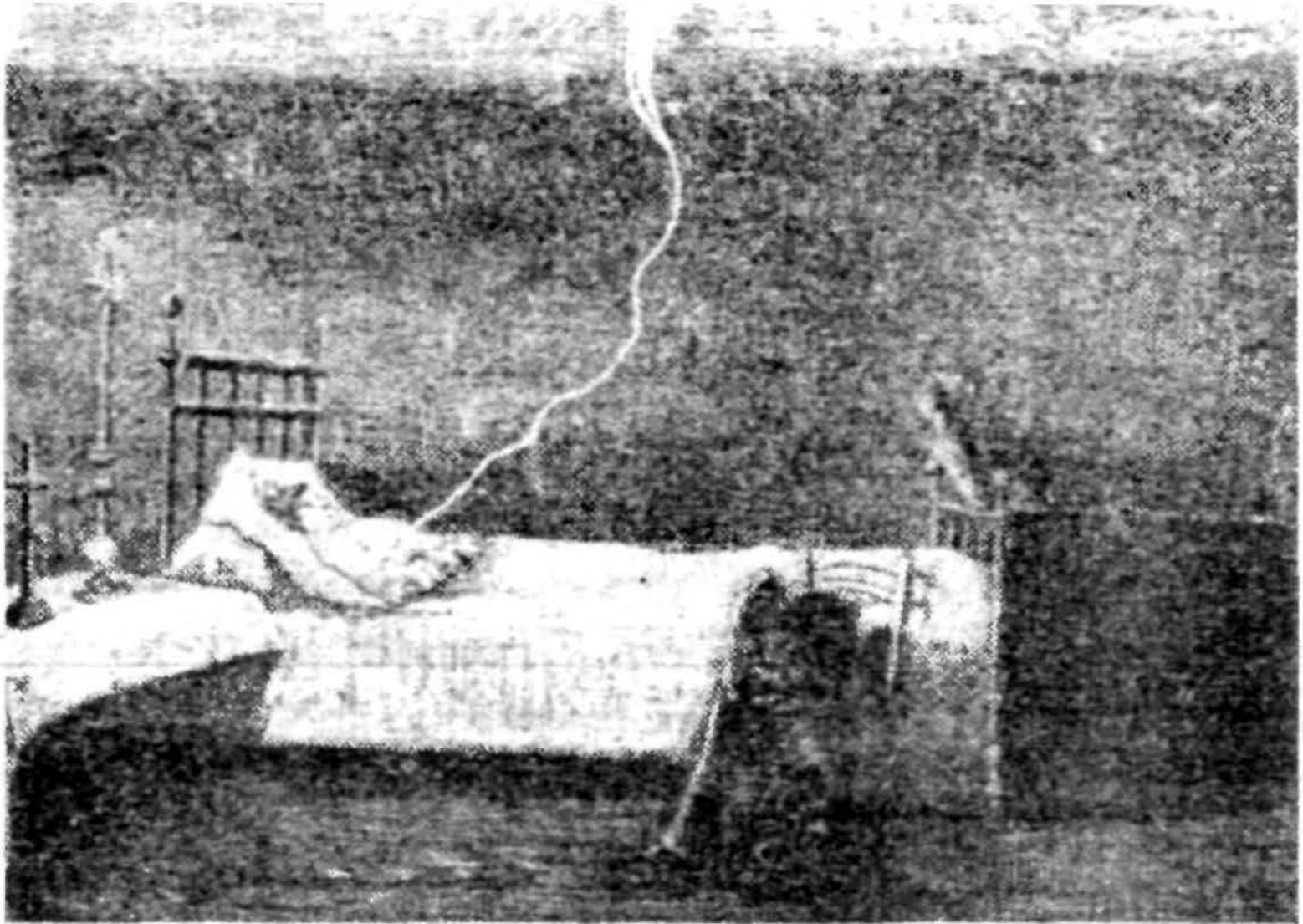

Momentul morții. Spiritul intră într-o lume
cu care se va deprinde cu încetul.

au pierit de moarte violentă; ei își văd corpurile, știu că acestea le aparțin și nu înțeleg să fie separați de ele; aceasta îi minunează și le trebuie un oarecare timp pentru a-și da seama de noua lor situație. Evocarea nu poate fi deci făcută în acest moment decât ca obiect de studiu psihologic, dar nu este cazul să cerem de la ele învățăminte.

Această stare de confuzie, care poate fi comparată cu starea de tranziție dintre somn și veghe, persistă mai mult sau mai puțin timp. Am văzut spirite care erau complet degajate după trei sau patru zile, altele nu se dezmeticiseră încă după mai multe luni. Este interesant de urmărit mersul lor progresiv, asistând la un fel de deșteptare a sufletului; întrebările ce li se adresează, dacă sunt puse cu măsură, prudență, prevedere și bunăvoință, le ajută chiar să se dezmeticească. Dacă suferă și cineva le împărtășește durerea, ele se ușurează. Atunci când moartea este naturală, adică atunci când ea vine prin stingerea gradată a forțelor vitale, sufletul este deja dezlegat în parte, înainte de încetarea completă a vieții organice și se recunoaște mai repede. La fel este cu oamenii care, în timpul vieții lor, s-au ridicat prin gândire deasupra lucrurilor materiale; din lumea aceasta chiar, ei aparțin deja lumii spiritelor; trecerea din una în alta se face repede și tulburarea este de scurtă durată.

Sufletul odată degajat *de resturile legăturilor corporale* se găsește în starea sa normală de spirit: numai atunci îl puteți prețui, pentru că atunci se arată în lumina sa adevărată; calitățile, defectele, imperfecțiunile, prejudecățile, ideile false, meschine sau ridicole persistă fără transformare cât durează viața sa rătăcitoare, fie ea de o mie de ani; el trebuie să treacă printr-un filtru al vieții corporale pentru a-și lăsa acolo unele din impuritățile sale și să se ridice cu câteva grade mai sus. Am văzut spirite care, după 200 de ani de viață rătăcitoare, aveau încă manile și josniciile ce li se cunoșteau încă din viață, în timp ce alții desfășurau aproape imediat o mare superioritate.

Relativ la starea de tranziție pe care am descris-o, ne mărginim a spune că pentru omul bun, corect, pentru acela care moare cu conștiința împăcată și nu se teme de nici un reproș, redeșteptarea este totdeauna calmă, dulce și plăcută; în timp ce pentru acela a cărui conștiință este încărcată cu răutăți, pentru omul materialist care a pus toate plăcerile sale numai în satisfacerea corpului, acela care a făcut o rea întrebuințare a bunurilor pe care soarta i le-a dat, momentul redeșteptării este teribil. Da, aceste spirite suferă în momentul când părăsesc viața pământească; ele suferă mult și această suferință poate dura toată viața lor rătăcitoare; această suferință, pentru a nu fi decât morală, este dintre cele mai sfâșietoare pentru că nu le este totdeauna dat de a-i prevedea sfârșitul; ele suferă până ce o rază de speranță vine să lucească în ochii lor și această speranță o putem face să se nască conversând cu ele; cuvintele de mângâiere, mărturisirile de simpatie sunt pentru ele o ușurare la care pot ajuta și spiritele bune pe care le chemăm în ajutorul nostru să secondeze intențiile noastre. Un sinucigaș evocat puțin timp după moarte ne descrie torturile sale. Cât va dura aceasta? îl vom întreba. Nu știu nimic, va răspunde, și aceasta este ceea ce mă aduce la disperare. Un spirit superior, care eventual ar fi prezent, va răspunde atunci fără a fi chemat: „Aceasta va dura până la termenul natural al vieții pe care a întrerupt-o cu voință" Mulțumesc! zice celălalt, de ceea ce *acel care este acolo* mi-a făcut cunoscut.

Vom termina acest capitol printr-o remarcă esențială. Tabloul descris nu este rezultatul unei teorii, nici al unui sistem filozofic mai mult sau mai puțin ingenios. Tot ceea ce am spus cunoaștem chiar de la spirite; întrebându-le, ne-au răspuns adesea într-un mod contrar convingerilor noastre de mai înainte. Noi am făcut pentru spirite ceea ce anatomistul face pentru corpul omenesc, noi am pus cuțitul cercetărilor pe numeroase chestiuni; noi nu ne-am mulțumit deloc de a le face să vorbească, noi

am sondat toate cutele existenței lor, atât cât ne este dat a o face; noi le-am urmărit din momentul când își dau ultima suflare a vieții fizice, până în momentul când reintră în viață; am studiat limbajul, obiceiurile, gândurile, sentimentele lor, așa cum doctorul ia pulsul unui bolnav. În această clinică morală unde toate fazele vieții spirituale au trecut sub ochii noștri, noi am observat și comparat; am văzut de o parte pedepse groaznice, iar de cealaltă, tot așa de mari răsplăți de consolare. Încă o dată nu noi am imaginat toate aceste lucruri, însuși spiritele ni le-au descris singure. Or, pentru cine ar voi să intre în raport cu ele, este esențial a le cunoaște bine, pentru a ști să aprecieze situația lor și a înțelege mai bine limbajul lor, căci fără aceasta s-ar putea câteodată să fiți contrariați de ceea ce vi se răspunde; și ca să evităm acest lucru am insistat în detaliu asupra acestui capitol.

CAPITOLUL IV
DIFERITE MODURI DE COMUNICARE

Spiritele pot să comunice cu noi în diferite moduri. Noi le-am arătat în vocabular; vom da aici asupra fiecărui mod dezvoltarea necesară practicării.

Sematologie și tiptologie

În mod primitiv, spiritiștii se serveau de o masă pentru acest fel de corespondență, numai pentru singurul motiv că ea este un obiect potrivit, prin faptul că asistenții se pot așeza împrejur și pentru că acesta este primul obiect asupra căruia s-au produs mișcările ce au dat naștere expresiei „învârtirea meselor", dar trebuie să știți că o masă nu are nici o influență asupra acestor experiențe, ca și oricare altă mobilă.

Vom descrie fenomenul în modul cel mai simplu.

Dacă o persoană pune extremitatea (vârful) degetelor sale pe marginea unui obiect rotund, mobil, de exemplu o cupă, o tavă, o farfurie, o pălărie, un pahar etc., și își concentrează voința asupra acestui obiect pentru a-l face să se miște, va putea ajunge să rotească acest obiect încet, pe urmă din ce în ce mai repede, până când abia mai poate urmări rotația. Obiectul se va învârti fie spre dreapta, fie spre stânga, după direcția arătată de persoană verbal sau în gând. Comunicarea fluidică odată stabilită între persoană și obiect, învârtirea s-ar putea produce fără

contact, acționând numai prin gândire. Noi am zis *s-ar putea,* pentru că *nimeni nu poate avea siguranța absolută a reușitei.* Unele persoane sunt dotate în această privință cu o putere așa de mare încât mișcarea se produce după câteva secunde, altele nu o obțin decât după cinci sau zece minute, iar *altele nu obțin nimic niciodată.* În afară de experimentare nu este nici un mijloc de a recunoaște aptitudinile pentru producerea acestui fenomen; forța fizică nu ajută la nimic: persoanele plăpânde și delicate obțin adesea mai mult decât oamenii viguroși. Aceasta este o încercare pe care fiecare o poate face fără nici un pericol, deși câteodată provoacă o oboseală musculară destul de mare și un fel de agitație febrilă.

Dacă persoana este dotată cu o putere suficientă, va putea singură să facă să se învârtească o măsuță ușoară, câteodată chiar câte o masă grea, masivă; dar pentru aceasta trebuie o putere excepțională.

Pentru a opera mai sigur asupra unei mese de o oarecare greutate, se așază mai multe persoane împrejur; numărul este indiferent, și nu e absolut necesar de a alterna sexele, nici de a stabili un contact între degetele asistenților; e de ajuns să puneți extremitățile degetelor pe marginea mesei, fie așezate pe toată lungimea lor, fie numai atingând-o ca pe clapele unui pian, toate aceste fapte neavând nici o consecință. Sunt însă alte condiții esențiale, mai greu de îndeplinit; astfel, concentrarea gândului tuturor asistenților în vederea obținerii unei mișcări într-o direcție sau alta, o reculegere și o liniște absolută și mai cu seamă o mare răbdare. Mișcarea se produce câteodată în cinci sau zece minute, dar se întâmplă adesea să trebuiască să așteptați o jumătate de oră sau și mai mult. Dacă după o oră nu s-a obținut nimic, este inutil a continua.

Trebuie să arătăm că unele persoane sunt potrivnice acestui fenomen și că influența lor negativă se poate exercita prin simpla lor prezență, altele sunt complet neutre, adică nici nu îm-

piedică, nici nu înlesnesc fenomenul. În general, cu cât spectatorii sunt mai puțin numeroși, cu atât ședințele merg mai bine, fie din cauză că nu avem între asistenți persoane antipatice manifestării, fie pentru că liniștea și reculegerea se fac mai ușor.

Fenomenul este totdeauna provocat de efectul aptitudinii speciale a unor persoane a căror putere de a acționa este mărită și ajutată de numărul asistenților. Atunci când puterea este destul de mare, masa nu se mărginește a se învârti, ea se agită, se saltă pe un picior, se clatină ca o barcă și sfârșește prin a se dezlipi de pământ suspendându-se în aer.

Un lucru este de remarcat: că oricare ar fi înclinarea mesei, obiectele care sunt deasupra ei se mențin la locul lor și că o lampă chiar nu va produce nici un risc. Un fapt nu mai puțin curios este că masa, fiind înclinată și stând pe un singur picior, poate oferi așa o rezistență încât greutatea unui om să nu o poată apleca la loc.

Când ați ajuns să produceți o mișcare energică, contactul mâinilor nu mai este necesar; vă puteți depărta de masă și ea se îndreaptă la dreapta, la stânga, înainte, înapoi, către o anumită persoană, se ridică pe un picior sau altul, după comanda dată.

Până aici, aceste fenomene nu au un caracter esențialmente inteligent; totuși sunt interesant de observat, ca produs al unei forțe necunoscute. Ele sunt de natură a convinge unele persoane care nu vor să creadă numai cu probele filozofice. Acesta este primul pas în știința spiritistă, care ne conduce în mod natural către mijloacele de comunicare.

Cel mai simplu dintre toate aceste mijloace este, ca și la omul lipsit de vorbire sau scriere, limbajul semnelor. Un spirit poate să-și comunice gândul prin mișcarea unui obiect oarecare. Cunoaștem persoane care conversează cu spiritul lor familiar, acela al unei persoane pe care au iubit-o mult, cu ajutorul primului obiect ce-i vine dinainte: o linie, un cuțit (coupe-papier) de birou; el își pune degetele deasupra și, după ce a evocat spi-

ritul, linia se mișcă la dreapta sau la stânga pentru a spune „da" sau „nu", după înțelegere, arată numerele etc. Același rezultat se obține cu o masă sau cu o măsuță cu un picior; degetele fiind puse pe margine, fie singur sau cu mai mulți, și un spirit fiind chemat, dacă este prezent și crede potrivit a se manifesta, masa se ridică, se apleacă, se agită și, prin mișcările sale spre dreapta sau stânga sau prin clătinări, ea răspunde afirmativ sau negativ. Prin săriturile sale, ea exprimă bucuria, nerăbdarea și chiar furia; câteodată ea se răstoarnă violent sau se împinge (repede) asupra unuia dintre asistenți, ca și cum ar fi împinsă de o mână invizibilă, și în această mișcare se recunoaște expresia unui sentiment de dragoste sau antipatie. Un prieten era într-o seară în salonul său ocupat cu astfel de manifestări; el primește o scrisoare; în timp ce o citește, măsuța înaintează către el, se apropie de scrisoare și aceasta de la sine, fără influența nimănui. Citirea terminată, el se duce să pună scrisoarea pe o masă în celălalt capăt al salonului; măsuța îl urmează și vrea să se repeadă asupra scrisorii. El crezu că e un spirit nou-venit, simpatic autorului scrisorii și care voia să comunice cu el. Întrebându-l prin intermediul măsuței, i se confirmară cele prevăzute. Aceasta este ceea ce noi numim *sematologie,* adică limbajul semnelor.

Tiptologia, sau limbajul prin lovituri, oferă mai multă precizie. Ea se obține în două moduri foarte diferite. Primul, pe care îl numim tiptologie prin mișcare, constă în sunete produse de masă însăși, cu unul din picioarele sale. Aceste lovituri pot răspunde prin „da" sau „nu", după numărul de lovituri convenit ca să exprime una sau alta. Răspunsurile sunt, după cum vedeți, foarte incomplete, supuse la greșeli și sunt puțin convingătoare pentru novici, pentru că totdeauna se pot atribui întâmplării.

Tiptologia intimă este produsă în cu totul alt chip. Aici nu mai este masa cea care produce zgomotul; ea rămâne complet imobilă, dar loviturile se aud în însăși substanța lemnului, a pietrei sau a oricărui alt corp și adesea cu destulă putere ca să poată

fi auzite în camera vecină. Dacă puneți urechea sau mâna pe o parte oarecare a mesei, se simte cum vibrează, de la picioare până la suprafață. Acest fenomen se obține servindu-ne de aceleași practici ca pentru pentru obținerea mișcărilor, cu diferența că mișcarea poate avea loc fără evocare, în timp ce pentru lovituri (zgomote) trebuie totdeauna se chemați un spirit.

În aceste lovituri se recunoaște intervenția unei inteligențe pentru că ele ascultă de gândire. Astfel, după dorința exprimată verbal sau în gând, ele își schimbă locul, se fac auzite către cutare sau cutare persoană arătată, fac înconjurul mesei, lovesc mai tare sau mai încet, imită ecoul, zgomotul fierăstrăului, ciocanului, tobei, bat ritmul unui cântec cerut, arată ora, numărul persoanelor prezente etc. sau părăsesc masa pentru a se face auzite într-un zid sau la ușă, într-un loc convenit; ele răspund în sfârșit prin „da" sau „nu" întrebărilor ce li se adresează. Aceste experiențe sunt mai degrabă un obiect de curiozitate când nu sunt comunicări serioase. Spiritele care se manifestă astfel sunt în general de ordin inferior. Spiritele serioase nu se pretează la aceste tururi de forță, după cum la noi oamenii gravi nu se pretează scamatoriilor. Când sunt întrebate asupra acestor lucruri, ele răspund prin întrebarea: „Ce ar fi dacă la voi oamenii superiori ar umbla cu ursul prin sate?"

Tiptologia alfabetică ne oferă un mijloc de corespondență mai ușor și mai complet. El constă în arătarea literelor alfabetului printr-un număr de lovituri corespunzătoare rândului fiecărei litere și în acest mod se formează cuvinte și fraze. Acest mijloc, prin încetineala sa, are marele inconvenient de a nu se preta la dezvoltări de oarecare întindere. El este prescurtat în cele mai multe cazuri; este de ajuns adesea de a cunoaște primele litere ale unui cuvânt pentru a-i găsi sfârșitul și atunci nu mai lăsați spiritul să termine; în caz de îndoială, se întreabă dacă acesta este cu adevărat cuvântul, iar spiritul răspunde prin „da" sau „nu" prin semnul convențional.

Tiptologie alfabetică se poate obține prin următoarele două mijloace: loviturile în masă și cele care se aud în substanța unui corp tare. Pentru comunicările ceva mai serioase preferăm primul mijloc din două cauze: una, fiindcă este, din unele puncte de vedere, mai lesnicioasă și la îndemâna unui mai mare număr de persoane; al doilea, fiindcă ține de natura spiritelor. În tiptologia intimă, spiritele care se manifestă sunt în general cele care se numesc „spirite zgomotoase": spirite ușuratice, câteodată foarte amuzante, dar totdeauna ignorante. Ele pot fi agenții spiritelor serioase, după circumstanțe, dar lucrează mai totdeauna spontan și pe cont propriu; în timp ce experiența probează că spiritele din celelalte ordine comunică cu mai multă plăcere prin mișcări.

În orice caz, tiptologia alfabetică este un mod de comunicare de care spiritele superioare se servesc cu părere de rău și numai în lipsa altor mijloace mai bune: lor le plac mijloacele care se apropie de rapiditatea gândului și, din cauza încetinelii care le face nerăbdătoare, ele își prescurtează răspunsurile. Ele găsesc deja limbajul nostru prea tărăgănat, mai cu seamă când mijloacele de comunicare măresc această tărăgăneală.

Psihografia

Știința spiritistă a progresat ca toate celelalte, și mai repede ca ele; căci abia câțiva ani sunt de când aceste mijloace primitive și incomplete, care se numeau în mod insultător „mesele vorbitoare", ne-au dat mijloacele de a comunica cu spiritele la fel de ușor și de repede ca și oamenii între ei, și chiar prin aceleași mijloace: scrierea și vorbirea. Scrierea mai cu seamă are avantajul de a proba în mod material intervenția unei puteri oculte și de a lăsa urme care se pot păstra, cum facem cu propria corespondență. Primul mijloc întrebuințat este cel al „planșelor

spiritiste" prevăzute cu câte un creion, după cum au dat instrucțiuni înseși spiritele. Iată care este dispoziția.

Am spus, la începutul acestui capitol, că o persoană dotată cu o aptitudine specială poate să dea o mișcare de rotație unui obiect oarecare; să luăm de exemplu un mic paneraș de 15 sau 20 centimetri diametru; dar cel mai practic aparat este planșeta spiritistă montată pe bile. Dacă prin această planșetă sau prin fundul acestui coș se trece un creion bine fixat, cu vârful în jos și care să țină coșul în echilibru pe vârful său, pus pe o foaie de hârtie, ținând degetele pe coș, acesta se va mișca, dar, în loc de a se învârti ca un titirez, el va plimba creionul în diferite sensuri pe hârtie, așa încât să lase trăsături neînsemnate sau litere. Dacă un spirit este evocat și dacă vrea să comunice, el va răspunde nu numai prin da sau nu, ci și prin cuvinte și fraze complete. Astfel aranjat, creionul ajuns la capătul hârtiei nu revine, pentru a începe un alt rând, ci continuă circular, astfel încât scrierea se formează în spirală și la citirea ei trebuie să învârtiți de mai multe ori hârtia. Scrierea astfel obținută nu este totdeauna lizibilă, cuvintele nefiind deloc separate; dar mediumul, printr-un fel de intuiție, o descifrează cu ușurință. Pentru economie, vom înlocui creionul și hârtia cu o placă și un creion de piatră.

S-au imaginat încă multe alte dispoziții pentru a atinge același scop. Cel mai comod este cel al planșetei spiritiste care, având picioarele prevăzute cu bile, se mișcă cu o ușurință extremă. Printr-o gaură făcută în capătul planșetei trecem un creion destul de lung ca vârful să atingă hârtia. Mediumul având degetele pe planșetă, tot aparatul se mișcă și creionul scrie după cum am arătat mai sus cu deosebirea că scrierea este în general mai lizibilă, cuvintele separate, liniile nu mai sunt în spirală și se suprapun ca în scrierea obișnuită, creionul trecând singur de la o linie la alta. Se obțin astfel dizertații de mai multe pagini, tot atât de repede dacă am scrie cu mâna.

Inteligența care lucrează se manifestă adesea prin alte semne ce nu lasă loc de echivocuri. Ajuns la sfârșitul paginii, planșeta face deodată o mișcare pentru a o întoarce: dacă vrea să se refere la un pasaj precedent, în aceeași pagină sau pe o alta, o caută cu vârful creionului, ca și cum ar face-o cu ochii, apoi îl subliniază. Spiritul, dacă vrea să se adreseze unuia dintre asistenți, vârful planșetei spiritiste se dirijează către el. Pentru a prescurta, el exprimă adesea cuvintele „da" și „nu" prin semne de afirmație sau negație cum facem noi cu capul. Din toate procedeele întrebuințate, acesta este cel care dă scrierea cea mai variată, după spiritul care se manifestă și adesea dă o scriere la fel cu aceea pe care o avea aproape de moarte, când trăia încă pe pământ.

Pentru a lucra cu aceste aparate, este nevoie întotdeauna de două persoane, dar nu e nevoie decât ca una sa fie dotată cu calități mediumnice; cealaltă servește numai ca să mențină echilibrul și ca să micșoreze oboseala mediumului.

Numim psihografie indirectă scrierea astfel obținută, în opoziție cu psihografia directă sau scrierea obținută prin chiar mâna mediumului. Pentru a înțelege acest din urmă procedeu, trebuie să ne dăm seama de ceea ce se petrece în această operație. Spiritul străin care comunică lucrează asupra mediumului; el, sub această influență, dirijează în mod mașinal brațul și mâna pentru a scrie fără a avea (acesta este cel puțin cazul cel mai obișnuit) cea mai mică conștiință de ceea ce scrie: mâna lucrează asupra coșulețului și coșuletul asupra creionului. Astfel *coșulețul nu devine o inteligență,* el este un instrument dirijat de o inteligență; el nu este în realitate decât un port-creion, o prelungire a mâinii, un intermediar inert între mână și creion; suprimați acest intermediar și puneți creionul în mână, veți avea același rezultat cu un mecanism mult mai simplu pentru că mediumul scrie ca și condiții normale; astfel, orice persoană care scrie cu ajutorul unui coșuleț, planșetă sau oricare alt obiect poate

scrie și direct. Din toate mijloacele de comunicare, acesta este fără îndoială cel mai simplu, cel mai ușor și cel mai comod, pentru că nu cere nici o pregătire și el se pretează, ca și scrierea curentă, la dezvoltarea cea mai mare. Vom reveni la ea când vom vorbi despre mediumi.

Pneumatografia este scrierea directă a spiritelor. Atunci când acest fenomen a apărut pentru prima oară (cel puțin în timpurile noastre, căci nimic nu probează că ea n-a fost cunoscută în antichitate sau în Evul Mediu, ca toate celelalte feluri de manifestări), el a produs îndoieli întemeiate, dar astăzi acesta este un fapt stabilit. O persoană demnă de încredere ne-a afirmat că un călugăr, în bune raporturi cu abatele Faria, obținea acest fel de scriere, la Paris, încă din anul 1804. Baronul de Guldenstube a publicat asupra acestei chestiuni o lucrare foarte interesantă, însoțită de numeroase autografe. Astfel, el le-a pus în evidență și multe alte persoane după el au obținut aceleași rezultate. S-au pus mai întâi o foaie de hârtie și un creion pe un mormânt sub statuia sau portretul unui personaj oarecare și a doua zi, adesea chiar după câteva ore, pe hârtie se găsea scris un nume, o maximă, câteodată semne neînțelese. Este evident că nici mormântul, nici statuia, nici portretul nu avea influență prin el însuși; acesta era un mijloc de evocare prin gândire. Acum, este de ajuns a pune hârtia, cu sau fără creion, într-un sertar sau o cutie pe care o puteți închide cu cheia, luând toate precauțiile necesare ca să evitați orice înșelăciune și veți obține același rezultat evocând spiritul.

Acest fenomen este fără îndoială unul dintre cele mai extraordinare pe care le reprezintă manifestările spiritiste și unul dintre cele care atestă într-un mod incontestabil intervenția unei inteligențe oculte; dar el nu va putea înlocui psihografia (cel puțin pentru moment) pentru devoltarea pe care o prezintă unii subiecți. Se obține prin acest mijloc exprmarea unui gând spontan, dar se va putea greu ca prin el să se obțină conversații și schimbări rapide de idei pe care le poate da celălalt mijloc.

Acest mod de comunicare este de altfel foarte rar, în timp ce mediumii scriitori sunt foarte numeroşi.

La prima vedere, pare greu a ne da seama de un fapt atât de anormal. Nu vom arăta aici cum se produce pentru că ar trebui să vorbim de alte fenomene, ale căror consecinţe sunt.

Spiritele ne transmit, în sfârşit, gândurile lor prin vocea unor mediumi dotaţi pentru aceasta cu o facultate specială, numită *psihofonie.* Acest mijloc are toate avantajele psihografiei pentru rapiditatea şi dezvoltarea fenomenelor. Spiritelor superioare le place mai mult acest mijloc de comunicare, dar el are, poate, pentru persoanele care se îndoiesc, inconvenientul de a nu întrezări într-un mod destul de evident intervenţia unei inteligenţe străine. El convine mai cu seamă celor care, suficient edificaţi asupra realităţii faptelor, se servesc de ele pentru completarea studiilor lor şi nu mai trebuie să-şi întărească convingerea.

Vom schiţa diferitele mijloace de comunicare directă cu spiritele; noi le-am înfăţişat prin denumirile caracteristice care îmbrăţişează toate varietăţile şi chiar toate nuanţele şi permit astfel a se înţelege mai bine decât cu perifraze care nu au nimic hotărât, nici metodic. La începutul manifestărilor, când oricine avea idei mai puţin precise asupra acestui subiect, au fost arătate mai multe mijloace de comunicare.

CAPITOLUL V
MEDIUMII

Orice persoană care resimte într-un grad oarecare influența spiritelor este prin această calitate un medium.

Această facultate se găsește în fiecare om și, prin urmare, nu este deloc un privilegiu exclusiv, astfel că sunt puțini oameni la care să nu se găsească. Aproape toată lumea deține această calitate, deși în mod obișnuit nu se atribuie decât celor la care facultatea mediatrice este net caracterizată și se traduce prin efecte patente de o oarecare intensitate, lucru care depinde de o organizare mai mult sau mai puțin senzitivă. Ceva mai mult, trebuie să remarcăm că această facultate nu este prezentă la toți în același mod; mediumii au în general o aptitudine specială pentru cutare sau cutare ordin de fenomene, ceea ce face atâtea feluri de mediumi câte feluri de manifestări sunt. Vom intra în câteva detalii asupra celor care pot da loc la deosebiri esențiale.

MEDIUMI CU INFLUENȚE FIZICE
Mediumi naturali

Mediumii cu influențe fizice sunt cei care au o aptitudine în special pentru producerea fenomenelor materiale. În această clasă întâlnim așa-zișii mediumi naturali, a căror influență se exercită fără știrea lor. Ei n-au cunoștință de puterea lor și adesea ceea ce se întâmplă anormal în jurul lor nu li se pare ex-

traordinar; aceasta face parte din ființa lor, ca și la persoanele dotate cu a doua vedere de care habar n-au. Aceste persoane trebuie observate cu atenție și nu trebuie să neglijăm a nota și a studia faptele de acest gen care ne pot ajunge la cunoștință: ele se manifestă la orice vârstă și adesea la vârsta copilăriei.

Această facultate nu este deloc indiciul unei stări patologice, căci ea nu este semnul lipsei unei sănătăți perfecte. Dacă acela care o posedă este suferind, aceasta depinde de o cauză străină; de asemenea, nu orice tratament al acestor suferințe poate altera mediumnitatea. Ea poate fi în unele cazuri provenienta unor slăbiciuni organice, dar ea nu este niciodată cauza care să le producă. Nu i se va putea deci atribui nici o neliniște din punct de vedere al sănătății, ea neputând avea inconveniente decât dacă cineva, devenit medium facultativ, ar face din aceasta un abuz, pentru că atunci el ar emite prea mult fluid vital și, prin urmare, și-ar slăbi organele.

Trebuie să vă păziți mai cu seamă de experimentele fizice, totdeauna malefice organismelor senzitive, căci acolo este pericolul, putând produce grave dezordini în echilibrul sănătății. Dreapta judecată se revoltă la ideea torturilor morale și corporale la care au fost supuse câteodată ființe slabe și delicate pentru a se asigura dacă ele nu făceau șarlatanii; a face astfel de probe este a vă juca cu viața cuiva. Observatorul serios nu are nevoie de astfel de mijloace; cel care este familiarizat cu acest fel de fenomene știe de altfel că ele aparțin mai mult ordinului moral decât ordinului fizic și că în zadar am căuta dezlegarea lor în științele noastre exacte.

Prin faptul însuși că aceste fenomene țin de ordinul moral, trebuie să evitați cu o grijă cât mai scrupuloasă tot ceea ce poate surescita imaginația. Se cunosc accidente la care poate da loc frica și ar fi puțin prudent ca, având cunoștință de toate cazurile de nebunie și epilepsie a căror cauză este în basmele cu draci și stafii, să mai insistați că spiritismul este patronat de diavoli. Cei

care acreditează astfel de idei nu cunosc responsabilitatea ce-și asumă: ei pot ucide. Or, pericolul nu este numai pentru subiect (medium), ci și pentru cei ce-l înconjoară care pot fi îngroziți la ideea că în casa lor este un cuib de demoni. Această credință a fost pricina multor atrocități în timpurile de ignoranță. Oricine, cu puțină pricepere, și-ar fi putut da seama că arzând corpul așazis stăpânit de diavol, nu era ars și diavolul. Dacă voiau să scape de diavol, pe el trebuia să-l ucidă; doctrina spiritistă, luminându-ne asupra adevăratei cauze a tuturor acestor fenomene, distruge acele credințe greșite. Departe deci de a face să se nască astfel de idei; trebuie, și aceasta este o datorie de moralitate și umanitate, să le combatem, dacă ele există.

Ceea ce trebuie să facem când o facultate pare a se dezvolta spontan la un individ este de a lăsa fenomenul să-și urmeze cursul său natural: natura este mai prudentă decât oamenii; providența, de altminteri, are vederile sale și cel mai neînsemnat om poate fi instrumentul celor mai mari destine. Dar trebuie să înțelegeți că acest fenomen ia câteodată proporții obositoare și supărătoare pentru toată lumea. Iată ce trebuie să faceți. Plecând de la principiul că manifestările fizice spontane au drept scop de a atrage atenția noastră asupra unor lucruri trebuie să cunoaștem acest fapt și să întrebăm ființa invizibilă care vrea să comunice. Am dat asupra acestui subiect explicații în capitolul manifestărilor. El poate vrea ceva pentru el sau pentru persoana prin care se manifestă; și într-un caz, și în altul probabil, după cum am mai spus, că, dacă este satisfăcut, își va înceta vizitele. Iată un alt mijloc fondat, ca și precedentul, pe observarea faptelor.

Ființele invizibile care-și manifestă prezența prin efecte sensibile sunt în general spirite de ordin inferior și care pot fi dominate prin superioritate morală; deci trebuie să obțineți această superioritate. Departe deci de a vă arăta supuși capriciilor lor, trebuie să le opuneți voința voastră și să le constrângeți să vă asculte, ceea ce nu vă împiedică de a ceda la toate cererile

legitime pe care ar putea să vi le facă. Totul depinde de altfel de natura spiritului care comunică; el poate fi inferior, dar binevoitor și să vină cu bună intenție; de aceast lucru trebuie deci să vă asigurați, lucru ce-l veți recunoaște cu ușurință după natura comunicărilor sale; dar să nu mergeți până acolo să-l întrebați pe el dacă este un spirit bun; deoarece oricare ar fi răspunsul este sigur, tot așa cum ați întreba pe un pungaș dacă e om cinstit.

Pentru a obține superioritatea necesară, trebuie ca *mediumul natural* să caute a deveni un *medium facultativ.* Se produce atunci un efect analog cu acela a somnambulismului. Se știe că somnambulismul natural încetează în general când este înlocuit prin somnambulismul magnetic. Nu se oprește deloc facultatea emancipatoare a sufletului, ci i se dă un alt drum. La fel este și cu facultatea mediumnică. Pentru aceasta, în loc de a opri fenomenele, ceea ce de altfel rar se reușește și ceea ce nu este totdeauna fără pericol, trebuie să facem ca mediumul să le producă după voința sa și impunându-se spiritului; prin acest mijloc el ajunge la a-l stăpâni, și dintr-un spirit dominator, câteodată chiar tiran, se face o ființă supusă și adesea foarte ascultătoare. Un fapt demn de remarcat și justificat prin experientă este că într-un astfel de caz un copil are atâta autoritate cât un adult și adesea chiar mai mare, probă nouă în sprijinul acestui punct capital al doctrinei, că spiritul nu este copil decât prin mărimea corpului și că el are prin sine însuși o dezvoltare anterioară încarnării sale actuale, dezvoltare care poate să-i dea superioritatea asupra spiritelor care-i sunt inferioare.

Mediumii facultativi

Mediumii facultativi sunt cei care au conștiința puterii lor și care produc fenomene spiritiste prin voința lor. Această facultate, deși înnăscută în oameni, după cum am spus-o deja, este departe

de a exista la toți în același grad; și, dacă sunt puține persoanele la care ele să fie absolut nule, acelea care sunt apte a produce efecte mari, ca suspendarea corpurilor în aer, mișcarea corpurilor și mai cu seamă aparițiile, sunt și mai rare. Efectele cele mai simple sunt învârtirea unui obiect, loviturile prin ridicarea acestui obiect sau auzite în corpul obiectului. Fără a da o importanță prea mare acestor fenomene, nu trebuie să le neglijați; ele pot da loc la observații interesante și pot ajuta la convingerea cuiva. Dar este de remarcat că facultatea de a produce efecte materiale există rar la cei care au mijloace mai evoluate de comunicare, cum ar fi, de exemplu, scrierea și vorbirea. În general ea se micșorează, într-un fel, pe măsură ce se dezvoltă în altul.

Mediumii scriitori sau psihografi

Dintre toate mijloacele de comunicare, scrierea este cea mai simplă, cea mai comodă și mai cu seamă cea mai completă. Toate eforturile noastre trebuie deci să tindă către acest mijloc, căci el permite a stabili cu spiritele relații tot atât de înlănțuite și de regulate ca și acelea care există între noi. E necesar a vă servi de acest mijloc cu atât mai mult cu cât prin el spiritele arată mai bine natura și gradul lor de perfecțiune sau de inferioritate. Prin ușurința cu care se exprimă, ele ne arată gândurile lor intime, putând astfel judeca și aprecia valoarea lor.

Facultatea de a scrie, pentru un medium, este cea mai susceptibilă de a se dezvolta prin exerciții. În capitolul privitor la diferitele feluri de comunicare, am explicat sistemele de a obține scrierea; am văzut cum coșuletul și planșeta nu joacă decât rolul de apendice al mâinii: nu-i decât un port-creion prelungit și nimic mai mult; aceeași reușită ați avea dacă ați pune creionul în capătul unui baston. Aceste aparate au avantajul de a da o scriere mai clară decât cea obținută cu mâna, dar ele au inconveni-

entul de a cere aproape totdeauna ajutorul unei a doua persoane, ceea ce poate fi incomod; de aceea noi vă sfătuim să preferați scrierea imediată. Procedeul este dintre cele mai simple; el constă în a lua un creion și o hârtie și a vă așeza în poziția unei persoane care scrie, fără nici o altă pregătire; dar, pentru a reuși, mai multe sfaturi sunt indispensabile.

Cum, în definitiv, voi scrieți sub influența unui spirit, acesta nu va veni dacă nu este chemat. Este deci necesar de a evoca unul în gând și de a-l ruga, în numele lui Dumnezeu de a binevoi să comunice. Nu este nevoie de nici o formulă sacramentală; oricine ar pretinde aceasta poate fi bănuit de șarlatanie: gândul este totul, forma nu este nimic. Este întrucâtva necesar de a chema unul care să fie simpatic și aceasta pentru două motive: întâi, el va veni mai cu plăcere dacă ne simpatizează; al doilea, în baza acestei afecțiuni el va fi mai dispus să secondeze eforturile noastre pentru a comunica cu noi; acesta va fi deci, de preferință, o rudă sau un amic; dar se poate ca această rudă sau prieten să fie în situația de a nu putea veni la chemarea noastră sau de a nu avea destulă putere să ne facă să scriem; de aceea e totdeauna folositor de a prefera evocarea spiritului familiar, oricare ar fi el, fără să fie necesar a-i ști numele, pentru că el este totdeauna cu noi; atunci din două se întâmplă una: ori răspunde el, ori merge să-l caute pe celălalt și, în tot cazul, el îl ajută.

Un lucru neglijat de aproape toți începătorii este acela de a întreba ceva; evident că spiritul evocat nu poate răspunde dacă nu i se cere nimic. El ar putea fără îndoială să spună ceva în mod spontan, cum se întâmplă de multe ori cu mediumii formați; dar cu aceia care sunt începători, spiritul are o primă dificultate mecanică de învins; trebuie deci să simplificăm pe cât posibil, și aceasta se face printr-o întrebare care trebuie să aducă un răspuns precis. Să aveți grijă, la început, să formulați o întrebare în așa fel încât răspunsul să fie simplu, „da" sau „nu"; mai târziu, această precauție devine inutilă. Felul întrebării nu este indife-

rent; nu e nevoie ca ea să aibă o importanță reală; din contră, cu cât e mai simplă, merge mai bine; la început nu e vorba decât de a stabili un raport; esențialul este ca acest raport să nu fie ușuratic, ca el să nu aibă legătură cu lucruri de interes privat și mai cu seamă să fie expresia unui sentiment binevoitor și simpatic pentru spiritul căruia ne adresăm.

Un lucru tot atât de necesar este calmul și reculegerea însoțite de o dorință arzătoare și o fermă voință de a reuși; prin voință noi nu înțelegem aici ceva efemer care lucrează în răstimpuri și care este în fiecare minut întreruptă prin alte preocupări, ci o voință cu răbdare, perseverentă, susținută prin rugăciunea ce o adresați spiritului evocat. Reculegerea este favorizată de singurătate, liniște și îndepărtarea de tot ceea ce poate cauza o risipire a gândurilor. Nu mai rămâne decât un lucru de făcut, să așteptați fără să vă descurajați și să faceți în fiecare zi câte o încercare timp de 10 minute sau un sfert de oră, și aceasta timp de 15 zile, o lună, două sau chiar mai mult, dacă e nevoie; pentru aceasta am spus că e nevoie de o voință plină de răbdare și perseverență; de aceea, spiritele întrebate asupra aptitudinilor cutărei sau cutărei persoane spun aproape totdeauna: „Cu voință veți reuși". Este deci posibil ca cineva să reușească la prima încercare, tot așa cum e posibil să fie nevoie să aștepte mai mult sau mai puțin timp, dar în toate cazurile, dacă după trei luni n-ați obținut nimic, este aproape inutil să mai continuați.

Este de remarcat că atunci când spiritele sunt întrebate dacă cineva este sau nu medium, ele răspund aproape totdeauna afirmativ, ceea ce nu face ca încercările să fie fructuoase. Aceasta se explică natural, spiritul este întrebat în general și el răspunde la fel; or, după cum se știe, nimic nu este mai elastic ca facultatea mediatrice, pentru că ea poate să se prezinte sub formele cele mai variate și în gradele cele mai diferite. Cineva poate fi medium fără să simtă și într-un sens la care nu se gândește. La întrebarea „Sunt eu medium?" spiritul poate răspunde „da"; la o

întrebare mai precisă: „Sunt eu medium scriitor?" el poate răspunde „nu". Trebuie de asemenea să țineți seamă de natura spiritului pe care îl consultați; sunt între ele unele așa de ușuratice și ignorante încât răspund inexact și anapoda, ca niște adevărați zăpăciți.

Un mijloc care reușește în general, fie pentru a grăbi rezultatul, fie chiar pentru a face să scrie o persoană care, fără acest mijloc, nu ar fi ajuns să scrie, este a întrebuința ca auxiliar momentan un bun medium scriitor deja format. Dacă mediumul pune mâna sau degetele pe mâna persoanei care dorește să scrie, rar se întâmplă ca fenomenul să nu se producă imediat; credem că înțelegeți ce se petrece în această împrejurare: mâna care ține creionul devine un fel de prelungire a mâinii mediumului, cum ar fi un coșuleț sau o planșetă; dar aceasta nu împiedică acest exercițiu să fie inutil, când îl puteți întrebuința, făcându-l des și regulat, el ajută la trecerea obstacolului și provoacă dezvoltarea aptitudinilor. Câteodată e de ajuns a magnetiza[1] brațul și mâna celui ce vrea să scrie; adesea chiar magnetizorul se mărginește a pune mâna pe umărul viitorului medium și am văzut scriind imediat sub această influență. Același efect se poate produce fără nici un contact, numai prin singurul fapt al voinței; în acest caz trebuie excitate eforturile spiritului, încurajându-l cu vocea[2]. Înțelegeți fără greutate că încrederea magnetizorului în propria putere trebuie să joace aici un mare rol și că un magnetizor care nu crede în forța proprie ar avea puțin succes sau chiar un succes nul.

Mediumii care au puterea care permite dezvoltarea la alții a aptitudinilor de a scrie constituie o varietate pe care noi o numim *„mediumi instructori"*; și ceea ce s-ar părea poate straniu este că această calitate există la persoane care ele însele nu scriu

---

[1] A se interesa de magnetism, mesmerism etc. Vedeți cursul de hipnotism și magnetism animal. (n.a.)

[2] A se interesa de sugestie. Vedeți cursul de sugestie și magnetism personal. (n.a.)

Concursul lor este adesea necesar începătorilor, chiar celor care au o aptitudine naturală; este o sumă de mici precauții care sunt adesea neglijate în detrimentul unui progres rapid și pe care un ghid experimentat le observă, fie pentru dispoziția materială, fie mai cu seamă pentru natura primelor întrebări și modul de a le pune. Rolul său este cel al unui profesor de care cineva se lipsește de îndată ce a început să fie destul de îndemânatic.

Credința la mediumul ucenic nu este o condiție de rigoare; ea secondează eforturile, fără îndoială, dar nu este indispensabilă; dorința și bunăvoința sunt de ajuns. S-au văzut persoane perfect incredule mirate că pot scrie fără voia lor în timp ce credincioși sinceri în spiritism nu pot să ajungă la acest fel de comunicare – ceea ce probează că această facultate depinde de o dispoziție organică.

Ca dispoziție materială recomandăm evitarea a tot ce poate stânjeni libera mișcare a mâinilor; este de preferat ca mâna să nu se lase cu toată greutatea pe hârtie. Vârful creionului trebuie să se rezeme de ajuns ca să poată scrie, dar nu ca să opună rezistență. Toate aceste precauții devin inutile de îndată ce cineva a ajuns să scrie în mod curent, căci atunci nici un obstacol nu-l va mai opri: această dispoziție nefiind decât o simplă măsură preliminară de învățăcel.

Primul semn al unei dispoziții la scris este un fel de furnicare în braț și mână; încet, încet, mâna este condusă de un impuls pe care nu-l mai poate stăpâni. Adesea ea nu face la început decât semne neînțelese; pe urmă literele se desenează din ce în ce mai clar și scrisul sfârșește prin a căpăta rapiditatea scrierii obișnuite. În toate cazurile trebuie să lăsați mâna să se miște singură fără a opune rezistență sau a o împinge.

Scrierea este câteodată foarte citeață, cuvintele și literele perfect descifrabile; dar cu unii mediumi, scrisul nu poate fi descifrat decât de cel care scrie: trebuie să ne obișnuim a-i descifra scrisul. El este de multe ori format din trăsături mari; câteva cu-

vinte umplu uneori câte o pagină întreagă; spiritele nu fac economie de hârtie. Atunci când un cuvânt sau o frază este prea puțin lizibil, rugați spiritul să binevoiască a reîncepe, ceea ce el face în general cu plăcere. Când scrierea este ilizibilă, chiar pentru medium, acesta poate obține o scriere corectă prin exerciții cât mai dese, *punând în joc o voință puternică* și rugând cu insistență spiritul să scrie mai citeț. Dacă doriți a păstra răspunsurile, e bine să le transcrieți imediat, punând și întrebările, atâta timp cât le aveți în memorie, pentru că mai târziu aceasta va fi imposibil. Unele spirite, înainte de a scrie un răspuns, îl fac pe medium să execute cu mâna diferite mișcări și trăsături fără vreo însemnătate; ele spun că aceasta se face pentru a se pune în mișcare, a desface mâna sau a stabili raportul; acestea sunt uneori embleme, alegorii a căror explicație o dau mai târziu. Ele adoptă adesea semne convenționale pentru a exprima unele idei, care apoi se întrebuințează mereu în reuniunile obișnuite. Pentru a arăta că unele întrebări le sunt neplăcute și nu vor să le dea nici un răspuns, vor face de exemplu o linie lungă sau un semn echivalent.

Atunci când spiritul a sfârșit ceea ce avea de spus sau atunci când nu vrea să mai răspundă, mâna rămâne nemișcată și mediumul, oricare i-ar fi puterea și voința, nu poate obține un cuvânt mai mult; acesta este semnul că spiritul a plecat. Din contră, cât timp spiritul n-a terminat, creionul merge fără ca mâna să se poată opri. Când vrea să spună ceva în mod spontan, mâna prinde convulsiv creionul și începe să scrie fără a i se putea cineva opune.

Acestea sunt explicațiile esențiale pe care le-am avut de dat asupra dezvoltării psihografiei; experiența vă va da și ea unele detalii pe care ar fi inutil să le înșiruim aici și pentru care vă veți conduce după principiile generale. Să încercați cât mai mulți și nu va fi familie care să nu aibă un medium scriitor printre membrii săi, fie acesta chiar un copil.

Cel care a primit darul de a scrie cu ușurință sub influența spiritelor posedă o facultate prețioasă, căci devine interpretul între lumea văzută și cea nevăzută; aceasta este adesea o misiune pe care a primit-o pentru dezvoltarea binelui, dar din care nu trebuie nicidecum să-și facă o vanitate, căci această facultate poate să-i fie retrasă dacă el îi dă o întrebuințare greșită sau să se întoarcă împotriva lui, în sensul că el va scrie lucruri rele și nu va avea în jurul lui decât spirite rele. Acela care, cu toate eforturile și perseverența, nu ajunge a poseda această facultate nu trebuie să tragă o concluzie defavorabilă despre propria persoană: organismul său fizic este cel care se opune, dar el nu este prin aceasta dezmoștenit de comunicările spiritiste; dacă nu le primește direct, le poate obține tot așa de bine prin intermediar. El poate de altfel să aibă drept compensație alte facultăți, tot atât de folositoare. Lipsa unui simț este totdeauna compensată printr-un alt simț mai dezvoltat.

CAPITOLUL VI
ROLUL ȘI INFLUENȚA MEDIUMULUI ÎN MANIFESTĂRILE SPIRITISTE

Pentru a înțelege rolul mediumului în manifestări trebuie să ne dăm seama de modul în care se operează transmiterea gândului la spirite. Vorbim aici de mediumii scriitori.

Spiritul are, după cum am spus, un înveliș semimaterial pe care-l numim perispirit. Fluidul condensat în jurul spiritului pentru a forma acest înveliș este intermediarul prin care el lucrează asupra corpurilor; este agentul puterii sale materiale, prin el se produc fenomenele fizice.

Dacă examinăm unele efecte care se produc în mișcările mesei, ale coșulețului sau ale planșetei care scrie, nu ne putem îndoi de o acțiune exercitată direct de spirit asupra acestor obiecte. Coșulețul se agită câteodată cu atâta violență încât el scapă din mâinile mediumului; câteodată chiar se îndreaptă către unele persoane din cerc spre a le lovi; altădată mișcările sale mărturisesc sentimente de afecțiune.

Același lucru se întâmplă când creionul este purtat direct cu mâna, adesea el este împins departe cu putere sau, mai bine zis, mâna, ca și coșulețul, se agită convulsiv și lovește masa cu furie, atunci când chiar mediumul este foarte calm și se minunează de a nu fi stăpân pe creion. Vom spune, în treacăt, că aceste efecte denotă în general prezența spiritelor imperfecte; spiritele cu adevărat superioare sunt totdeauna calme, demne și binevoitoare; dacă sfaturile lor nu sunt ascultate, ele se retrag și altele le iau locul. Spiri-

Exteriorizarea efluviilor magnetice. Corpul odic. Perispiritul.

tul poate deci să exprime direct gândul său prin mișcarea unui lucru care pentru mâna mediumului nu este decât un punct de reazem, spiritul putând să se servească de acest obiect chiar fără a avea nevoie de contactul cu mediumul. Transmiterea gândului are de asemenea loc prin intermediul spiritului mediumului sau mai *bine zis sufletul său, pentru că noi numim astfel spiritul încarnat.* Spiritul străin (evocat), în acest caz, nu lucrează asupra mâinii pentru a o face să scrie, ca și asupra coșulețului; el nu îl apucă, nu-l conduce; el acționează asupra sufletului cu care se identifică. Sufletul, sub acest impuls, conduce mâna prin intermediul fluidului care compune propriul perispirit; mâna conduce coșulețul și coșulețul *dirijează creionul. Lucrul important de știut este că* spiritul străin nu înlocuiește sufletul, căci nu ar ști să-l deplaseze; el îl domină după voință, el îi imprimă voința sa. Când zicem după voință, dorim a înțelege sufletul lucrând în afară prin organele corpului; dar sufletul ca spirit, chiar încarnat, poate avea cunoștință de acțiunea exercitată asupra sa de un spirit străin. Rolul sufletului, în această circumstanță, este câteodată în întregime pasiv și atunci mediumul nu are nici o cunoștință de ceea ce scrie sau spune, dacă e un medium vorbitor; dar câteodată pasivitatea nu este absolută și atunci el are o conștiință mai mult sau mai puțin vagă, deși mâna sa este antrenată de o mișcare mașinală de care voința sa rămâne străină.

Dacă este așa, veți zice, ce ne probează că este un spirit străin cel care scrie și nu este spiritul mediumului? Aici e locul de a releva o greșeală făcută de unele persoane. Vom spune deci că se poate ca sufletul mediumului să scrie sau să vorbească cum ar face-o un spirit străin; și aceasta se înțelege ușor. Dacă se poate evoca spiritul unei persoane vii, absente sau prezente, și acest spirit comunică prin scrierea sau vorbirea mediumului, de ce spiritul încarnat în medium nu ar comunica la fel? Faptele probează că în unele circumstanțe așa este, ca de exemplu în somnambulism. Atunci comunicarea făcută de sufletul mediumului

are mai puțină valoare? Nicidecum. Spiritul încarnat în medium poate fi superior unor spirite evocate și de aici să avem comunicări mai bune: noi avem libertatea de a le judeca; în acest caz, el vorbește ca spirit degajat de materie și nu ca om. Principalul este de a ști dacă acest fapt nu se întâmplă totdeauna și că spiritul mediumului este cel care emite propriile gânduri, după cum pretind unii. Această părere absolută este un sistem care nu-și poate avea cauza decât într-o observație incompletă; tot atât de periculos este de a se emite teorii asupra lucrurilor pe care cineva nu le-a aprofundat, n-au fost studiate decât dintr-un singur punct de vedere. Sunt fără îndoială cazuri în care intervenția unui spirit străin este contestabilă; dar în unele el se manifestă așa de clar încât concluzia este că un spirit străin de al mediumului este cel ce s-a manifestat. Or, această intervenție străină nu va putea fi îndoielnică dacă, de exemplu, o persoană care nu știe să citească și să scrie, totuși ca medium scrie; când un medium scrie sau vorbește într-o limbă pe care nu o cunoaște; când, în sfârșit, el n-are nici o cunoștință de ceea ce scrie, când ideile pe care le exprimă sunt contrare vederilor sale, în afară de cunoștințele sau limita inteligenței sale. Experiența dă asupra acestui ultim fapt probe așa de numeroase și așa de palpabile încât îndoiala nu mai este permisă pentru oricine a făcut observații îndelungate și mai ales pentru cel ce le-a făcut cu băgare de seamă.

Oricare ar fi deci modul de acțiune a spiritului străin pentru producerea scrisului sau pentru exprimarea gândului prin vorbire, mediumul nu este decât un instrument, dar un instrument mai mult sau mai puțin comod. Aceasta ne permite a face o importantă însemnare care va răspunde la această întrebare naturală; de ce nu scriu toți mediumii în toate limbile care le sunt necunoscute?

Spiritul străin înțelege fără îndoială toate limbile, pentru că limbele (vorbirea) sunt expresia gândului și pentru că spiritul înțelege prin gândire; dar pentru a reda acest gând, trebuie un instrument: acest instrument este mediumul. Sufletul mediumului,

care primește comunicația în limbă străină nu poate să o transmită decât prin organele corpului său; or, aceste organe nu pot avea pentru o limbă necunoscută flexibilitatea pe care o au pentru limba care le este familiară. Un medium care nu știe decât românește va putea, accidental, să dea un răspuns în franțuzește, de exemplu, dacă spiritul ar voi aceasta; dar spiritele care găsesc limbajul omenesc prea greoi față de rapiditatea gândului își pierd răbdarea față de rezistența mecanică pe care o întâlnesc; aceasta este cauza pentru care nu răspund totdeauna într-o limbă străină. Pentru aceleași cauze un medium începător, care scrie încet și cu multă greutate chiar în propria limbă, nu obține, în general, decât răspunsuri scurte nedezvoltate; din aceeași cauză spiritele recomandă a nu se pune decât întrebări simple. Pentru chestiunile înalte trebuie un medium complet format, care să nu provoace spiritului nici o dificultate mecanică. Nu încercați deci cu mediumi începători care sunt ca niște școlari ce abia silabisesc. Unui lucrător bun nu-i place să lucreze cu scule proaste. Mai adăugăm și o altă considerație de o mare greutate în ceea ce privește limbile străine. Încercările de acest fel sunt totdeauna făcute din curiozitate și în scop de experimentare. Or, nimic nu este mai nesuferit spiritelor decât probele la care cineva încearcă să le supună. Spiritele superioare nu primesc niciodată aceste încercări și se îndepărtează imediat ce cineva vrea să înceapă astfel de experiențe. Pe cât le plac lucrurile serioase și folositoare, pe atât fug de lucrurile ușuratice și fără scop serios. Dar, vor zice incredulii, aceste încercări ne vor convinge, și deci au un scop util pentru că ele pot câștiga adepți cauzei spiritiste. Acestora spiritele le răspund: „Cauza noastră nu are nevoie de cei care au atât orgoliu încât să se creadă indispensabili; noi chemăm la noi *pe cine vrem noi*, și aceștia sunt adesea cei mai mici și mai umili. Iisus a făcut minunile ce i se cereau de către cărturarii evrei și de ce fel de oameni s-a servit pentru mărirea omenirii? Dacă vreți să vă con-

vingeți, aveți alte mijloace; *începeți a vă supune,* căci nu e natural ca școlarul să-și impună voința profesorului său.

Rezultă de aici că, cu mici excepții, mediumul redă gândirea spiritelor prin mijloacele mecanice ce-i sunt la dispoziție și că expresia acestei gândiri poate, și chiar trebuie, adesea, să sufere din cauza imperfecțiunii acestor mijloace; astfel, omul incult, țăranul, va putea spune cele mai frumoase lucruri, să exprime gândurile cele mai sublime vorbind ca un țăran; pentru spirite, gândirea este totul, forma nu valorează nimic. Acesta este răspunsul la obiecțiile unor critici, relativ la incorectitudinea stilului și ortografiei care li s-ar putea reproșa și care poate veni de la medium și de la spirit. Ar fi o copilărie să ținem cont de asemenea lucruri.

Dacă mediumul, din punct de vedere al execuției, nu este decât un instrument, el exercită sub un alt raport o foarte mare influență. Pentru că, pentru a comunica, spiritul străin se identifică cu cel al mediumului, această identificare nu poate avea loc decât atunci când între ei este o simpatie și, dacă se poate zice, o afinitate. Sufletul exercită asupra spiritului străin un fel de atracție sau de repulsie după gradul asemănării sau deosebirii lor; or, cei buni au afinitate pentru spiritele bune și cei răi pentru spiritele rele; de aici rezultă următorul fapt: calitățile morale ale mediumului au o influență capitală asupra naturii spiritelor care comunică prin intermediul său. Dacă el este vicios, spiritele inferioare vin să se grupeze în jurul său și sunt totdeauna gata a lua locul celor bune pe care le-ați chemat. Calitățile care atrag spiritele bune sunt: bunătatea, bunăvoința, sinceritatea, dragostea de aproape și dezinteresarea de lucrurile materiale; defectele care resping sunt: egoismul, invidia, gelozia, ura, lăcomia, senzualitatea și toate pasiunile prin care omul se leagă de materie. Un medium excelent ar fi deci cel care, pe lângă ușurința de executare a experienței, adaugă în cel mai înalt grad calitățile sale morale.

Influența spirituală a mediumului se poate exercita și în alt mod. Dacă el este ostil spiritului străin care comunică, poate fi pentru un interpret infidel, să altereze sau să falsifice gândul său sau să-l redea prin cuvinte nepotrivite. La fel ca între oameni, când cineva însărcinează pe un om de rea-credință cu o misiune de încredere.

Facultatea mediatică, în orice grad ar fi dezvoltată, nu e suficientă deci pentru a avea comunicări bune; trebuie înainte de toate ca mediumul să fie simpatic spiritelor bune. Repulsia acestora pentru mediumii inferiori din punct de vedere moral se constată repede. Ne încredințăm noi gândurile celor care nu sunt pe placul nostru?

Unele persoane sunt într-adevăr rău dispuse de la natură sub raportul comunicării. Sunt persoane care nu primesc sau nu transmit de obicei decât trivialități sau grosolănii. Ele sunt de plâns, acesta fiind un indiciu sigur asupra naturii spiritelor care se grupează în jurul lor, căci acestea nu sunt desigur spiritele superioare care se servesc de un asemenea limbaj, ele nu vor ști să facă un efort suficient pentru a se debarasa de acești tovarăși așa de puțin recomandabili, afară numai dacă nu găsesc o plăcere în acest fel de conversații; noi le sfătuim, în orice caz, a evita să facă paradă de acest fapt, căci aceasta ar putea da o idee puțin măgulitoare asupra simpatiei de care se bucură în lumea spiritelor. Noi vom completa ceea ce avem de spus despre mediumi pe măsură ce o va cere urmarea instrucțiunilor noastre. Urmează întrebarea: este absolut imposibil de a avea comunicări spiritiste bune cu mediumi imperfecți? Aceasta este ceea ce vom urmări în capitolul următor.

CAPITOLUL VII
INFLUENȚA CELOR DIN JUR ÎN MANIFESTĂRILE SPIRITISTE

Ar fi o mare greșeală a crede că trebuie neapărat să fii medium pentru a atrage ființele lumii invizibile. Spațiul este populat cu ele; noi le avem neîncetat în jurul nostru, alături de noi, ele ne văd, ne observă, se amestecă în adunările noastre, ne urmează sau fug de noi, după cum noi le atragem sau le respingem. Facultatea mediatică nu este nimic pentru ele; ea nu este decât un mijloc de comunicare. După cele ce am văzut asupra cauzelor de simpatie și antipatie a spiritelor, se va înțelege ușor că noi trebuie să fim înconjurați de spiritele care au afinitate cu propriul spirit după cum el este ridicat sau degradat. Ținând seama de starea morală a oamenilor de pe glob, veți înțelege care este felul spiritelor care trebuie să domine asupra spiritelor rătăcitoare. Dacă luăm fiecare popor în parte, vom putea judeca, prin caracterul dominant al locuitorilor, fără preocupările lor, sentimentele lor, mai mult sau mai puțin morale și umanitare, ordinele spiritelor care-și dau de preferință întâlnire în acea țară. Spiritele nu sunt altceva decât sufletele degajate de corpurile noastre și care duc cu ele reflexul calităților și imperfecțiilor noastre; ele sunt bune sau rele după ceea ce noi am fost, cu excepția celor care, lăsând în fundul alambicului terestru impuritățile lor, s-au ridicat deasupra spiritelor imperfecte. Lumea spiritelor nu este deci, în realitate, decât un extras esențial al lumii corporale și care poartă mirosul bun sau rău.

Plecând de la acest principiu, presupunând o reuniune de oameni ușuratici, nesocotiți, ocupați doar de plăcerile lor, care vor fi spiritele care s-ar găsi de preferință în jurul lor? Desigur nu vor fi spirite superioare, așa cum savanții și filosofii noștri nu-și vor petrece timpul în societatea lor. Astfel, de câte ori oamenii se adună, ei au cu ei o adunare ocultă care simpatizează cu calitățile sau ocupațiile lor, abstracție făcând de orice gând de evocare. Admițând acum că ei au posibilitatea de a se întreține cu ființele din lumea invizibilă printr-un interpret, adică printr-un medium, care sunt cele care vor răspunde la chemarea lor? Evident acelea care sunt acolo, aproape, și care nu caută decât ocazia de a comunica. Dacă într-o adunare ușuratică se cheamă un spirit superior, el ar putea veni și chiar să spună câteva cuvinte rezonabile, cum un bun păstor vine în mijlocul oilor sale rătăcite; dar din moment ce el nu se vede nici înțeles, nici ascultat, pleacă, cum ați face și voi în locul lui, și celelalte spirite au drumul liber să se manifeste.

Nu e de ajuns ca o adunare să fie serioasă pentru a primi comunicări de ordin superior; sunt oameni care nu râd niciodată; și totuși inimile lor nu sunt dintre cele mai curate; or, tocmai inima este cea care atrage spiritele bune. Nici o condiție morală nu exclude comunicările spiritiste; dar dacă cineva este în rele condiții, el stă de vorbă cu cei care i se aseamănă, care nu se abțin să ne înșele, și adesea nutresc prejudecățile noastre.

Deși nu e de ordin superior, acesta nu-i un motiv ca un spirit să fie rău: el nu este adesea decât ușuratic. Dacă voi vă amuzați de poznele lui, el vi le va repeta cu dragă inimă și vă va da sulițe pentru epigrame care rar sunt nedrepte și sub o formă veselă sunt adesea lecții picante. Acestea sunt satiricii din lumea spiritelor, iar spiritele superioare sunt savanții și filosofii ei.

Se vede prin aceasta marea influență a celor dimprejur asupra naturii manifestărilor inteligente; dar această influență nu se exercită deloc după cum pretindeau unele persoane, atunci când nu se cunoștea încă lumea spiritelor, așa cum se cunoaște

azi, înainte ca experienţe concludente să fi venit să lumineze părţile dubioase. Atunci când comunicările sunt în concordanţă cu opinia asistenţilor, nu înseamnă că această opinie se reflectă în sufletul mediumului ca într-o oglindă, ci arată că aveţi lângă voi spirite care vă sunt simpatice, pentru bine ca şi pentru rău, şi care sunt de aceeaşi părere cu voi; şi ceea ce o probează este că dacă aveţi forţa de a atrage la voi alte spirite decât cele ce vă înconjoară, acelaşi medium vă va vorbi cu totul diferit şi vă va spune lucruri îndepărtate de gândirea şi convingerile voastre. În rezumat, condiţiile celor dimprejur vor fi cu atât mai bune cu cât vor avea mai multă omogenitate pentru bine, mai multe sentimente curate şi înalte, mai multe dorinţe sincere de a se instrui fără păreri contrarii.

În aceste adunări, trei elemente pot influenţa rând pe rând sau toate deodată: calitatea asistenţilor prin spiritele pe care le atrag, mediumul prin natura propriului spirit care serveşte de interpret, şi cel care întreabă. Acesta poate, singur, să domine toate celelalte influenţe şi, cu toate condiţiile defavorabile dimprejur, el poate câteodată să obţină lucruri mari prin poziţia sa; dacă scopul pe care şi-l propune este folositor, spiritele superioare vin la chemarea sa şi, pentru el, spiritele inferioare tac ca şcolarii în faţa profesorului lor.

Influenţa celor dimprejur face să se înţeleagă că, cu cât sunt mai puţine persoane într-o adunare, cu atât şedinţa merge mai bine, pentru că este mai uşor de a obţine omogenitatea. Micile adunări intime sunt totdeauna favorabile comunicărilor frumoase; cu toate acestea, chiar dacă o sută de persoane adunate sunt destul de reculese şi atente, ele vor obţine mai mult decât zece persoane care ar fi distrate şi zgomotoase. Ceea ce trebuie să existe mai ales între asistenţi este o comunitate de gândire; dacă această comunitate este în vederea binelui, spiritele bune vin repede şi cu bunăvoinţă. Nu e drept deci a bănui prea mult elementele noi ce se introduc în şedinţă; sunt oameni care duc

tulburarea cu ei peste tot unde se găsesc. Cei mai supărători în acest caz nu sunt cei ignoranți asupra materiei, nici chiar cei care nu cred: convingerea nu se capătă decât prin experiență și sunt oameni care vor sincer să se lumineze. Aceia mai cu seamă de care trebuie să vă feriți sunt oamenii cu sisteme preconcepute, increduli care se îndoiesc chiar de faptele evidente; orgolioșii care pretind a fi singurii care văd exact vor să impună vederile lor și privesc cu dispreț pe cei care nu gândesc ca ei. Nu vă lăsați înșelați de pretinsa lor dorință de a se lumina; ei se supără grozav când e vorba să recunoască faptul că s-au înșelat în părerile lor; păziți-vă mai cu seamă de acești îngâmfați care vor totdeauna să predomine: Spiritele nu iubesc vorbele nefolositoare.

Capitolul VIII
RAPORTURILE CU SPIRITELE

Felul cum vă puneți în legătură cu spiritele nu este unul dintre punctele cele mai importante. Dacă socotiți distanța ce separă cele două extremități ale scării spiritelor, veți concepe cu ușurință necesitatea unor considerații, după rangul spiritelor și obiceiurile lor. Nu e de ajuns ca voi înșivă sau mediumul să fiți în bune condiții, trebuie să cunoașteți drumul cel mai favorabil ca să ajungeți mai sigur la scop.Vom avea astfel de examinat condițiile care convin să fie urmate pentru ședințe, evocațiile, limbajul de care să ne servim în întreținerea cu spiritele, natura întrebărilor ce li se pot adresa.

Ședințele

Este de la sine înțeles că ședințele trebuie să aibă un scop serios. Când din acestea se face un obiect de distracție și de curiozitate, noi nu mai garantăm calitatea lor; asistenții sunt liberi de a întreba despre viitor și de a vorbi despre micile lor secrete, ei sunt asigurați dinainte de a căpăta răspunsurile meritate. Noi vom atrage atenția că aceste ședințe ușuratice au un inconvenient grav, acela că unele persoane pot lua în serios ceea ce aproape totdeauna nu este decât o glumă din partea spiritelor ușoare care se distrează pe seama celor care le ascultă. Cât pentru cei care n-au văzut niciodată o ședință, nu trebuie în astfel de

ședințe să meargă spre a lua primele lor lecții, nici să tragă din ele convingerile; ei ar putea să se înșele asupra naturii ființelor care compun lumea spiritistă, tot așa cum cineva ar căuta să-și facă o imagine despre locuitorii unui mare oraș din cele ce ar vedea într-o mahala.

După toate cele ce am spus, se înțelege că liniștea și reculegerea sunt condițiile de prim ordin; dar ceea ce este tot atât de necesar este regularitatea ședințelor. În toate sunt totdeauna spirite care ar putea fi numite „obișnuite" și noi nu înțelegem prin acestea acele spirite care se găsesc peste tot și se amestecă în toate; acestea sunt fie spirite familiare, fie acelea cărora ne adresăm mai des. Nu trebuie să credem că aceste spirite nu au alt lucru de făcut decât a ne asculta cererile; ele au ocupațiile lor și pot, de altminteri, să se găsească în condiții defavorabile evocării. Când ședințele au loc la ore și zile fixe, ele își potrivesc timpul și rar lipsesc. Sunt de asemenea spirite care împing punctualitatea la exces; ele se supără pentru un sfert de oră de întârziere și, dacă ele hotărăsc singure momentul unei ședințe, în zadar le veți chema cu câteva minute înainte. În afară de orele consacrate ședinței, ele, fără îndoială, pot veni și chiar vin cu plăcere dacă scopul ședinței este folositor; dar nimic nu e mai dăunător bunelor comunicări decât de a le chema alandala, când avem chef și mai ales fără motiv serios; cum ele nu sunt obligate să se supună capriciilor noastre, ar putea foarte bine să nu se deranjeze, și atunci, mai cu seamă altele pot să le ia locul și să le împrumute numele.

Nu sunt ore anumite pentru evocări; alegerea este deci indiferentă; acelea în care ocupațiile zilnice vă lasă cea mai mare libertate și calm sunt cele mai bune. Spiritele care ar recomanda pentru un lucru oarecare o anumită oră consacrată ființelor infernale din poveștile fantastice sunt, fără îndoială, spirite mistificatoare. Același lucru în privința zilelor cărora superstiția le atribuie o influență imaginară.

Nimeni nu se opune ca ședințele să fie zilnice; dar este un inconvenient când sunt prea dese. Dacă spiritul nu aprobă atașarea exagerată la lucrurile pământești, el recomandă de asemenea a neglija datoriile ce ne sunt impuse de poziția socială; aceasta face parte din probele noastre. Propriul spirit, de altminteri, are nevoie, pentru sănătatea corpului, de a nu fi mereu concentrat asupra aceluiași lucru și, mai cu seamă, către lucrurile abstracte, cărora li se dă mai multă atenție când spiritul nu este obosit. Ședințele la una sau două săptămâni sunt suficiente; ele se fac cu mai multă solemnitate și reculegere când nu sunt prea apropiate. Vorbim de ședințe în care se face o lucrare regulată și nu de cele pe care un medium începător le consacră exercițiilor necesare dezvoltării sale; acestea nu sunt, la drept vorbind, ședințe, acestea sunt mai degrabă lecții care vor da rezultate cu atât mai bune cu cât sunt mai repetate; dar odată facultatea dezvoltată, este esențial a nu se abuza de ea, pentru motive pe care le vom arăta. Bucuria pe care posesiunea acestei facultăți o procură unor începători dezvoltă la unii dintre ei un entuziasm care trebuie moderat. Ei trebuie să țină seama că această calitate le este dată pentru a face un bine semenilor lor și nu pentru a-și satisface o curiozitate. De asemenea un medium care vrea să întrețină cu spiritele raporturi serioase trebuie să evite de a se expune curiozități prietenilor sau cunoscuților care l-ar asalta cu întrebările lor de prisos, tot așa cum trebuie să dea un concurs dezinteresat când e vorba de lucruri folositoare; a lucra altfel ar da probe de egoism și egoismul este un cusur.

Localul ședinței

Nu există locuri anume destinate pentru ședințe spiritiste și trebuie să ne ferim de acele locuri care prin natura lor ar avea oarecare influențe asupra imaginației. Spiritele bune vin peste

tot unde o inimă curată le cheamă să facă un bine, iar cele rele nu au preferință decât pentru cei care le simpatizează. Locurile din preajma bisericilor sau cimitirelor au mai multă influență asupra gândului nostru decât asupra spiritelor și experiența demonstrează că acestea vin tot așa de bine într-o cameră din cele mai comune și fără aranjamente diabolice, ca și către morminte sau către biserici în ruină, în timpul zilei, ca și la lumina lunii.

Dacă alegerea localului este indiferentă, este totuși necesar a nu-l schimba fără a fi nevoie. Fluidul vital, al cărui focar este orice spirit rătăcitor sau încarnat, radiază împrejurul lui prin gândire. De unde se deduce că, într-un local obișnuit, trebuie să fie formată o emanație a acestui fluid, adică o atmosferă morală cu care spiritele se identifică. E de preferat un local care ar fi consacrat exclusiv acestor ședințe și care nu ar fi deloc, ca să zicem așa, profanat de preocupări vulgare; căci el ar fi un adevărat sanctuar de unde spiritele rele ar fi excluse, elementele atmosferei morale fiind aici mai puțin amestecate ca într-un local banal.

Dispoziția, aranjamentul material cel mai bun este cel mai comod unde omul să stea în voie și unde mintea lui să fie cât mai puțin tulburată sau distrată. Printre obiectele care servesc la decorație, tot ceea ce poate ridica gândirea și aminti chestiunile sufletești este folositor; dar să se știe că orice aranjament sau ornamentație care ar aminti practicile magiei este absurd, chiar periculos prin ideile superstițioase pe care acestea le-ar întreține. Repetăm aici ceea ce am spus mai sus relativ la orele de ședințe: spiritele care ar recomanda lucruri de acest fel sau practici mistice sunt spirite inferioare care petrec pe seama credulității sau care poate ele însești sunt sub stăpânirea ideilor ce le aveau în viață. Am spus și o repetăm: pentru spiritele superioare gândul este totul, forma nu este nimic, prin gândurile bune ele sunt atrase, nicidecum prin formule zadarnice. Cele care dau importanță lucrurilor materiale probează prin aceasta că sunt încă sub influența materiei. Dacă, într-o vreme, evocarea era înconjurată de

mistere și simboluri, e din cauză că prin ele se ascundea poporului adevărul și se dădea prin aceasta un prestigiu în ochii ignoranților; astăzi lumina s-a făcut pentru toată lumea și este zadarnic a încerca să mai vâre lumina sub obroc.

Tot ce am spus despre adunările spiritiste se aplică și la comunicările individuale, pentru care nu vom mai da instrucțiuni speciale. Am luat ca tip ședințele în care se reunesc mai mulți; pentru că ele cuprind condiții mai complexe pe care fiecare le va putea aplica la cazul său particular. Vom adăuga că ședințele, când au loc în condiții bune, au un avantaj prin faptul că mai multe persoane unite printr-un gând comun au mai multă forță pentru a atrage spiritele bune cărora le place să se găsească într-o adunare simpatică unde pot răspândi lumina prin învățămintele lor. Sunt, cu toate acestea, circumstanțe în care ele preferă, și recomandă chiar, comunicările izolate; și în acest caz, cel mai bun lucru de făcut este de a le urma sfatul.

Evocările

Unii spiritiști cred că trebuie să se abțină de a evoca cutare sau cutare spirit, când mai ales e vorba de învățăminte generale, și că e preferabil să aștepte a se manifesta oricare spirit ce ar fi dispus să se prezinte. Ei își fondează această părere pe faptul că, chemând un spirit anume, nu e sigur că acesta este cel ce se prezintă, în timp ce acela care vine din proprie inițiativă probează mai bine identitatea sa, pentru că el e împins de dorința de a se întreține cu noi. După părerea noastră, aceasta este o greșeală, întâi pentru că totdeauna împrejurul nostru sunt spirite puțin evoluate, care nu cer mai mult decât să comunice; al doilea, din cauza mai sus arătată, nechemând un anumit spirit, înseamnă a deschide drumul tuturor celor ce vor să vină. Într-o adunare a oamenilor, dacă nu se dă cuvântul nimănui, ar vorbi toată lumea

și de aici ar rezulta o zăpăceală. Apelul făcut direct unui spirit hotărât este o legătură între el și noi; noi îl chemăm prin dorința noastră și punem astfel un soi de barieră celor care s-ar vârî pe nedrept și care pot tot așa de bine să ne inducă în eroare asupra identității lor. Fără un apel direct, un spirit nu ar avea adesea nici un motiv să vină la noi, dacă el nu este spiritul nostru familiar. Experiența, de altminteri, probează că în orice caz evocarea este de preferat. Cât privește identitatea, vom vorbi mai jos.

Această regulă, totuși, nu este deloc absolută. În ședințele regulate, mai cu seamă în acelea în care lucrările sunt în continuare, există totdeauna, cum am spus, spirite obișnuite care vin la întâlnire fără să fie chemate, prin faptul că prin regularitatea ședințelor ele sunt deja înștiințate; ele iau adesea cuvântul pentru a vă prescrie ceea ce trebuie să faceți sau pentru dezvoltarea unui subiect de discuție, și atunci le recunoașteți ușor, fie prin forma limbajului lor, care este totdeauna același, fie prin scrierea lor, fie prin unele obiceiuri care le sunt familiare, fie, în sfârșit, prin numele lor, cărora ele le arată câteodată numai începutul, alteori numai sfârșitul.

Cât despre spiritele străine, modul de a le evoca este din cele mai simple, nu este nici o formulă sacramentală sau mistică; este de ajuns a face evocarea în numele lui Dumnezeu în termenii următori sau oricare alții echivalenți: *„Rog pe Dumnezeu atotputernicul să permită spiritului lui...* (se va arăta numele cu unele precizări), *să comunice cu noi"* sau *„În numele lui Dumnezeu atotputernicul, rog spiritul lui... de a binevoi să comunice cu noi"*.

Dacă el poate veni, se obține de obicei ca răspuns *„da"* sau *„sunt aici"* sau și mai des *„pentru ce mă chemi?"*.

Este surprinzătoare promptitudinea cu care un spirit evocat se prezintă, chiar la prima chemare: s-ar părea că a fost anunțat; lucru absolut exact care se întâmplă mai ales atunci când cineva se preocupă de el dinaintea evocării sale. Această preocupare

este un fel de evocare anticipată și totdeauna spiritele noastre familiare sau altele, care se identifică cu gândurile noastre, prepară căile în așa fel încât, dacă nimic nu se opune, spiritul pe care vrem a-l chema este deja prezent. În caz contrar, spiritul familiar al mediumului sau al celui care întreabă sau unul din obișnuiții ședinței va trebui să-l caute și pentru aceasta nu-i trebuie mult timp. Dacă spiritul evocat nu poate veni imediat, trimisul hotărăște un termen, câteodată de cinci minute, un sfert de oră, o oră și chiar mai multe zile; când spiritul a sosit, el spune: *„El este aici"* și atunci pot începe întrebările ce voiau să i le pună.

Când spunem ca evocarea să se facă în numele lui Dumnezeu, recomandarea noastră trebuie luată în serios și nu în derâdere; cei care nu văd în aceasta decât o formulă fără însemnătate ar face mai bine să nu participe la ședință.

Spiritele ce pot fi evocate

Toate spiritele, oricărui grad al scării spiritelor ar aparține, pot fi evocate: cele bune, ca și cele rele, cele ce au părăsit viața de curând, ca și cele care au trăit în timpuri îndepărtate, spiritele oamenilor iluștri, ca și ale celor obscuri, rude, prieteni sau celor care ne sunt indiferenți; dar aceasta nu înseamnă că ele vor sau pot totdeauna să vină la chemarea noastră; independent de voința lor personală sau de permisiunea care le poate fi dată de o putere superioară, ele mai pot fi împiedicate de motive pe care nu putem totdeauna să le pătrundem.

Printre cauzele care se pot opune manifestării unui spirit, unele îi sunt proprii, altele îi sunt străine. Printre cele dintâi trebuie să punem ocupațiile sale sau misiuni ce ar avea de îndeplinit și de la care el nu se poate abate pentru a ceda dorințelor noastre; în acest caz vizita este amânată.

Trebuie să ţinem seamă şi de situaţia sa. Cu toate că starea de încarnare nu ar fi un obstacol absolut, aceasta poate fi o piedică în unele momente, mai cu seamă când ea are loc în lumi inferioare şi când spiritul însuşi este puţin dematerializat. În lumile superioare, în cele unde legăturile spiritului şi ale materiei sunt foarte slabe, manifestarea este aproape tot atât de uşoară ca în starea de rătăcire şi în toate cazurile mai uşoară decât în cele în care materia corporală este mai compactă.

Cauzele străine ţin mai întâi de natura mediumului, de persoana care face evocarea, de mediul în care se face evocarea şi, în sfârşit, de scopul propus. Unii mediumi primesc cu preferinţă comunicări de la spiritele lor familiare, care pot fi mai mult sau mai puţin evoluate; alţii sunt apţi a servi de intermediari tuturor spiritelor; aceasta depinde de simpatie şi antipatie, de atracţia sau de repulsia pe care spiritul personal al mediumului o exercită asupra spiritului străin care-l poate lua ca interpret cu plăcere sau cu silă. Aceasta depinde încă, abstracţie făcând de calităţile intime ale mediumului, de dezvoltarea facultăţilor mediumnice. Spiritele vin mai cu plăcere şi mai cu seamă sunt mai explicite cu un medium care nu le oferă nici un obstacol material. E un lucru de altminteri egal în ceea ce priveşte condiţiile morale cu cât un medium are uşurinţă pentru a scrie sau pentru a vorbi, cu atât relaţiile sale cu lumea spiritelor se generalizează.

Trebuie să ţinem seamă şi de uşurinţa pe care o dă obişnuinţa de a comunica cu cutare sau cutare spirit; cu timpul spiritul străin se identifică cu cel al mediumului şi cu cel al persoanei care îl cheamă. În afară de chestiunea simpatiei, se stabilesc între ei raporturi semimateriale care fac comunicările mai prompte; de aceea prima conversaţie nu este totdeauna aşa de satisfăcătoare cum dorim, şi de aceea spiritele singure cer adesea să fie rechemate. Spiritul care vine în mod obişnuit este ca la el acasă: el se familiarizează cu auditorii şi interpreţii săi, vorbeşte şi lucrează cu mai multă libertate.

În rezumat, din ceea ce vrem a spune, rezultă că facultatea de a evoca orice spirit nu implică pentru acesta obligația de a fi la ordinele noastre, că el poate veni într-un moment, iar în altul nu, cu cutare medium sau cutare evocator care îi place și nu cu un altul, că poate spune ceea ce vrea fără a putea fi constrâns să spună ceea ce el nu vrea, că poate pleca atunci când îi convine, în sfârșit, că prin cauze care depind sau nu de voința sa, după ce s-a arătat nelipsit câtva timp, el poate deodată să înceteze a mai veni la ședințe.

Din posibilitatea de a evoca spiritele încarnate rezultă aceea de a evoca spiritul unei persoane vii. Ea răspunde atunci ca spirit și adesea ideile ce exprimă nu mai sunt cele pe care le are ca om. Acest fel de evocare cere prudență, căci sunt circumstanțe când ele ar putea să aibă inconveniente. Emanciparea sufletului, cum se știe, are aproape totdeauna loc în timpul somnului, or, evocarea îl provoacă dacă persoana nu doarme sau cel puțin produce o greutate și o suspendare momentane ale facultăților senzitive. Ar fi deci un pericol dacă, în acel moment, persoana s-ar găsi într-o situație în care să aibă nevoie de toate cunoștințele sale. Același pericol ar fi dacă persoana ar fi grav bolnavă, căci boala ar fi agravată. Pericolul, de altfel, este micșorat de faptul că spiritul, cunoscând trebuințele corpului său, se conformează lor, nerămânând în afara corpului mai mult decât e nevoie; astfel, de exemplu, atunci când vede că trupul său trebuie să se deștepte, el spune și anunță că este forțat a se retrage. Spiritele putând fi reîncarnate pe pământ, se întâmplă adesea ca noi să evocăm persoane vii fără să știm; putem singuri să fim evocați fără să bănuim; dar atunci circumstanțele nu mai sunt aceleași și nimic supărător nu se va întâmpla.

Vă veți mira văzând spiritul oamenilor celor mai iluștri, cei cărora abia ați fi îndrăznit să le vorbiți când erau vii, venind la apelul oamenilor celor mai simpli; aceasta nu poate surprinde decât pe cei care cunosc construcția lumii spiritelor; cine a stu-

diat această lume știe că situația în care cineva s-a aflat pe pământ nu-i dă în lumea spiritelor nici o supremație și că în ea cel puternic poate fi inferior celui care a fost servitor; acesta este sensul cuvintelor lui Iisus: „Cei mari se vor umili și cei mici se vor ridica" sau „Cei ce se umilesc se vor ridica și cei ce se mândresc se vor umili". Un spirit deci nu ocupă deloc în lumea spiritelor rangul pe care noi îl bănuim; dar, dacă el este cu adevărat superior, trebuie să se fi lepădat de orice orgoliu și vanitate și se conduce după inimă, nicidecum după haină.

Limbajul ce trebuie să întrebuințăm când vorbim cu spiritele

Gradul de superioritate sau inferioritate al spiritelor arată natural tonul cu care trebuie să vorbim. Evident, cu cât sunt mai evoluați, cu atât merită mai mult respectul nostru, atenția și supunerea noastră. Nu trebuie deci să le arătăm cea mai mică distincție cum am fi făcut în viață, dar din alte motive; pe pământ aveam în vedere rangul și poziția lor socială, în lumea spiritelor respectul nostru nu se adresează decât superiorității morale. Însăși situația lor înaltă îi pune deasupra copilărești lor noastre forme de lingușire. Nu prin cuvinte se poate căpăta bunăvoință lor, ci prin sinceritatea sentimentelor. Ar fi deci ridicol de a le da titulaturile pe care uzanțele noastre le consacră pentru deosebirea rangurilor și care în viață ar fi putut să le satisfacă vanitatea; dacă ei sunt într-adevăr superiori, nu numai că nu mai țin la aceste titluri, dar acestea chiar le displac. Un gând bun le este mai plăcut decât epitete de lingușire; dacă nu ar fi așa, ei nu ar fi cu nimic superiori oamenilor. Spiritul unui venerabil preot, care ar fi fost pe pământ un prinț al bisericii, om de bine, practicând legea lui Iisus, îi spuse într-o zi cuiva care-l evoca dându-i titlul de „prea-sfinte": „Tu ar trebui să spui cel mult «ex-prea-sfinte», căci aici nu este sfânt decât Dumnezeu; trebuie să știi că eu văd

acum pe cei care pe pământ îngenuncheau în faţa mea şi înaintea cărora mă închin eu".

În ceea ce priveşte chestiunea dacă trebuie sau nu să zicem „tu" spiritelor, este fără importanţă. Respectul este în gând, şi nu în cuvinte; totul depinde de intenţia ce însoţeşte cuvântul, întrebuinţarea nefiind aceeaşi în toate limbile. Puteţi zice „tu" spiritelor după rangul sau gradul de familiaritate ce există între ele şi voi, cum am face-o faţă de semenii noştri.

Dacă spiritele nu se plâng de cuvintele cu care ne adresăm lor, le place în schimb să fie îngăduite fie să vină, fie să ne răspundă. Pentru aceasta trebuie să le mulţumim, după cum trebuie de asemenea să mulţumim celor care se ataşază de noi şi ne protejează; acesta este mijlocul prin care le angajăm să continue. Ar fi o mare greşeală să credem că forma imperativă (poruncitoare) poate să aibă asupra lor vreo influenţă: acesta ar fi mijlocul cel mai sigur de a îndepărta spiritele bune. Lor trebuie să ne rugăm, nu să le comandăm căci nu sunt la ordinele noastre şi tot ce ar trăda orgoliu le respinge. Spiritele familiare chiar părăsesc pe cei care le neglijează şi se arată ingrate faţă de ele.

Fără a fi din primul rang, spiritele merită totuşi atenţia noastră atunci când ne dezvăluie o superioritate oarecare. Cât despre spiritele inferioare, caracterul lor ne arată limbajul pe care trebuie să-l folosim cu ele. Pe unele dintre ele, deşi inofensive şi chiar binevoitoare, fiind uşuratice, proaste, nechibzuite, a le trata la fel cu spiritele serioase, aşa cum fac unii spiritişti, este ca şi cum v-aţi pune în genunchi în faţa unui şcolar sau dinaintea unui măgar gătit pe cap cu boneta unui doctor. Tonul familiar nu ar fi deplasat cu ele şi ele nu s-ar formaliza de asta; din contră, ele îl primesc cu bunăvoinţă. Printre spiritele inferioare sunt unele care sunt nenorocite. Oricare ar fi greşelile pe care trebuie să le plătească, suferinţele lor sunt acte cu atât mai mari pentru compătimirea noastră încât nimeni nu poate să se laude că nu l-ar privi cuvintele lui Christos: „Cel ce este fără

păcat să arunce cel dintâi piatra." Bunăvoința pe care le-o arătăm este o ușurare pentru ele: în lipsa simpatiei trebuie să găsească indulgența pe care am vrea ca și alții s-o aibă pentru noi.

Spiritele care-și arată inferioritatea prin cinismul limbajului, minciuni, sentimente josnice, perfidia sfaturilor, sunt desigur mai puțin demne de interesul nostru decât cele ale căror cuvinte dovedesc căința; noi trebuie să avem pentru ele cel mult mila ce o acordăm criminalilor și mijlocul de a le reduce la tăcere este de a ne arăta superiori lor: ele nu se încredințează decât celor de care nu au a se teme. Cu ele trebuie să vorbiți cu autoritate pentru a le îndepărta, ceea ce se face printr-o fermă voință, somându-le în numele lui Dumnezeu și cu ajutorul spiritelor bune. Ele se supun superiorității morale ca vinovatul în fața judecătorului. În rezumat, cu cât ar fi mai nepoliticos de a trata de la egal la egal spiritele superioare, cu atât ar fi mai ridicol de a avea o aceeași deferență pentru toate, fără excepție. Să avem veneratie pentru cele care merită, recunoștință pentru cele care ne protejează și ne conduc, pentru toate celelalte o bunăvoință de care vom avea poate într-o zi nevoie noi înșine. Pătrunzând în lumea necorporală, noi am învățat a o cunoaște și această cunoștință trebuie să regleze raporturile noastre cu ființele ce o locuiesc. Cei vechi, în ignoranța lor, le-au ridicat altare; pentru noi, acestea nu sunt decât creaturi mai mult sau mai puțin perfecte și noi nu ridicăm altare decât lui Dumnezeu.

Întrebări de pus spiritelor

Dacă vă sunt clare principiile dezvoltate până aici, veți înțelege fără greutate importanța, din punct de vedere practic, a subiectului tratat în continuare; el este consecința și aplicația, și e posibil, până la un oarecare punct, să prevedem concluzia prin cunoștința pe care scara spiritelor ne-o dă asupra caracterelor lor

după rangul pe care îl ocupă. Această scară ne dă indicația asupra a ceea ce noi putem să le cerem și la ce ne putem aștepta. Un străin care ar veni în țara noastră cu credința că toți oamenii din ea sunt egali în știință și în moralitate va găsi aici multe anomalii, dar totul se va explica pentru el din momentul în care va fi înțeles că fiecare vorbește și scrie după aptitudinile sale; același lucru este în lumea spiritelor. De îndată ce noi vedem spiritele atât de diferite unele de altele sub toate raporturile, înțelegem fără greutate că nu toate sunt apte a rezolva orice dificultate și că o întrebare rău adresată ne poate expune la orice nemulțumire.

Acest principiu odată stabilit, ne întrebăm: este convenabil a pune întrebări spiritelor? Unele persoane cred că trebuie să ne abținem și că trebuie să le lăsăm lor inițiativa asupra celor ce vor să spună. Aceștia se bazează pe faptul că spiritul, vorbind în mod spontan, vorbește mai liber, că el nu spune decât ceea ce vrea și că cineva este astfel mai sigur de a avea expresia propriului gând. Ei gândesc de asemenea că este mai respectuos de a aștepta învățămintele pe care spiritele le socotesc necesar să ni le dea. Experiența a contrazis această teorie, ca și multe altele născute la începutul manifestărilor. Cunoscând diferitele categorii de spirite știm a trage limita respectului pe care li-l datorăm și că nefiind siguri că avem de-a face cu spirite superioare învățămintele lor spontane nu vor fi totdeauna prea edificatoare. Dar, lăsând la o parte această considerație și presupunând spiritul destul de evoluat pentru a nu spune decât lucruri bune, învățătura său va fi adesea foarte mărginită dacă el nu ar fi alimentat de întrebările puse. Am văzut de multe ori ședințe lipsite de interes, din lipsa unui anumit subiect de întreținere. Oricum, în definitiv spiritele nu răspund decât atunci când le convine; nimeni nu comite prin întrebările sale nici o violență asupra liberului său arbitru. Spiritele înseși provoacă adesea la întrebări zicând: „Ce dorești? Întreabă și-ți voi răspunde." Adesea, prin același mijloc ele înseși ne întreabă, nu pentru a se informa, ci

pentru a ne pune la probă sau pentru a ne obișnui să ne expunem cât mai clar gândurile. Reducându-ne în prezența lor la un rol pur pasiv ar fi un exces de supunere pe care ele nu o cer; ceea ce vor ele este atenția și reculegerea.

Atunci când ele iau în mod spontan cuvântul fără a mai aștepta întrebarea, așa cum am spus-o când am vorbit despre evocări, nu trebuie să le întrerupem, ci să urmăm discuția după linia trasată de ele. Dar, cum acest lucru nu se întâmplă totdeauna, este bine de a avea la îndemână un subiect preparat în întregime, pentru cazul când spiritul nu ia inițiativa. Regulă generală: când un spirit vorbește, nu trebuie întrerupt și când el își manifestă printr-un semn oarecare intenția de a vorbi, trebuie să așteptați și să nu mai vorbiți decât atunci când sunteți siguri că el nu mai are nimic de spus.

Dacă, în principiu, întrebările nu le displac spiritelor, totuși sunt destule întrebări care le sunt antipatice și asupra cărora trebuie să vă abțineți în mod absolut, altfel riscați sau să nu aveți un răspuns sau să aveți un răspuns eronat. Când vorbim de întrebări antipatice, vorbim de spiritele evoluate; spiritele inferioare nu sunt scrupuloase, li se poate cere orice doriți fără a le jigni, chiar lucrurile cele mai caraghioase, și ele răspund la toate, dar cum zic chiar ele: „la întrebări prostești, răspunsuri prostești" și prea nebun ar fi cel care le-ar lua în serios.

Spiritele pot să se abțină de a răspunde din mai multe motive: 1) întrebarea le este neplăcută; 2) ele nu au totdeauna cunoștințele necesare; 3) sunt lucruri care le este interzis să le arate. Dacă nu vă satisfac deci la vreo întrebare, este că nu vor, nu pot sau nu trebuie să răspundă. Oricare ar fi motivul, este o regulă neschimbată: *când un spirit refuză categoric să răspundă nu trebuie să insistați*, altminteri răspunsul este dat de un spirit ușuratic, totdeauna gata a se amesteca și care se interesează prea puțin de adevăr. Dacă refuzul nu este absolut, puteți ruga spiritul să cedeze dorinței voastre; el cedează uneori, dar el nu cedează

niciodată pretențiilor. Această regulă nu se aplică explicațiilor pe care cineva poate și trebuie chiar să le ceară asupra unui punct care nu ar fi destul de explicit. Când un spirit vrea să închidă o discuție, el o face în general prin unele cuvinte, ca: „adio" „destul pentru azi", „e prea târziu", „pe altă dată" etc. Aceste cuvinte sunt totdeauna fără revenire; nemișcarea creionului este o probă că spiritul a plecat și nu trebuie să mai insistați.

Două puncte esențiale sunt de luat în seamă la punerea întrebărilor: fondul și forma. Ca formă, ele trebuie să fie făcute fără frazeologii ridicole, care să arate respectul și condescendența pe care le datorați spiritului care comunică dacă el este superior și bunăvoința voastră dacă el vă este egal sau inferior. Din alt punct de vedere, întrebările trebuie să fie clare, precise și fără dublu înțeles; *trebuie să le evitați pe cele care au un sens complex: mai* bine să puneți două întrebări dacă aceasta este necesar. Când o chestiune are nevoie de o serie de întrebări, ele trebuie clasate în ordine, ca să se lege și urmeze metodic; de aceea e totdeauna bine a le pregăti dinainte ceea ce este un fel de evocare anticipată, care prepară drumul; gândindu-le când mintea este limpede, ele se formează și se clasează mai bine, ceea ce aduce obținerea unor răspunsuri mai satisfăcătoare. Aceasta nu împiedică, în cursul ședinței, de a adăuga întrebările complementare la care nu v-ați gândit sau care vă pot fi sugerate de răspunsurile căpătate, dar cadrul este mărginit și aceasta este esențialul; ceea ce trebuie să evităm este de a trece brusc de la un subiect la altul prin întrebări fără rost și aruncate de colo până colo. Uneori, unele întrebări preparate dinainte, în așteptarea unor răspunsuri, devin netrebuitoare și în acest caz trecem peste ele. Un fapt care se prezintă foarte des este că spiritul înțelege întrebarea chiar din primele cuvinte pronunțate și astfel el răspunde fără a vă lăsa să terminați. Câteodată răspunde la un gând spus încet de unul dintre asistenți, fără să fi fost întrebat mediumul direct, lucru care se întâmplă mai ales când mediumul nu are o neutralitate absolută.

Sub raportul fondului, întrebările merită o atenție particulară după obiectul lor. Întrebările frivole, puse din curiozitate, sau cele pentru probă displac spiritelor serioase, ele le îndepărtează sau nu răspund la ele, în timp ce pe spiritele ușuratice le distrează.

Întrebările de probă sunt de obicei făcute de acele persoane care nu au încă o convingere făcută și care caută astfel a se asigura de existența spiritelor, de pătrunderea și identitatea lor; aceasta fără îndoială e foarte natural pentru ele; dar nu-și ating deloc ținta și insistența lor în această privință este cauza necunoașterii a însăși bazei pe care se sprijină știința spiritistă, bază cu totul diferită de cea a științelor experimentale. Cei care vor a se instrui asupra spiritismului trebuie să se resemneze urmând o cu totul altă cale și a da în lături procedeele școlilor noastre. Dacă cred că nu o pot face decât experimentând, cel mai bun lucru e să se abțină. Ce-ar zice un profesor căruia un elev ar pretinde să-i impună metoda sa, care ar vrea să-i dicteze cutare sau cutare mod de a face experimentele? Să spunem încă o dată că știința spiritistă are principiile sale; cei care vor să le cunoască trebuie să se conformeze lor, dacă nu, ei nu sunt în stare să le judece. Aceste principii sunt următoarele, în ceea ce privește chestiunea probelor:

1. Spiritele nu sunt deloc mașini pe care cineva să le miște după placul său; ele sunt ființe inteligente care nu fac și nu spun decât ceea ce vor și nu le putem supune capriciilor noastre.

2. Probele pe care dorim să le avem despre existența, pătrunderea și identitatea lor le dau ele singure, pe neașteptate și de bună voie, în mii de ocazii; dar ele le dau când vor și cum vor; noi trebuie să fim atenți, să observăm și să deschidem bine ochii; aceste probe nu ne vor lipsi, să le prindem în trecere; dacă vrem să le provocăm, înseamnă că nu le-am prins la timp și prin aceasta spiritele ne probează independența și liberul arbitru.

Acest principiu este, de altfel, cel care stăpânește toate științele de observație. Ce face naturalistul care studiază obiceiurile insectelor, de exemplu? El le urmărește în toate manifestările inteligenței sau instinctelor lor, el observă ceea ce se petrece, dar așteaptă ca fenomenul să se prezinte; nici nu se gândește să le provoace sau să le oprească din activitate; știe, de altminteri, că, dacă ar face așa ceva, ele nu s-ar mai comporta în simplitatea lor naturală. Același lucru cu observațiile spiritiste.

După câte știți acum, înțelegeți că nu e de ajuns ca un spirit să fie serios pentru a rezolva, ca un profesor, orice chestiune serioasă; nu e de ajuns, după cum am văzut, ca el să fi fost un savant pe pământ pentru a rezolva o chestiune de știință pentru că el poate fi încă stăpânit de prejudecățile pământești; trebuie să fie ori suficient de evoluat, ori dezvoltarea sa ca spirit să se fi făcut în cercul ideilor în care vreți a-l supune, dezvoltarea câteodată cu totul alta decât aceea ce am putut-o observa în cursul vieții sale; dar adesea alte spirite mai evoluate vin în ajutorul celui pe care-l întrebăm și îi completează cunoștințele; aceasta se întâmplă mai cu seamă atunci când intenția celui ce întreabă este bună, curată și fără gânduri ascunse. În general, primul lucru de făcut, când vă adresați unui spirit pentru prima oară, este de a-l cunoaște, pentru a judeca natura întrebărilor care i se pot pune cu mai multe șanse de rezolvare.

Spiritele dau în general puțină importanță întrebărilor de interes pur material, cele care privesc lucrurile vieții intime. Vă înșelați deci dacă credeți a găsi în spirite conducători infailibili pe care să-i puteți consulta în orice moment asupra mersului și rezultatului afacerilor. Repetăm încă o dată: spiritele ușoare răspund la orice, ele vor prezice chiar, dacă le veți cere, cotele bursei, vor spune dacă bărbatul sau nevasta ce veți lua va fi brună sau blondă etc., lucruri pe care întâmplarea poate să facă să se împlinească.

Nu vom pune în rândul lucrurilor frivole tot ce are un caracter personal; bunul simț trebuie să ne facă să apreciem. Dar spiritele care pot mai bine să ne conducă sub acest raport sunt spiritele noastre familiare, cele care sunt însărcinate a veghea asupra noastră și care prin obiceiul ce au de a ne urmări sunt identificate cu trebuințele noastre; acestea fără îndoială, cunosc afacerile noastre mai bine ca noi înșine; deci acestora trebuie să ne adresăm pentru acest fel de lucruri, cu calm, cu reculegere, printr-un apel serios la bunăvoința lor și nu cu nesocotință, dar a o cere pe neașteptate și primului spirit venit, ar fi ca și cum ați vrea să vă adresați primului om pe care l-ați întâlni în drumul vostru.

Spiritele noastre familiare pot deci să ne lumineze și în mii de circumstanțe o fac în mod eficace; dar asistența lor nu este totdeauna vădită și materială; ea este mai adesea ocultă; ele ne ajută printr-o mulțime de avertismente indirecte pe care le provoacă și de care, din nenorocire, noi nu ținem totdeauna seama, de unde rezultă că noi singuri suntem cauza neplăcerilor ce suferim. Când cineva întreabă spiritele, ele pot, în unele cazuri, să ne dea sfaturi pozitive, dar, în general, se mărginesc a arăta drumul, recomandându-ne a nu ne lua după diferite sfaturi, și pentru aceasta au un dublu motiv. Întâi, amărăciunile vieții, dacă ele nu sunt rezultatul propriilor greșeli, fac parte din probele pe care trebuie să le îndurăm; spiritele pot să ne ajute să le suportăm cu curaj și resemnare, dar ele nu le pot abate din calea noastră. Al doilea, dacă ne conduc pentru a evita primejdiile, la ce ne-ar mai trebui liberul arbitru? Noi am fi ca și copiii ținuți de betelie până la vârsta de adult. Ele ne spun: „Iată drumul, mergi pe cărarea bună; eu îți voi inspira ceea ce ai mai bun de făcut, dar servește-te de propria judecată, așa cum un copil se servește de propriile picioare spre a merge".

Pot prezice spiritele viitorul? Aceasta este întrebarea pe care orice începător o pune; noi nu vom spune decât un cuvânt: providența a fost înțeleaptă ascunzându-ne viitorul; de câte chi-

nuri nu ne scutește această ignoranță, fără a socoti că dacă l-am cunoaște, noi ne-am supune orbește destinului nostru, abdicând de la orice inițiativă. Spiritele înseși nu cunosc viitorul decât în limita evoluției lor, și iată de ce spiritele inferioare care suferă cred a suferi totdeauna; când ele știu viitorul, nu trebuie să-l descopere. Ele pot totuși, câteodată, să ridice un colț al vălului destinului, dar atunci nu o fac deodată, pentru că nu o cred necesar, și mai ales nu la cererea noastră. Același lucru cu trecutul nostru. A insista asupra acestui punct, ca și asupra altora când ele refuză să răspundă, este a face pe placul spiritelor mistificatoare.

SFATURI PENTRU ÎNCEPĂTORI

Cunoașterea spiritismului se sprijină pe o convingere morală și pe una materială; prima se formează prin raționament, iar a doua prin observarea faptelor. Pentru începători, ar fi logic să vadă întâi și apoi să raționeze; din nenorocire, nu e totdeauna așa. E imposibil a face un curs practic de spiritism, așa cum se face unul de fizică sau chimie; fenomenele de resortul acestor două științe pot să se producă după voință: ele pot fi dezvoltate gradat sub ochii elevului. Nu e deloc la fel cu fenomenele spiritiste: ele nu se pot manevra ca o mașină electrică; ele trebuie luate așa cum vin, căci nu depinde de noi a le da o ordine metodică. Rezultă că ele rămân adesea neînțelese sau puțin concludente pentru începători; ele pot minuna, dar nu pot convinge.

Se poate înlătura acest inconvenient urmând un drum invers, adică începând prin teorie și chiar așa și sfătuim pe oricine vrea să se lumineze în mod serios. Prin studiul principiilor științei, principii ce pot fi perfect înțelese fără experiențe practice, căpătați mai întâi o convingere morală care nu mai are trebuință de fapte; oricum, în studiul preliminar toate faptele au fost trecute în revistă și comentate, rezultă că atunci când cineva le vede

le poate înțelege, oricare ar fi ordinele în care circumstanțele permit a le observa.

Am căutat a da în aceste instrucțiuni toate elementele necesare spre a le putea înțelege, arătând toate fețele acestei științe și dând explicații ce se cer despre starea actuală a lucrurilor. O citire atentă a acestor instrucțiuni va fi deci o primă inițiere care vă va permite a aștepta faptele sau vă va da mijloacele de a le procura, dacă nimic nu se opune, și aceasta fără a vă rătăci în încercări care pot fi fără folos când nu ați fost deloc inițiați în limitele posibilităților.

INFLUENȚA SPIRITISMULUI

Adversarii spiritismului au întrebuințat la început contra lui, ridicolul și i-au taxat de nebuni pe toți adepții săi. Această armă nu numai că s-a tocit, dar a început a deveni ridicolă prin ea însăși; atât s-a mărit numărul acestor așa-zișI nebuni în toate țările, că ar fi trebuit trimiși la balamuc cei mai eminenți oameni atât prin cunoștințele lor științifice, cât și prin pozițiile lor sociale. Atunci acești dușmani au schimbat arma și luând un aer mai serios, s-au înduioșat de soarta rezervată omenirii prin această doctrină, ale cărei pericole le-au exagerat, fără a se gândi că a proclama pericolul unui lucru înseamnă a admite existența lui. Dacă spiritismul este o himeră, de ce atâta osteneală spre a-l distruge? Lăsați-l liniștit și el va muri de moarte naturală! Dar iată că, în loc să moară, el se propagă cu o rapiditate de necrezut și adepții săi se înmulțesc în toate părțile pământului atât de mult că în curând vom avea mai mulți nebuni decât oameni cuminți. Ce a contribuit la acest fenomen? Înșiși adversarii spiritismului, care i-au făcut propagandă fără să vrea; criticile lor au produs efectul contrar. Fiecare și-a zis: pentru că se strigă atât contra acestui monstru, înseamnă că există un monstru; raționament

foarte logic; și, curiozitatea împingând pe fiecare, a voit să-l vadă, fie chiar printre degete, cu mâna pusă peste ochi; și astfel a ajuns mai multă lume să se gândească la spiritism când poate că nici nu s-ar fi ocupat de el dacă nu ar fi auzit vorbindu-se.

Dacă spiritismul este o realitate, înseamnă că este în natură, că nu este o teorie, o opinie, un sistem, ci sunt fapte. Dacă e periculos, trebuie să-i dăm o direcție. Nu se suprimă un fluviu, ci i se dă un curs. Să vedem acum în câteva cuvinte care sunt pretinsele sale pericole.

El poate, zic ei, să producă o supărătoare impresie asupra facultăților mentale. Am explicat, în cuprinsul acestor instrucțiuni, adevăratele cauze ale acestui pericol care vine numai de la aceia care cred că-l pot combate băgând în creierele slabe ideea de draci și demoni. Exaltarea, e adevărat, poate de asemenea veni într-un sens opus, nu numai de la ideea spiritismului nou născut; nu s-a văzut oare nici un creier deranjat de o falsă apreciere a lucrurilor religioase? Nu demult, ziarele au arătat faptul că o tânără fată de țară, luând la propriu cuvintele evangheliei – *dacă mâna ta este pricina unui scandal, tai-o pe ea* –, care și-a tăiat mâna cu o lovitură de topor; trebuie de aici să conchidem că evanghelia este periculoasă. Și acea mamă care-și ucide copiii pentru a fi mai sigură la intrarea lor în Rai sub formă de îngeri probează că ideea Raiului este periculoasă?

Se aduce contra spiritismului învinuirea că numai într-o provincie din Statele Unite se socotesc la patru mii cazurile de nebunie provocate de ideile spiritiste. Vom întreba după ce statistică se dau aceste numere, probabil din vreun jurnal antispiritist care tratează drept nebuni pe toți aceia a căror singură vină este de a fi adepți ai manifestărilor spiritiste; nu e de mirare că, cu un astfel de sistem s-au găsit numai patru mii, cifră prea modestă, căci sunt sute de mii de adepți.

Spiritismul, spun unii, ruinează religia.

Nimic nu e mai periculos ca un prieten răutăcios, vom răspunde noi! Aceste persoane nu se gândesc că vorbind astfel, atacă însăși religia în baza sa fundamentală: eternitatea sa. Cum? O religie stabilită de însuși Dumnezeu ar putea fi compromisă de câteva spirite? Credeți deci în puterea acestor spirite, care pe de altă parte, spuneți că nu sunt decât o închipuire bolnavă? Fiți cel puțin consecvenți cu părerile voastre. Dacă aceste spirite sunt „păreri" pentru ce să vă temeți de ele? Dacă există, una din două: ori le credeți foarte puternice, ori credeți religia foarte slabă; alegeți! Dar, veți zice, nu ne temem de spirite, nu credem în ele, nu ne temem decât de falsele învățăminte pe care le răspândesc; dar, după această părere, cei care cred în spirite sunt nebuni, atunci vă e frică să nu zdruncine nebunii Biserica! Noi zicem că aceia care vorbesc așa nu cred ei înșiși în religie, căci nu înseamnă a avea credință în Dumnezeu când crezi așa de fragedă o religie de care Iisus a zis: „Porțile Iadului nu o vor birui".

Să vedem în același timp întrucât doctrina spiritistă este contrarie principiilor religioase. Ce propovăduiesc aceste spirite așa de periculos? Ele spun: „Iubiți pe Dumnezeu mai mult ca orice și pe aproapele vostru ca pe voi înșivă". „Iubiți-vă unii pe alții ca frații. Iertați pe dușmanii voștri; uitați injuriile, faceți altuia ceea ce vroiți să vi se facă vouă. Nu vă mulțumiți de a nu face răul, faceți binele, suportați cu răbdare și resemnare greutățile vieții; goniți din inima voastră egoismul, orgoliul, invidia, ura, gelozia". Ei spun încă: „Dumnezeu vă dă bunurile pământului pentru a le întrebuința cu folos, și nu pentru a vă bucura ca avarii; senzualitatea vă coboară în rândul brutelor". Dar Iisus a zis la fel; morala spiritiștilor este de aceea a Evangheliei. Propovăduiesc ei dogma fatalității? Nu; ei proclamă pe om liber în toate acțiunile sale și responsabil de actele lui. Spun ei că puțin importă purtarea cuiva în viața pământească și că situația este aceeași după moarte? Nu numai că recunosc pedepsele și recompensele din viața viitoare; ei fac mai mult, le probează întrucât

sufletele înseşi ale celor ce sunt fericiţi sau nenorociţi vin a ne arăta suferinţele sau bucuriile lor. E drept că ele nu ni le arată cum le credem noi; că ele nu admit un foc material care să ardă în veci sufletele nemateriale; dar ce importanţă are forma, dacă fondul există! Credinţele religioase şi-au modificat ele înseşi, pasaje din scripturi arătând că cele şase zile ale Creaţiei nu sunt de şase ori câte douăzeci şi patru de ore, ci pot fi de şase ori o mie de ani, precum şi ideea mişcării Pământului în jurul Soarelui? Ceea ce era mai înainte o erezie demnă de focul pământului şi al Iadului şi socotit ca o răsturnare a religiei, a fost admis de biserică de când ştiinţa pozitivă a demonstrat nu greşeala textelor, ci falsa interpretare ce li se dăduse. Acelaşi lucru este cu Iadul, care nu mai e pus în fundul pământului de când acesta a fost cercetat în măruntaiele lui. Înalta teologie admite perfect existenţa unui foc moral; ea nu mai aşază Raiul într-un anumit loc, de când spaţiul a fost cercetat, şi admite că ar putea fi peste tot, chiar lângă noi; şi totuşi religia n-a suferit, din contră a câştigat, fără a se mai lovi de evidenţa faptelor; dar sunt oameni care vor a fi mai religioşi decât religia însăşi şi care o coboară prin micimea vederilor lor; pentru aceştia forma este totul şi pretind mai mult decât Evanghelia pe care nu o practică deloc: aceştia sunt credincioşii care fac mai multă gălăgie. Cu ce ar fi deci periculoasă doctrina spiritistă? Ea explică ceea ce nu se explicase încă; ea demonstrează posibilitatea a ceea ce se crezuse imposibil; ea probează necesitatea rugăciunii; numai ea spune că rugăciunea din inimă este singura folositoare şi că aceea din buze este ceva fals; cine ar putea proba contrariul? Neeternitatea pedepselor! Reîncarnarea! Iată marile chestiuni, care dacă niciodată n-au fost probate şi n-au putut deveni aşa de populare ca ideea mişcării Pământului în jurul Soarelui, vor trebui totuşi să fie scoase în evidenţă, cum s-a făcut şi pentru alte chestiuni, şi poate cercetându-le mereu măcar de acum încolo, va fi mai uşor de a le pune în acord cu ştiinţa. Nu vă grăbiţi deci

de a da o sentință, care ar putea fi sfărâmată și să profităm de învățămintele istoriei.

Cel mai mare inamic al religiei este materialismul și acesta nu are un dușman mai mare decât doctrina spiritistă. Spiritismul a adus deja la spiritualism numeroși materialiști încăpățânați care până atunci rezistaseră la toate argumentele teologice; pentru că spiritismul nu numai că raționează, dar și probează. El este deci cel mai puternic ajutător al ideilor religioase, pentru că dă omului convingerea destinului său în viitor și din această cauză el trebuie îmbrățișat ca binefacere pentru omenire. El a reînsufletit credința în providență, face să nască speranța în locul îndoielii, el a făcut mai mult: a smuls mii de victime de la sinucidere, a restabilit pacea și buna înțelegere în familii, a calmat urile, pasiunile brutale, a dezarmat răzbunarea și a pus resemnarea în sufletul celui ce suferă. Este el ruinător ordinii sociale și moralei publice? O doctrină care condamnă ura și egoismul, care propagă dezinteresarea, dragostea de aproape fără excepție de caste și secte, nu poate excita pasiunile dușmănoase, și e de dorit pentru liniștea lumii și fericirea omului ca toți să înțeleagă și să practice astfel de principii.

Iată unde duce nebunia spiritismului la cei care, aprofundând aceste mistere, văd în manifestările spiritiste altceva decât mese ce se învârtesc sau demoni și draci care lovesc în ele.

CÂTEVA OBSERVAȚII ASUPRA ȘEDINȚELOR SPIRITISTE

Când asistăm la ședințe în care corpurile se ridică în aer, nu trebuie să ne închipuim că spiritul le ridică cu brațele, el le învăluie într-un fel de atmosferă fluidică, care neutralizează greutatea. Este ceva asemănător cu înălțarea unui zmeu.

Când în timpul ședințelor corpurile capătă o mărire în greutate sau sunt fixate de spirit, în așa fel încât cu greutate pot fi luate, se poate asemăna cu un clopot de sticlă sub care s-a făcut un vid, cu ajutorul unei mașini pneumatice.

Ceea ce arătăm sunt numai comparații, nu o asemănare absolută. Aceasta ne poate explica de ce un spirit poate ridica în aer un corp omenesc tot atât de ușor ca un scaun sau o masă.

Când corpurile se mișcă dintr-un loc în altul, spiritul nu are nevoie a umbla după ele, el stă liniștit, dându-și numai impulsul cu ajutorul curenților fluidici.

Când se aud lovituri în mobile, pereți, mese, aceste sunete se pot explica printr-o aruncătură de fluid care produce bubuitul, tot așa cum electricitatea atmosferică produce tunetul.

Întunericul cerut ca o condiție absolută în unele manifestări nu trebuie să vă dea de bănuit. Chimia ne arată azi că lumina poate fi dăunătoare unor corpuri, cu atât mai mult deci unor forțe psihice.

Manifestările spiritiste ne arată că omul nu-și termină existența cu sfârșitul vieții pământești și arată credincioșilor ideile cele mai drepte despre viitorul sufletului. Nu trebuie să credem

că pentru a deveni savanți sau pentru a avea dezlegarea unor probleme sau invenții este de ajuns a consulta spiritele. Ele vor refuza totdeauna un astfel de serviciu deoarece propriul spirit, ca să se poată dezvolta, trebuie să se străduiască singur a se cultiva și rafina, ceea ce nu s-ar putea face dacă el ar avea toate de-a gata. Ședințele spiritiste ne pot da deci demonstrarea materială a existenței sufletului și nemuririi lui, din care probe nu rezultă decât consecințe morale.

Faptul că spiritele pătrund în camere cu ușile și ferestrele închise nu trebuie să ni-l explicăm că ele ar pătrunde în camere prin crăpături, coșuri sau încuietoarea ușii. Perispiritul, fiind o materie fluidică, el pătrunde prin orice corp oricât de dens, așa cum aburul pătrunde prin o pânză sau un corp poros.

Perispiritul deși este invizibil pentru noi totuși spiritul poate exercita asupra lui un fel de modificare moleculară care-l poate face vizibil.

Aceasta este ceea ce produce fantomele. Producerea lor poate avea o asemănare cu aburul care este nevăzut când este rar și vizibil când se îndesește.

Spiritele, când se fac vizibile, iau totdeauna aparența ce o aveau în viață și după care le putem recunoaște.

De asemenea când ele se manifestă prin scriere, scrisul seamănă perfect cu scrisul persoanei decedate.

Mediumii sunt în general persoane susceptibile de a degaja o mare forță psihică spre a putea da loc manifestărilor, ei se pot întâlni în diferite clase ale societății. Pentru a putea cunoaște pe deasupra persoanele dotate cu puterea de medium se recomandă de unii ocultiști următoarele procedee:

Alăturați degetele fiecărei mâini, ținând degetele întinse. Puneți mâinile față în față cu degetele astfel unite.

Persoanele senzitive vor vedea că, apropiind încetișor vârfurile degetelor unele cu altele, când va mai fi încă puțină distanță până să se unească, vor simți o tendință de a se uni. Cu cât

distanța se micșorează, cu atât senzația este mai precisă, și la un moment dat degetele sunt brusc alipite. Senzivii, încercând a-și dezlipi mâinile astfel unite, simt o slabă rezistență ca și cum degetele ar avea între ele o mică atracție. Dacă senzitivul ține câtva timp degetele astfel unite, va vedea că atracția scade și că degetele se pot dezlipi fără a simți aceea rezistență. În cazul când degetele sunt ținute unite încă câtva timp, senzitivul va simți cum degetele încep a se respinge și încep a se depărta unele de altele.

Un mijloc de a recunoaște persoanele cu facultăți de medium este următorul: puneți o cheie de ușă în echilibru pe vârful degetului mijlociu, în așa fel încât să stea întinsă deasupra celorlalte trei degete.

La persoanele la care după un minut de așteptare cheia începe a se mișca ca într-un cui sau axă, întorcându-se transversal, denotă că acele persoane sunt apte de a deveni mediumi.

Când ați găsit într-o societate o persoană sau două care să întrunească condițiile de mai sus, puteți încerca a face o ședință spiritistă.

Când mediumitatea este perfect dezvoltată, mediumul va putea produce numai prin prezența sa efectele fizice, chiar fără a atinge obiectele. Deși unele fenomene spiritiste se produc cu mediumii în stare de veghe, adeseori când mediumul evocă spiritele, cade în stare de transă (letargie). În această stare ei produc experiențele mult mai ușor deoarece sunt mai susceptibil de a veni în contact cu spiritele[1]. Experiențele de materializări sau apariții cer numaidecât trecerea mediumului în stare de letargie.

---

[1] Cu ajutorul transei, sensibilitatea se va putea exterioriza și astfel efluviile spiritului le pot înlocui pe ale mediumului, iar spiritul punând stăpânire pe corpul mediumului, se servește de el ca de corpul propriu. Astfel se explică de ce scrierea mediumilor seamănă perfect cu a dezîncarnatului și mediumii vorbitori când sunt întrebați cine vorbește ei răspund: „el vorbește" arătând prin aceasta că mediumul nu este stăpânul sau autorul cuvintelor ieșite din gura sa. (n.a.)

Este foarte greu a spune ce se petrece atunci într-un medium deoarece nici el nu-şi poate da seama şi când se deşteaptă nu-şi poate aminti nimic.

Eusapia Paludino simţea o vie înţepătură în inimă în momentul când îşi pierdea cunoştinţa, iar cei din jurul său, observând ceea ce se petrecea cu ea, au auzit-o că geme ori de câte ori face câte o experienţă mai grea şi părţi din corpul său devin reci în unele momente ale experienţei.

Explicarea a aproape tuturor fenomenelor spiritiste se găseşte în aceea că perispiritul său părăseşte corpul spre a înlesni unele materializări, mişcări ale lucrurilor din camere, apariţia fantomelor sau lăsarea de urme omeneşti în ghips şi pudră.

În unele experienţe, în special în cele de materializare, se cere să fie întuneric. Nu trebuie socotit că această cerinţă este un truc al mediumilor. Forţa psihică de care dispun ei, şi cu ajutorul căreia lucrează poate fi descompusă ca şi substanţele chimice la lumină. Unii mediumi construiesc în spatele lor un fel de cabinet, într-un colţ al camerei, cu ajutorul unei perdele de postav. Aceasta este uneori necesar deoarece prin acea perdea, partea de aer cuprinsă în acel cabinet în spatele său, este aerul cel mai liniştit din cameră, şi acolo întunericul fiind la maximum, forţele psihice se pot dezvolta foarte uşor în acel colţ şi de aici se răspândesc în cameră.

Sunt persoane care văd şi cred în realitatea manifestărilor spiritiste, dar ele nu vor să aprobe că aceste manifestări ar fi datorate spiritelor, ei le atribuie totalităţii gândurilor, voinţelor, fluizilor persoanelor care asistă la şedinţă şi care formează după cum zic ei: „inteligenţa colectivă".

Cum aceste persoane sunt numeroase, şi această opinie nu jigneşte cu nimic convingerile unui spiritist, şedinţele se pot face cu aceste persoane ca şi cu cei mai cuvioşi spiritişti. De multe ori, aceste persoane pot fi perfecţi mediumi. Căutaţi a nu-i contraria, lăsând chestiunea convingerii pe seama lor.

Anexăm aici declarația domnului Castex-Degrage, subdirectorul școlii naționale de arte frumoase din Lion, și din care se poate vedea că mediumitatea poate exista adesea la persoane incredule chiar în spiritism.

Iată această declarație:

„Cunoșteam o adunare de oameni care se ocupau cu spiritismul și mesele învârtitoare și de care îmi băteam joc făcând pe prostul de câte ori găseam ocazie.

Mi se părea că acești bravi oameni, foarte convinși, erau puțin... țicniți.

Mă dusei într-o zi la ei. Salonul era luminat de două mari ferestre, începui a glumi ca de obicei. Ei îmi răspunseră invitându-mă să mă amestec între ei.

– Dar, răspunsei eu, dacă mă pun eu la masa voastră ea nu se va mai învârti, pentru că eu nu o voi împinge.

– Veniți, cu toate acestea.

Crezând că voi râde încercai.

Abia pusei mâinile pe masă, și ea începu să vină spre mine.

Zisei persoanei din fața mea:

– Nu împinge așa tare!

– Dar, domnule, eu n-am împins-o.

Eu pun din nou măsuța la loc.

Aceasta începu a veni spre mine.

O dată, de două ori, de trei ori.

Eu mă neliniștesc și zic:

– Ceea ce faceți dumneavoastră de cealaltă parte nu este îndemânatec. Dacă vreți să mă convingeți, nu împingeți.

Atunci persoana îmi răspunde:

– Nimeni nu împinge, numai că aveți atâta fluid, încât masa vine spre dumneavoastră; poate o veți putea face singur să meargă.

– A! Dacă o voi face singur să meargă, aceasta ar fi altceva.

– Încercați.

Toți se retraseră, rămăsei singur în fața mobilei. O iau, o ridic, o examinez. Nici un truc.

Toți trec la spatele meu, mă pun în fața ferestrei și având ochii deschiși, vă asigur!

Întind brațele cât mai departe, pentru a vedea mai bine și neatingând decât cu vârful degetelor masa.

Abia după două minute ea începu a se legăna. Mărturisesc că mă prostisem; dar nu voiam să mă trădez.

– Da, zisei eu, poate se mișcă, este posibil că un fluid neștiut, lucrează asupra ei; dar, în orice caz, ea nu vine spre mine, deci o împinge.

– Nu, îmi zise un asistent, nu o împinge nimeni; cu toate că este încărcată de fluid, ar trebui, pentru reproducerea fenomenului,ajutorul unei alte persoane; singur nu este de ajuns.

Permiteți ca o altă persoană să pună o mână peste a dumneavoastră, fără a atinge masa?

– Da.

Cineva puse mâna și eu observai.

Îndată masa se pune în mișcare și vine a se apăsa spre mine.

Persoanele prezente se recreară și pretinseră a fi găsit în mine un medium. Eram prea puțin mândru de acest titlu, căci eu îl consideram sinonim cu cuvântul „nebun".

– Vreți să scrieți? îmi zise unul.

– Ce vreți să spuneți?

– Iată, luați hârtie, un creion, lăsați brațul nemișcat (mort), și cereți să vă facă să scrieți.

Eu încercai.

După cinci minute, simții brațul meu ca înfășurat de o cuvertură de lână, pe urmă, fără voia mea, mâna începu a trasa la început bare, pe urmă „o", „a", litere de tot felul, cum face un școlar care învață să scrie; pe urmă, deodată, cuvântul faimos atribuit lui Cambrone la Waterloo!

Vă asigur că eu n-am obiceiul de a mă servi de acest cuvânt şi că nu era deci acolo o autosugestie. Eu eram deci absolut uimit.

Continuai la mine acasă aceste experienţe.

Într-o zi, stând la biroul meu, simţii braţul apucat. Lăsai mâna să meargă. Ea scrise:

„Amicul tău Arond va veni să te vadă. El este în acest moment la... cutare birou de omnibuse; întreabă preţul locurilor şi ora plecării."

(Acest domn Arond este şeful biroului poliţie al Prefecturii Ronului).

Într-adevăr, după o jumătate de oră, Arond soseşte. Eu îi povestii faptul..

„Din fericire pentru tine, tu trăieşti în al 19-ea secol, îmi zise el. Acum câteva sute de ani înainte n-ai fi scăpat de rug."

Domnul Castex Dégrange, continuă a arăta o sumă de alte experienţe, care mai târziu îl convertesc la spiritism.

CUM SE FACE O ȘEDINȚĂ SPIRITISTĂ

Acum, când ați studiat cu atenție fiecare capitol al acestei cărți și după ce ați înțeles tot ce vi s-a arătat, e foarte natural ca fiecare să dorească să asiste sau să organizeze o ședință spiritistă.

În cazul când la una din cunoștințele voastre se fac astfel de reuniuni, cel mai practic lucru este a căuta să asistați la ele. Atunci când această ocazie vă lipsește, organizarea unui nucleu se face astfel:

Printre cunoștințele dumneavoastră, la unele reuniuni, serate, mici petreceri etc., căutați a deschide vorba despre spiritism încercând a expune ceea ce știți despre această știință și căutând a vă apropia pe aceia care nu sunt prea refractari.

Când numărul acestora s-a urcat la 4-5 persoane, căutați a vă aduna ziua sau seara la unul din dumneavoastră, pe cât se poate la aceeași oră, într-o cameră liniștită, în care la început începeți a citi, reflectând și discutând, cuprinsul tratatului nostru de spiritism. Când ați înțeles complet cele scrise în carte, adică după 10-15 ședințe, puteți trece la încercări practice.

Pe lângă sinceritatea reciprocă a asistenților, aveți nevoie de o masă obișnuită și nu prea mare, așa încât în jurul ei să încapă comod cei 4-5 asistenți, așezați fiecare pe un scaun. La una din laturile mari ale mesei vor sta două persoane – acelea ce vor servi de mediumi –, la celelalte laturi stau celelalte 3 persoane, care la nevoie vor face „lanțul".

Pe fața mesei se așază un carton sau o hârtie mare albă fixată la colțuri cu clei sau gumă arabică și pe care s-au desenat literele, cifrele și semnele necesare, conform schiței de mai jos:

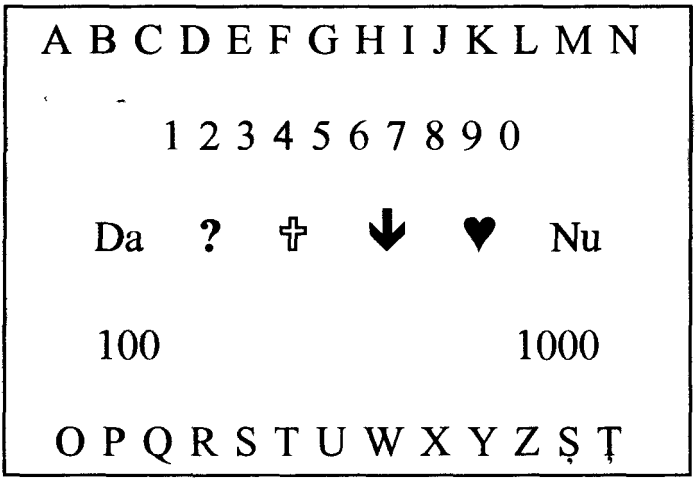

Aceste litere și semne nu vor ocupa mai mult de trei sferturi din lățimea mesei pentru a avea loc unde să funcționeze planșeta spiritistă când vrea să arate literele din rândul de dedesubt. În lipsa unei mese menită anume acestei întrebuințări se poate face uz de o simplă față dreaptă de scândură, făcută anume de tâmplar, și pe care o așezați la trebuință pe orice altă masă.

În afară de masă, începătorilor care vor să fie bine organizați le recomandăm a-și procura o planșetă pe bile; instrument care le va ajuta foarte mult ca să profite, cât mai repede, chiar de cea mai mică putere de mediumitate a asistenților și cu ajutorul căreia ședințele devin o plăcere, prin rapiditatea cu care ele se pot mișca. Avantajul cel mare ce prezintă acest aparat este faptul că mediumitatea se poate manifesta cu el și fără ajutorul lanțului sau asistenței altei persoane, *mediumul putând lucra singur ori de câte ori simte plăcere sau chemare.* Manifestarea cu acest aparat se poate face prin scris sau prin indicator după voință. În

lipsa acestui instrument, ședințele se pot face cu un pahar nu prea mare, nu prea greu și cu marginile rotunde spre a nu zgâria masa și a nu opune prea multă rezistență mișcărilor.

Admițând că v-ați pregătit masa și v-ați procurat planșeta spiritistă, procedați astfel:

Asistenții se așază în jurul mesei, cum am arătat mai sus. Dacă sunt mai multe persoane, acestea pot asista în jurul mesei, lărgind cercul care se poate îndepărta de masă după trebuință – afară de partea unde sunt mediumii și care trebuie să fie cât mai apropiați de masă. Nu e nevoie ca cercul să fie făcut de toate persoanele ce asistă – el poate rămâne la 4-5 persoane, ceilalți asistenți putând sta pe scaune în spatele sau fața mediumilor.

Așezați planșete spiritiste pe masă cu vârful spre semnul întrebării. Când lucrați cu paharul, procedeul este identic, cu singura deosebire că, în loc ca indicația să se facă cu vârful planșetei spiritiste, se face cu marginea paharului care se îndreaptă spre litera sau semnul necesar; el fiind pus pe masă cu gura în jos.

Două persoane ce vor a-și încerca mediumitatea iau loc pe scaunele alăturate de la una din laturile mesei. În multe cazuri, nu e necesară decât prezența lor pentru ca ședința să se poată face. Dacă persoanele sunt de sex opus, bărbatul va ocupa locul din dreapta, atingând planșeta spiritistă (sau fundul paharului) cu degetele de la mâna stângă, pe când persoana de sex feminin va sta pe scaunul din stânga, atingând planșeta cu degetele de la mâna dreaptă.

În cazul când socotiți necesară formarea lanțului, aceasta se face astfel: mediumul din dreapta apucă, cu mâna dreaptă, mâna stângă a persoanei din dreapta sa, aceasta la rândul ei apucă cu dreapta, mâna stângă a vecinului ei din dreapta și așa mai departe până ce ultima persoană apucă cu dreapta, mâna stângă a mediumului din stânga și astfel lanțul se încheie prin punerea mâinilor mediumilor pe planșeta spiritistă.

În acest timp, după două, trei momente de reculegere, una din persoanele ce conduc ședința zice: în numele lui Dumnezeu Atotputernicul rugăm spiritul lui... (se vor da și unele indicații ca: fratele lui... fiul sau mama lui... etc.) să vină să ne ajute la instruirea și perfecționarea noastră.

Așteptați câteva momente în care timp mediumii ating cu degetele planșeta spiritistă în așa fel încât să nu-i zădărnicească vreo mișcare precum și fără a o forța să se miște.

Conducătorul experienței zice: „Dacă spiritul este prezent, rog a ne răspunde dacă se poate manifesta". Când planșeta se îndreaptă către DA, voi ați intrat în legătură cu spiritul și ședința poate continua în conformitate cu chestionarul stabilit, chestionar care la început trebuie să cuprindă întrebări asupra modului cum trebuie făcute experiențele, ca manifestările să se facă cât mai ușor.

Mediumnitatea este un dar al naturii de existența căruia unii oamenii se pot convinge la prima încercare, în timp ce la alții el dormitează putând fi activat prin exerciții și cultură psihică.

Așadar nu trebuie să credeți că având planșeta și făcând evocarea mediumitatea este deja gata. Dacă mijloacele de comunicare sunt foarte lesnicioase, totuși a deveni medium este ceva mai greu, cerându-se o mare sensibilitate și forță de exteriorizare. Noi am arătat aici modul în care s-ar petrece lucrurile când mediumitatea se poate stabili chiar de la început. Nu este însă exclusă posibilitatea ca ea să nu se iveasca decât după un șir mare de încercări sau poate niciodată la unele persoane.

Pentru a micșora însă numărul încercărilor zadarnice, sfătuim pe experimentatori ca înainte de a atinge planșeta să-și țină mâinile lipite una de alta cu palmele față în față, degetele întinse și neinterpuse, coatele pe masă și mâinile ridicate puțin în sus, având o poziție ca și cum s-ar ruga.

Îndată ce simt o nervozitate neplăcută la degete și care se întinde la brațe, producând o căldură supărătoare și chiar dureri

prin braţe, piept, cap, stomac, ei vor lăsa ca aceste manifestări să ajungă la maximum. Când aceste manifestări au devenit de nesuportat, este timpul de a face lanţul şi a atinge planşeta.

Acest exerciţiu de sensibilitate poate fi făcut chiar în orice moment din zi şi fără a fi pregătit numaidecât pentru o experienţă spiritistă. El ne poate da indicaţii asupra aptitudinilor mediumnice.

Noi rugăm persoanele doritoare de a deveni mediumi cu ajutorul planşetei, să nu facă experienţe decât după ce au înţeles cele prezentate de noi în capitolele precedente. Numai astfel s-ar putea face experienţa fără neplăcerile ce pot prezenta unele chestiuni. După citirea instrucţiunilor necesare, cineva nu va putea fi decât serios şi va fi pătruns de gânduri cu adevărat sănătoase, ştiindu-se că un medium nu atrage spirite bune decât când el însuşi este în o stare bună sau cel puţin doreşte a se ameliora.

Cei imprudenţi vor primi de altminteri lecţii care i-ar obliga a înceta orice experienţe sau a schimba felul lor de a o face.

Nu încercaţi la început niciodată să faceţi experienţe izolaţi, ci câte două persoane. Nu puneţi întrebări decât după ce aţi dezvoltat puţin starea de mediumitate. Nu aveţi alt scop decât de a ajuta pe cel ce vă consultă, gândul mediumilor nu va trebui să fie decât la întrebarea pusă. Lăsaţi să se termine fraza începută şi nu faceţi în acest timp reflecţii care ar putea dăuna comunicării spiritului. Ţineţi cea mai mare linişte, reculegere, pietate, aşteptând manifestarea.

Experimentatorii care nu sunt „mediumi văzători" să nu cheme nici un spirit anumit cunoscut de ei (deoarece nu ar putea să-i controleze identitatea) dar să aştepte sfârşitul comunicării pentru a şti cărui spirit să-i atribuie răspunsul.

Odată antrenaţi, experimentatorii vor recunoaşte fluidul cutărui sau cutărui spirit prin senzaţii speciale pe care le vor simţi în tot corpul, mai cu seamă dacă şedinţele sunt făcute cu regularitate în zile şi ore convenite cu spiritele familiare.

Dacă mediumii sunt de același sex, trebuie să se observe care dinte ei are în palma mâinii stângi un „M" cât mai bine format din liniile „vieții", „norocului", „capului" și a „inimii"[1]. *Acesta va trebui să se așeze în dreapta.* Pentru a obține un bun rezultat, trebuie să facem pe cât posibil un apel la amicii noștri de dincolo.

Când se vor auzi lovituri, pocnituri, în tabloul alfabetic sau masa care îi servește de suport, un curent fluidic se va simți, dacă nu în ambii experimentatori, cel puțin în cel mai senzitiv. Faceți liniște și lăsați paharul să se miște către litere, cifre sau semnele scrise pe masă.

Uneori, planșeta, după câteva ezitări de mică durată, se decide a pleca și a se pune într-o mișcare relativă, întâi încet, pe urmă cu o repeziciune care dă experimentatorilor destulă bătaie de cap. Această mișcare rotativă are drept scop amestecarea fluidelor spiritului cu acela a fiecărei persoane din cerc.

Nu încercați să opriți paharul din mers decât când el se întoarce la semnul „?". Atunci puneți întrebarea ce urmează.

La început ședința nu trebuie să dureze decât douăzeci, până la treizeci de minute. Întrebările trebuie să fie făcute în gând sau cu voce tare, ele trebuie să fie clare, nu cu două înțelesuri, astfel ca răspunsul să poată fi adesea un, „da" sau „nu", cuvinte ce sunt scrise la dreapta și la stânga tabloului alfabetic.

Dacă spiritul este destul de vorbăreț pentru a se antrena nițel el va silabisi cuvinte ce ar voi să spună și poate va indica amicilor săi mediumi un mod de comunicare mai simplu.

Când mediumii vor fi mai antrenați, când vor fi cucerit acest grad de inițiere, spiritul instructor le va spune cum să procedeze cu cutare sau cutare spirit, arătându-le piedicile care ar putea să fie învinse și cum trebuie să se convingă de identitatea lor.

[1] Vezi în tratatul „Semnătura Astrală" care sunt acele linii. (n.a.)

Când mediumul va fi mai antrenat, când el va fi cucerit răbdarea în aceste cercetări și va putea să-și dea seama de cauzele ale căror efecte la început nu le vede, spiritul instructor le va spune cum trebuie să procedeze cu fiecare spirit în parte, arătând piedicile ce li se pot pune, cum să le treacă și să le evite, încercând asupra lor efectul fluizilor pentru a le putea recunoaște chiar înainte de a începe ședința.

Acesta este momentul când mediumii trebuie să pună în practică sfaturile care le-au fost date și pe care le-au dobândit prin experiența lor. Acum ei pot chema la planșetă pe cine vor. Înarmați cu gânduri bune, ei vor simți prezența lor sau a trimișilor lor și vor lucra cu ei. Dacă mediumul nu e văzător, veți încerca să formați una dintre persoanele adepte spre a deveni. Prin mediumii văzători veți fi avertizați de uneltirile spiritelor perverse și veți lua măsuri de a le îndepărta.

Atunci Crucea care se găsește desenată pe masă este întrebuințată. Dacă spiritul se prezintă ca amic, rudă sau conducător, impuneți-i să se prosterneze înaintea Crucii care, pentru noi, e simbolul spiritelor curate. Dacă acesta este un spirit bun, el nu va ezita, dacă este un șiret, încetineala cu care se va executa îl va trăda și va pleca fără a mai zice nimic dacă e un simplu spirit șicanator, făcând zgomot și amenințând dacă e un spirit incorigibil.

Nu trebuie să vă ofensați dacă nu obțineți totdeauna satisfacție din partea spiritelor, lor neplăcându-le totdeauna să dea unele relații. În caz afirmativ, ele se vor servi de literele și cifrele de pe tablou.

Câteodată, spiritele, din cauze necunoscute nouă, nu pot răspunde la unele chestiuni, ele au un sistem propriu de a-și ascunde ignoranța, îndoiala, afirmația și câteodată, nevoind să întrebe pe altele mai instruite, dacă nu știu ceea ce sunt întrebate, împing paharul la stânga, între „da" și 100. Dacă ele se îndoiesc asupra răspunsului pe care îl au de dat, ele îndreaptă planșeta către dreapta, între „nu" și 1000.

Dacă, pentru unul din aceste două cazuri, îl rugați să ceară sfatul unui alt spirit, veți vedea că planșeta se îndreaptă către semnul crucii și va reveni cu răspunsul, favorabil sau nu, al spiritului superior pe care l-a consultat. Dacă răspunsul nu e satisfăcător, nu mai insistați.

Adesea se poate ca un răspuns afirmativ sau negativ să nu fie cel așteptat de consultant, care rămâne mirat. Spiritul care vede și citește în mintea celui interesat, dirijează paharul spre DA, îl învârtește în jurul acestui cuvânt sau îl face să se ridice într-o parte, confirmând răspunsul său; dacă acesta este negativ, acest joc se face în jurul lui NU.

Ședința se termină totdeauna mulțumind și zicând spiritului *la revedere,* acesta aducând paharul la semnul întrebării, făcându-l să se învârtească împrejur, făcând câteva mici lovituri, ceea ce înseamnă aprobarea sa.

Credem că aceste instrucțiuni vor fi cititorilor noștri de oarecare folos, ei putând să le corijeze când sunt îndemnați de spirite superioare.

Deși mulți critici au condamnat ședințele spiritiste făcute cu masa, socotindu-le ca neserioase și vulgare, noi totuși socotim că acestea, chiar când sunt reduse la simplele „mișcări involuntare", sunt mai inofensive și mai edificatoare, cu condiția ca asociațiile să fie constituite din membri perfect sinceri.

Experiențele de spiritism transcendental, acolo unde se lucrează cu mediumi în transă, unde se produc fenomene de materializări, fantome etc. au dat din nenorocire mai multe dovezi de șarlatanie și rea credință – după cum veți vedea la capitolul intitulat „Dușmanii spiritismului".

FILOZOFIA SPIRITISTĂ

Numeroase studii întreprinse de diferiți savanți asupra omului au avut drept consecință emiterea a numeroase opinii. Ei au studiat omul numai ca materie și funcțiuni organice. Ei l-au văzut trăind și murind. Au văzut funcționând organele sale, dar n-au putut vedea forța care le conducea sau purta. Dintr-o greșită opinie, ei nu au admis decât ceea ce au putut vedea și pipăi deci n-au admis decât că viața omenească este proprietatea temporală a materiei ce-l constituie.

De aici rezultă cea mai tristă deducție: că o dată cu încetarea funcțiunilor organice totul se sfârșește pentru om și că după moarte viața sa se pierde în neant, fără nici un rost.

Aceasta este opinia așa-zișilor materialiști.

Aceasta poate fi cea mai periculoasă opinie, căci o societate condusă de acest principiu conține în ea germenul distrugerii și al imoralității.

Din fericire pentru omenire, îndreptarea cercetărilor științifice asupra hipnotismului au permis să se vadă că în om există o forță deosebită de materie și că această forță poate lucra în afară de corp (luciditatea, telepatia). S-a văzut de aici nu numai că omul mai posedă o forță în afară de corp, dar chiar că corpul este o piedică pentru manifestarea acestei forțe și că aceasta poate lucra mai independent atunci când scapă de legătura ce o are cu corpul.

De aici un drum deschis spiritismului, care arată pe calea experimentală că această forță își păstrează individualitatea și

continuă a vieţui chiar după ce părăseşte corpul, că această forţă poate comunica cu cei vii.

De aici o direcţie morală a vieţii şi activităţii omeneşti. Mulţumită spiritismului, omul vede că viaţa nu este o întâmplare, ea este o cerinţă a evoluţiei, deci are un scop, un ţel. Viaţa nu mai este o goană după satisfacţiile plăcerilor trecătoare, ci un mijloc de perfecţionare intelectuală, de înălţare morală, un loc unde omul trebuie să înveţe blândeţea, răbdarea şi datoria.

Spiritismul ne arată că sufletul omului, la început înapoiat în cunoştinţe, trebuie să se perfecţioneze şi să tindă a se dezvolta. De aici legea egalităţii şi a dreptăţii.

Spiritul, pentru a ajunge la perfecţiune, trebuie să treacă printr-o serie de mai multe vieţi corporale. De aici legea reîncarnării şi a vieţilor succesive. Fiecare viaţă este o verigă a existenţei care se leagă înapoi şi înainte de o verigă deosebită, de o nouă viaţă deosebită, dar solidară cu cea prezentă. Prezentul este consecinţa trecutului şi pregătirea viitorului. Viaţă cu viaţă, fiinţa omenească se instruieşte. Clădităr al propriului destin, sufletul omenesc liber şi răspunzător îşi alege drumul. Căderile ce va suferi, pietrele şi spinii ce-l vor sfâşia, vor avea ca efect dezvoltarea şi luminarea raţiunii sale.

Astfel, spiritistul nu va vedea în sinucidere mântuirea chinurilor vieţii; el ştie că suferinţele de azi îi pregătesc viaţa liniştită de mâine; de asemenea, el nu va vedea în bogăţia sa decât un mijloc care-l scuteşte de o muncă corporală, dar care-i dă mijlocul de a da spiritului său o cultură mai dezvoltată şi obligaţia de a ajuta pe semenii săi nenorociţi şi de a participa în vederea ameliorării soartei lor la fundaţii utile.

Spiritismul va face pe cei bogaţi să se gândească la averea lor ca la un bine care îi obligă a lucra la uşurarea mizeriei, la instruirea şi ameliorarea semenilor lor.

Aşadar, scopul vieţii nu este petrecere, nici fericire, ci dezvoltarea prin virtute, muncă, studii şi împlinirea datoriei.

Filozofia ce decurge din doctrina spiritistă este aceeași filosofie ce se găsește în fiecare religie.

În afară de viața morală pe care ne-o recomandă fiecare religie, spiritismul ne mai recomandă o viață a activității, căci sufletul nu poate progresa decât rafinându-se prin știință. Progresul la care a ajuns omenirea nu este decât rezultatul muncii, această condiție absolută a dezvoltării omenirii și a emancipării sufletului.

Spiritismul ne învață că ocupația, fie fizică, fie intelectuală, nu trebuie socotită drept un materialism.

A socoti ocupația drept un materialism înseamnă a împinge omenirea iarăși la o stare de înapoiere. Tocmai de aceea Dumnezeu a legat omul de necesitățile vieții, căci vedem că, cu cât omul înaintează, cu atât trebuințele continuă a se naște.

Munca, în orice direcție, este absolut necesară și este strâns legată cu dezvoltarea sufletului.

Omul, muncind, se poate dezvolta sub raportul inteligenței: „a nu munci înseamnă a da înapoi; a munci înseamnă a contribui la dezvoltarea progresului". Viața fiecărui om are un scop, o menire, deci munca lui, cât de neînsemnată, ocupă un rol bine chibzuit în legea progresului.

Așadar, munca, dreptatea, speranța, iubirea, virtutea, progresul, iată pe ce este fondată legea spiritismului și a adepților săi.

DUȘMANII SPIRITISMULUI

Ca orice știință, care pentru a se bucura de lumina zilei, a trebuit să lupte cu elementele ce i se opuneau; spiritismul a avut și el de luptat contra lipsei de încredere inerentă omului, contra unor anumiți interesați care, sub motivul ruinării credinței și a bisericii, își vedeau ruina profesiunii lor; dar cel mai mare dușman al spiritismului a fost și este șarlatania.

Oamenii cu o anumită dispoziție în a mistifica pe semenii lor, aceia care au căutat totdeauna a-și face o profesiune în care să speculeze naivitatea etc., au combinat o serie de trucuri cu care au înlocuit adevăratele fenomene, făcându-și o profesiune din această falsă mediumitate. Descoperirea acestor trucuri a dus la slăbirea încrederii în spiritism și în propagatorii săi.

În această direcție, spiritismul nu are altă armă de apărare decât demascarea acestor trucuri, care să pună în gardă pe adepții săi și să stârpească astfel neghina acestei științe.

Vom arăta mai jos cele mai întrebuințate trucuri pentru mistificare.

Masa spiritistă

Cel mai întrebuințat obiect în experiențele spiritiste fiind masa, aceasta a fost instrumentul de care s-au servit șarlatanii în specularea naivilor. Ei au înființat așa-zisele cabinete spiritiste sau transcendentale, în care dădeau ședințe sau consultații cu acest instrument preparat, în schimbul unei plăți bine calculate.

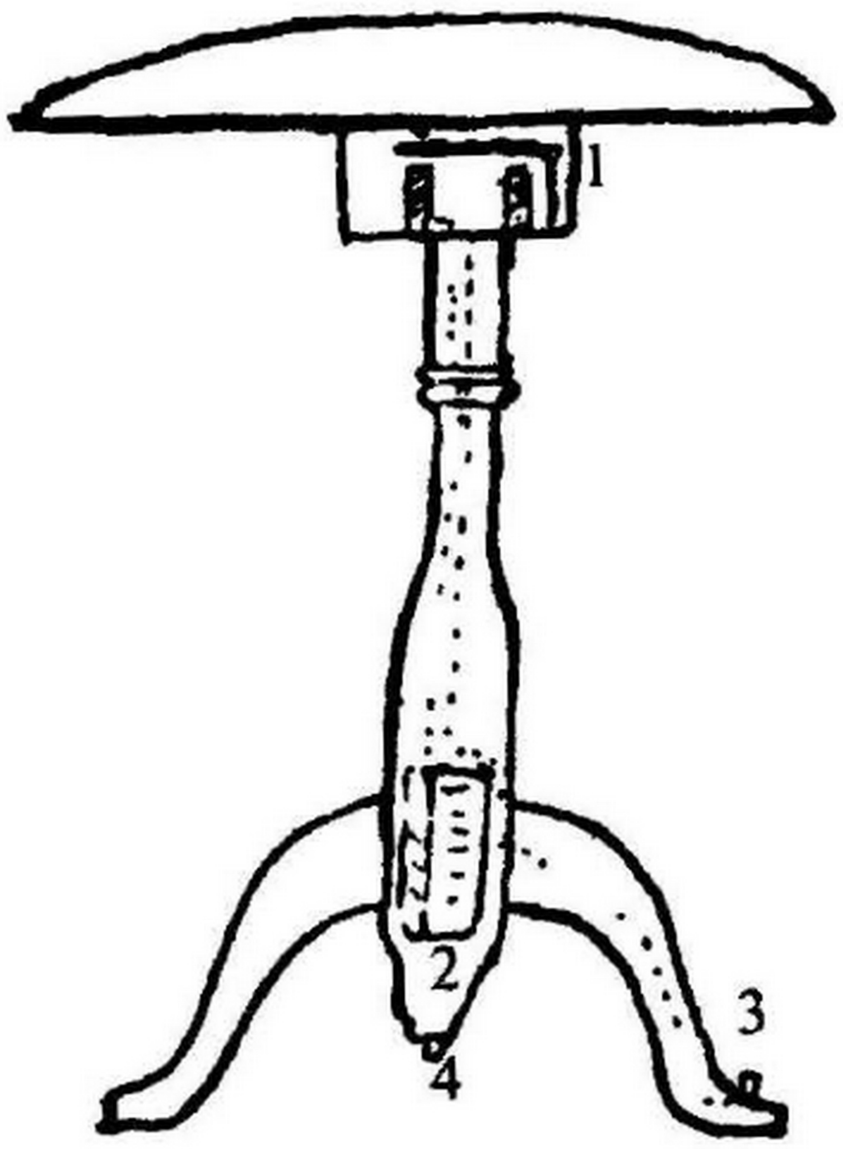

Fig. 1

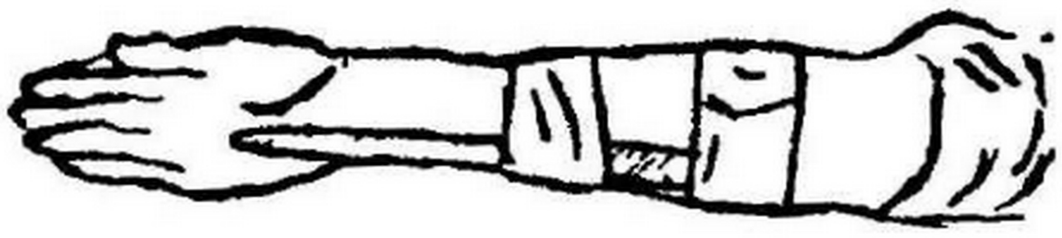

Fig. 2

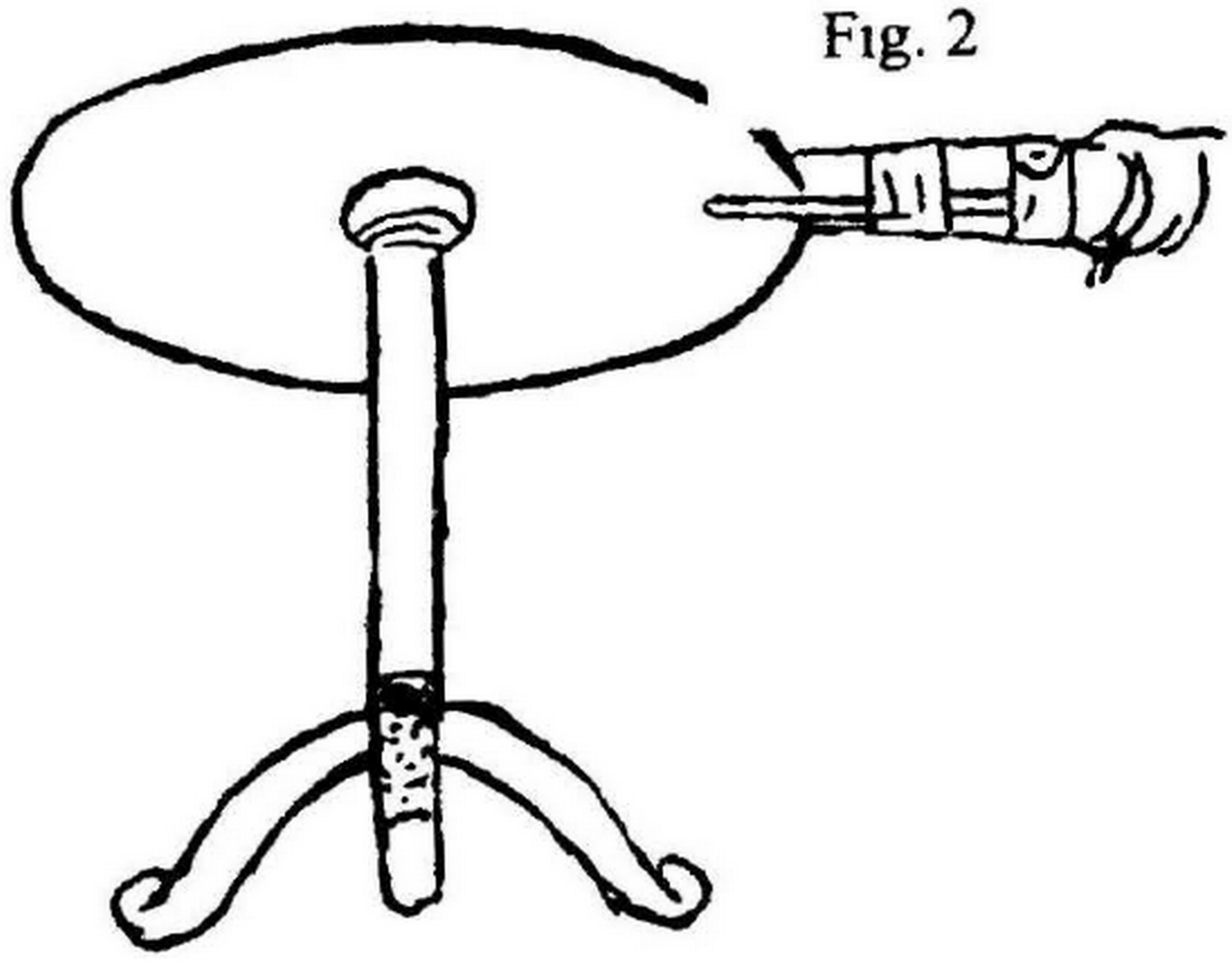

Fig. 3

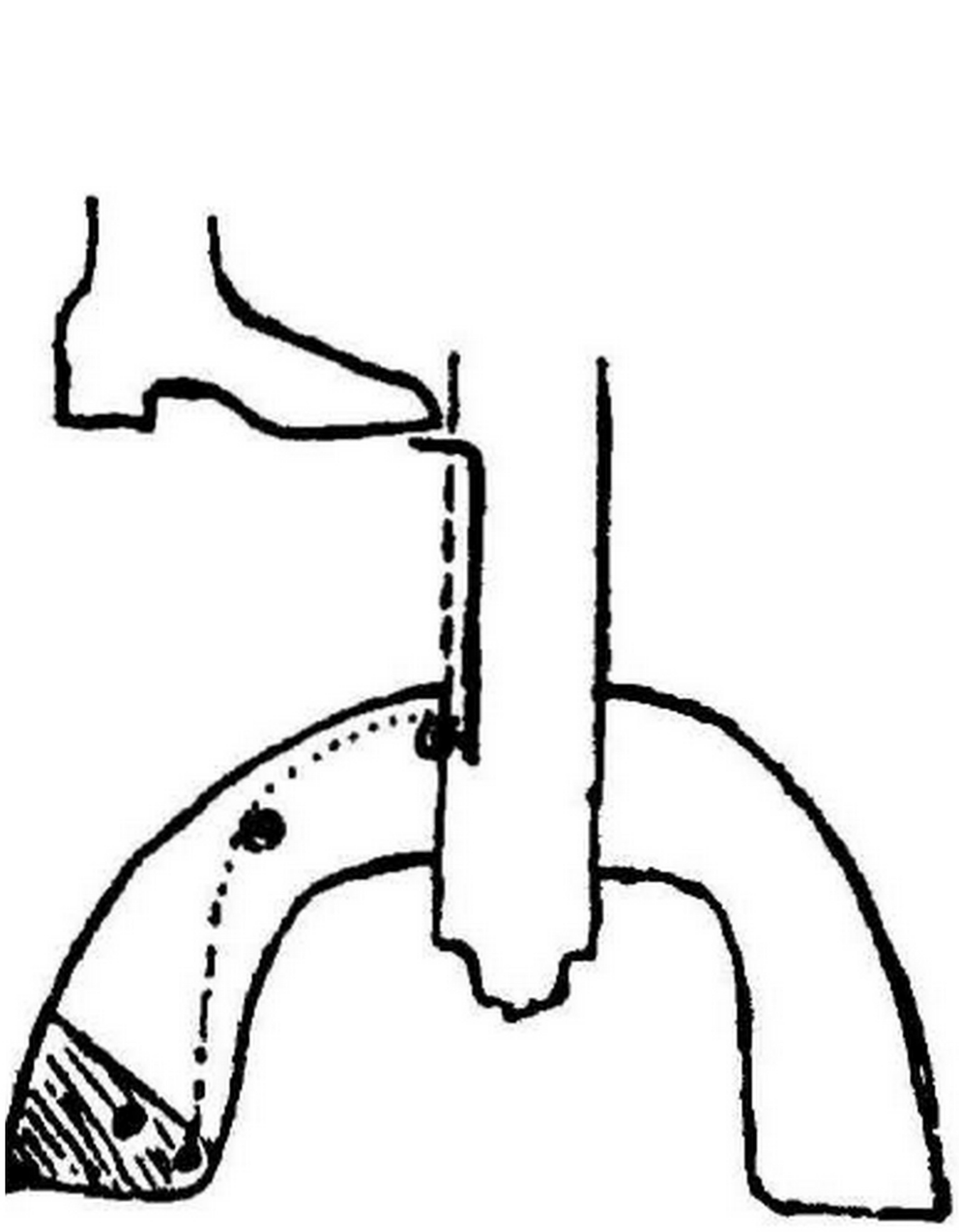

Fig. 4

Fig. 5

Pentru ca jocul lor să reușească, ei au aplicat la o măsuță ușoară și cu un singur picior o serie de dispozitive prin care măsuța răspundea la întrebări fie prin pocnituri în interiorul mesei, fie prin ridicări în aer fie prin lovituri cu un picior în dușumea.

Figurile alăturate și explicațiile de mai jos vă vor edifica complet asupra acestor trucuri.

Măsuța tiptologică este o măsuță care produce zgomote în interiorul ei sau poate, prin alfabet convențional și chiar alfabet morse (telegraf poștal), să dea răspunsuri la întrebări sau să țină o întreagă conferință. Pregătirea acestei măsuțe se face prin instalarea unui mic „releu telegrafic" cu baterie în chiar piciorul gros al mesei, iar butonul de contact este la unul din picioruşele laterale. Mediumului nu-i rămâne decât să se obișnuiască să telegrafieze cu piciorul, atingând după nevoie butonul de contact. Urmărind fig. 1 de la pag. 135 vă veți edifica complet. Releul este așezat în cutioara nr. 1 de sub fața măsuței și care maschează șurubul în care se fixează piciorul. În picior, la nr. 2, se vede locul unei baterii uscate; liniile punctate arată drumul firelor, iar în punctele 3 sau 4 se vede butonul de contact pe unde se manevrează telegraful cu talpa sau cu vârful piciorului. Pocniturile produse sub fața de masă dau impresia unei pocnituri produse chiar în mijlocul lemnului, iar nu dedesubt.

Masa care se ridică în aer este de asemenea un truc mult întrebuințat de falșii spiritiști. El constă într-o vergea de fier sau chiar de lemn, fixată de braț pe sub haine și a cărei întrebuințare o arată explicit figurile 2 și 3 de la pag. 135. Pentru mai multă siguranță, unii mediumi au masa pregătită cu 3 sau 4 găuri în care se introduce vergeaua pentru ca, uitându-se cineva pe sub masă, să nu vadă vergeaua care în afară este mascată de mâneca cămășii sau hainei.

Masa care bate cu piciorul sau se înclină pe o parte are unul din picioare cu capătul dublu și, cu ajutorul unui buton cu

un fir de oțel, capătul mobil se mișcă, producând o ridicare. Altele au introdusă în capătul unuia dintre picioare o bucată groasă de sticlă de cristal care se manevrează tot cu un buton și care, fiind transparent, are avantajul de a nu putea fi văzut de cei ce s-ar uita sub masă. Figura 4 pag. 135 vă va explica clar mecanismul acestui truc; împingerea în jos, cu piciorul, a butonului, va mișca bucata de lemn sau cristal și va ridica masa de un picior cu care va lovi apoi în dușumea.

Placa spiritistă

Acest truc a fost creat la afirmația că spiritele pot scrie între două plăci de piatră (tăbliță). Se pune un creion de placă între două tăbliță pe care le ține în mână mediumul sau consultantul și, după câteva minute de așteptare, se desfac plăcile și se găsește în interior răspunsul la întrebarea pusă.

Misterul acestui truc constă în aceea că în loc de două tăbliță încadrate în rame se întrebuințează și o a treia, dar fără ramă de lemn, a cărei menire este de a ascunde răspunsul care este scris încă înainte de a începe experiența.

Figura 5 de la pag. 135 arată două tăbliță încadrate în rame de lemn și legate între ele prin două balamale. O a treia, fără ramă, acoperă scrisul de pe ea și de pe placa din dreapta, așa că consultantul nu vede decât două plăci curate. Plăcile se închid, iar la desfacere se deschid invers de cum au fost închise și astfel placa mobilă, prin greutatea ei, rămâne în rama din stânga și consultantul vede scris răspunsul la întrebarea sa. Bineînțeles, mediumul nu va desface niciodată placa așa cum arată figura pe care noi am făcut-o astfel spre a înțelege mai bine trucul.

Armonia care cântă

Mult zgomot a făcut în lumea spiritiștilor experiența făcută în saloane și pe scenele teatrelor de așa-zișii mediumi Slade și Home, care închideau într-o cușcă de sârmă o armonie ce cântă după voința mediumului când acesta își îndrepta mâinile către ea sau făcea câteva pase asupra cuștii.

Este suficient a spune că armonia este pregătită în interior ca să poată cânta câte 5-10 măsuri din două sau trei cântece și că acest mecanism se pune în mișcare printr-un simplu fir de mătase, invizibil pentru cine nu examinează cușca foarte de aproape sau printr-un buton care să pună mecanismul în mișcare[1].

Unele declarații ale celebrului fizician Crookes, care arată că armonia continua a cânta chiar când mediumul lua mâna de pe ea, întărește spusele noastre de mai sus; deși Crookes declară că a cumpărat el însuși armonia din comerț, aceasta nu exclude posibilitatea de înțelegere între medium și negustor.

Cabinetul spiritist

Una dintre marile speculații ale spiritismului comercializat de escroci este așa-zisul „Cabinet spiritist", a cărui existență o găsim mărturisită în absolut toate relatările experiențelor cu mediumii celebri. În spatele acestui cabinet și la adăpostul întunericului crepuscular, cerut nu atât de spirite, cât de mediumii trișori, s-au petrecut și se petrec cele mai mari escrocherii ale spiritismului.

Acest cabinet nu este, mai totdeauna, decât o simplă perdea pusă pe o sfoară într-un colț al camerei, după care stă mediumul pe un scaun, iar asistenții stau de cealaltă parte.

---

[1] Spre a vă putea da seama de câte minunății poate produce un fir de mătase, citiți cartea „Bagheta Magică". (n.a.)

S-au întrebat vreodată asistenții ce rol are o simplă cârpă în manifestările de materializare ale spiritelor și ce le-ar împiedica pe spiritele care vin din meleaguri îndepărtate și trec prin uși, ziduri și ferestre închise să se manifeste în lipsa acestei perdele care pentru ele nu constituie nici un fel de obstacol?

Relațiile de mai jos vor răspunde suficient acestei întrebări.

Întrucât opoziția și bănuiala unor asistenți la admiterea acestui cabinet au dus la altfel de măsuri care să suprime bănuielile, mediumii trișori au găsit suficiente leacuri cu care au înlăturat piedicile puse și astfel comerțul lor a câștigat teren.

La început s-au luat ca măsuri legarea mediumilor de scaun, măsură pe care mediumii au făcut-o inutilă prin aceea că, prin mișcările pe care le făceau în timpul înnodării sau prin modul cum își așezau mâinile, fapt căruia asistenții nu-i dădeau destulă atenție, nodul devenea inutil și legătura ceda fără să se desfacă nodul iar, mâinile rămânând libere, manifestările spiritiste se produceau în voie: viorile cântau, clopoțeii sunau, flori se răspândeau prin sală, fantoma în carne și oase începea să iasă din cabinet și să se plimbe printre asistenți etc.

Aceasta fiind însă epoca de o adevărată rușine pentru credulitatea spiritiștilor, ne oprim a mai da detalii asupra acestor sisteme de escrocherie mediumnică. Ajunsese la o asemenea perfecțiune, încât scaunele se demontau piesă cu piesă după trebuință, iar materialele de produs fantome și flori erau depozitate în picioarele sau spetezele goale în interiorul scaunelor.

Încheiem această carte anunțând că într-o lucrare viitoare, sub titlul „Hipnotism, spiritism și iluzionism", vom arăta pe larg numeroasele experiențe prezentate în saloane și teatre drept fenomene de hipnotism, fachirism și spiritism și despre care numai în parte am făcut aluzie mai sus, mai mult în scopul de a deschide ochii elevilor noștri asupra diferitelor posibilități.

VOCABULAR SPIRITIST
întocmit de ALLAN KARDEC,
completat cu termenii noi introduși în cercetările spiritiste
de C.K. NICOLAU

APARIȚIE – fenomen prin care ființele din lumea psihică (necorporală) se manifestă vederii.

APARIȚIE VAPOROASĂ sau ETERICĂ – aceea care nu poate fi pipăită sau prinsă în mână și nu oferă nici rezistență atingerii.

APARIȚIE TANGIBILĂ sau STEREOTIPĂ – aceea care poate fi pipăită și prezintă tăria unui corp solid.

APARIȚIA diferă de VIZIUNE prin aceea că ea se petrece în stare de veghe și se produce prin organele vederii când omul este în plină cunoștință a relațiilor sale cu lumea exterioară. *Viziunea* are loc în stare de somn, extaz, iar în stare de veghe numai sub formă de a doua vedere (pe calea sufletului). *Apariția* ne vine prin ochii corpului, ea se produce chiar pe locul unde ne găsim; viziunea are ca obiect lucruri absente sau îndepărtate, percepute de suflet în starea sa de emancipare și atunci când simțurile sunt mai mult sau mai puțin suspendate. (Vezi *luciditate, clarviziune).*

ATEU, ATEISM – fără Dumnezeu, care nu crede în Dumnezeu.

BILOCAȚIE – prezența miraculoasă a unei persoane în același timp în două locuri diferite.

CERUL – în sensul de lăcaș al celor fericiți după moarte, a se vedea cuvântul *Paradis.*

CIOCĂNITURI – vezi zgomote, tiptologie.

CLARVIZIUNE – proprietate inerentă a sufletului și care dă unor oameni capacitatea de a vedea fără ajutorul ochilor (vezi *luciditate).*

CLASIFICAREA SPIRITELOR – vezi *scara spiritelor.*

COMUNICARE SPIRITISTĂ – manifestare inteligentă a spiritelor având drept obiect un schimb de gânduri între ele și oameni. Pentru modurile de comunicare a se vedea la cuvintele *semnalogie, tiptologie, psihografie, pneumatografie, psihofonie, pneumatofonie, telegrafie umană.*

CRIPTOID (fenomen Criptoid) – fenomen cu aspecte ascunse – arată fenomenele care se sustrag mijloacelor obișnuite de cercetare, investigare.

CRIPTESTESIE *(criptos* – ascuns, *aistesis* – sensibilitate) – sensibilitate a cărei natură ne scapă. Cuvântul inventat de Charles Richet pentru a arăta facultățile lucide ce ar poseda un medium de a lua cunoștință de lumea exterioară pe alte căi decât acelea ale simțurilor cunoscute. (Vezi cuvântul *metagnomie.)*

CRIPTOPSIHIE – studiu științific asupra fenomenelor spiritiste și hipnotice de natură îndoielnică, datorate subconștientului.

CRIZIACI – aceia care sunt într-o stare momentană de criză produsă prin magnetism. Această calificare se dă mai ales acelora la care această stare este spontană și însoțită de o oarecare surescitare nervoasă. Criziacii se bucură în general de luciditatea somnambulică sau de a doua vedere.

DEIST – acela care crede în Dumnezeu fără a admite cultul exterior. Câteodată se confundă pe nedrept deismul cu ateismul.

DEMON – ființă fără corp, bună sau rea, care se presupune a avea cunoștințe și puteri superioare omului. În limbile moderne acest cuvânt este în general socotit drept un geniu al răului. După credința populară, demonul este ființă esențial rea prin natura sa. Spiritele ne învață că Dumnezeu, fiind stăpân drept și bun, n-a putut creea ființe destinate răului și nenorocirii pentru vecie. După ele nu există demoni în sensul strâmt al acestui cuvânt; nu sunt decât spirite imperfecte care se pot ameliora prin strădaniile și voința lor. Spiritele de a noua clasă ar fi adevărații demoni dacă acest cuvânt nu ar implica ideea unei naturi în veci rea.

DEMON FAMILIAR – (Vezi *spirit familiar).*

DEMONOLOGIE, DEMONOGRAFIE – tratat asupra naturii și influenței demonilor.

DEMONOMANCIE – pretinsa cunoaștere a viitorului prin inspirația demonilor.

DEMONOMAN – o stare de alienație mentală în care omul se crede stăpânit de un demon.

DIAPSIHIE – studiu asupra comunicării gândurilor în stare de hipnoză, sugestie mentală etc.

DIAVOL – vezi cuvântul *Satan.*

DRAC – după credințele populare, ar fi o ființă reală, un înger rebel, șeful tuturor demonilor și care are o putere destul de mare pentru a lupta chiar contra lui Dumnezeu. El cunoaște cele mai secrete gânduri ale omului, îi insuflă toate pasiunile rele și ia toate formele pentru a ne induce în greșeală. După doctrina spiritistă asupra demonilor, dracul este personificarea răului, el este o ființă alegorică reprezentând toate pasiunile rele ale spiritelor imperfecte. După cum cei vechi dădeau divinităților lor alegorice atribute speciale: timpului o coasă, un ceas de nisip, aripi și figura unui bătrân, norocului o legătură peste ochi și o roată sub un picior etc., tot așa dracul a trebuit să fie reprezentat sub trăsăturile caracteristice ale atracțiilor josnice. Coarnele și coada sunt emblema bestialității, adică a brutalității pasiunilor animale.

DUMNEZEU – inteligența supremă, cauza primară a tuturor lucrurilor. El este etern neschimbat, nematerial, unic atotputernic, stăpân drept și bun și infinit în toate perfecțiunile sale.

DRIADE – (vezi *hamadriade).*

DRĂCUȘOR – după credința populară, vine mai ales noaptea pentru a turmenta pe om. Sub această denumire putem înțelege unele spirite ușuratice, mai degrabă zburdalnice și șirete, răutăcioase, le place a produce mici supărări și contrarieri.

ECTOPLASMĂ – *(ekos* – în afară, *plasein* – a forma) o substanță misterioasă care se degajează din corpul unor mediumi în timpul transei și care la oarecare distanță se materializează pentru a forma membre sau chiar corpuri întregi omenești sau de animale sau diferite obiecte.

EMANCIPAREA SPIRITULUI – stare particulară a vieții omenești în timpul căreia sufletul se eliberează de legăturile sale materiale, recapătă unele din capacitățile sale de spirit și intră mai ușor în comunicare cu ființele necorporale. Această stare se manifestă mai ales prin fenomene de visuri, vorbire prin somn, luciditate, somnambulism natural sau magnetic și extaz.

EXPIAȚIE – pedeapsă ce suferă spiritele pentru greșelile comise în timpul vieții corporale. Expiația, ca suferință morală, are loc în starea de rătăcire, ca suferință fizică, ea are loc în timpul cât este în corp. Nestatornicia și tulburările vieții corporale sunt totodată probe pentru viitor ca și expiație pentru trecut.

EXTAZ – cea mai înaltă emancipare a sufletului în timpul vieții corporale de unde rezultă suspendarea momentană a facultăților perceptive și senzitive ale organelor. În această stare, sufletul nu mai este legat de corp decât prin legături foarte slabe ce caută să le rupă, el aparținând mai mult lumii spiritelor pe care le întrevede, decât lumii materiale. Extazul este câteodată natural și spontan, el poate fi de asemenea provocat prin acțiune magnetică și în acest caz el este un caz superior de somnambulism.

EVOCARE – chemare, a face să vină la sine, a face să apară prin ceremonii magice, descântece. A evoca sufletele, spiritele, umbrele. Necromancienii pretind a evoca sufletele morților. La cei vechi, a evoca însemna a face să iasă spiritele din infern pentru a le aduce la locul evocării. (Vezi și cuvântul *invocare).*

FATALITATE – destin inevitabil. Doctrină care crede în supunerea unei hotărâri mai înaintea tuturor evenimentelor vieții și chiar a tuturor faptelor noastre, fatalitatea fiind o lege căreia nu ne putem sustrage. Sunt două feluri de fatalități: una provenind din cauze externe care ne ating și ne influențează și pe care o putem numi reactivă, externă, eventuală; alta care își are izvorul în noi înșine și determină toate acțiunile noastre: aceasta este fatalitatea personală. Fatalitatea, în sensul absolut al cuvântului, face din om o mașină fără inițiativă sau liber arbitru și prin urmare fără responsabilitate, ceea ce constituie negarea oricărei moralități. După doctrina spiritistă, spiritul alegându-și noua sa existență și felul probelor ce trebuie să îndure, face prin aceasta un act de libertate. Evenimentele vieții sunt consecința acestei alegeri și în raport cu posibilitățile sociale de existență; dacă spiritul trebuie să se renască într-o condiție servilă, mediul (sfera) în care el se va găsi va aduce evenimente de așa natură ca să poată fi chiar bogat și puternic; dar, oricare ar fi această condiție, el își conservă liberul arbitru în toate actele de voință și nu este deloc fatal condus să facă cutare sau cutare lucru, nici a suferi cutare sau cutare accident. Prin felul de luptă pe care și l-a ales, el are șansa de a fi înclinat către unele acte sau de a întâmpina unele obstacole, dar aceasta nu înseamnă că negreșit unele lucruri fatale se vor întâmpla, neputându-le evita prin prudența și voința sa; pentru aceasta doar Dumnezeu i-a dat raționamentul. El este la fel ca un om care, pentru a ajunge la un anumit loc, ar avea trei căi de ales: peste munte, peste câmpie sau peste mare. În prima va întâlni stânci și prăpăstii, în a doua mlaștini și în a treia pericolele furtunii: dar asta nu înseamnă că el se va lovi de o stâncă, va cădea într-o mlaștină sau că va naufragia mai repede ca altul. Alegerea drumului nu este fatală, în sensul absolut al cuvântului; omul, prin instinct, va lua pe acela unde va trebui să întâlnească proba ce și-a ales. Dacă va trebui să lupte cu valurile, instinctul său nu-l va lăsa să aleagă drumul muntelui. După felul de probe alese de spirit, omul este expus la unele nestatornicii, prin

care el este supus la antrenamente de la care, prin voință, se poate sustrage. Acela care comite o crimă nu este de loc fatalmente obligat să o săvârșească; el și-a ales o viață de luptă care poate să-l incite la crimă, dacă el cedează acestei tentații o face prin slăbiciunea voinței sale. (Pentru fortificarea și educația voinței a se citi cursurile noastre de influență personală și magnetism personal). Așadar liberul arbitru există pentru spirit în starea de rătăcire prin alegerea ce o face asupra probelor la care se supune, iar în starea de încarnare prin actele vieții corporale. Nu este fatal decât momentul morții, căci felul morții este încă o urmare a felului de probe alese. Aceasta este în rezumat doctrina spiritistă asupra fatalității.

FOCUL ETERN – ideea de foc etern, ca pedeapsă, își are izvorul în antichitate și vine din credința celor care puneau infernul în interiorul pământului, al cărui foc le era descoperit de fenomenele geologice (vulcanice). Atunci când omul avu asupra naturii sufletului rațiuni mai ample, înțelese că o ființă *nematerială* nu putea să sufere din atingerile unui foc *material*; dar focul a rămas totuși emblema celui mai crud chin și nu s-ar găsi figură mai energică pentru a descrie suferințele morale ale sufletului; acesta este sensul dat astăzi de teologie.

FLUIDIC – stare materială opus solidității, calificare dată spiritelor de unii scriitori pentru a caracteriza natura lor eterată, zicându-le spirite fluidice. Credem această expresie nepotrivită, care este de altfel un fel de expresie inutilă; singur cuvântul spirit spune tot, închizând în el întreaga definiție, atrăgând după el ideea de lucru fără corp palpabil. Un spirit care nu ar fi fluidic nu ar mai fi un spirit. Acest cuvânt mai are și inconvenientul de a asimila natura spiritelor cu fluidele noastre materiale, aducând mai mult a acțiune de laborator.

GENIU – când e vorba de oameni se înțeleg aceia capabili de a creea sau a inventa lucruri extraordinare. În limbajul spiritist, *geniu* sau genii este sinonim cu *spirit*, se zice indiferent: spirit familiar sau geniu familiar, spirit bun sau rău ca și geniu bun sau rău.

GNOMI – genii inteligente despre care se crede că locuiesc în interiorul pământului.

HALUCINAȚIE – greșeală, iluzia unei persoane care crede a avea percepții pe care nu le are în realitate. Fenomenele spiritiste care provin din emanciparea sufletului, probează că ceea ce se socotește drept halucinație este adesea o percepție reală analogă cu dublă vedere a somnabulismului sau a extazului, provocată de o stare anormală, un efect al facultăților sufletului degajat de legăturile corporale. Fără îndoială, câteodată este o adevărată halucinație în sensul acestui cuvânt, dar ignoranța și puțina atenție ce s-a dat până în prezent acestui soi de fenomene a făcut să se socotească drept o iluzie ceea ce este o adevărată viziune. Când cineva nu știe cum să explice un fapt psihologic e foarte simplu a-l califica drept halucinație.

HAMADRIADE – nimfele pădurilor după mitologia păgână. Driadele erau nimfe nemuritoare care îngrijeau de arbori și care puteau să rătăcească în libertate împrejurul arborilor ce le erau consacrați. Hamadriadele nu erau nemuritoare, ele se nășteau și mureau cu arborele ce le era dat spre îngrijire și pe care nu-l puteau părăsi niciodată.

INFERNUL – înaintașii îl credeau în interiorul pământului. La plural nu se întrebuințează decât în limbajul poetic sau vorbindu-se despre locurile subpământene unde, după înaintași, mergeau sufletele după moarte. Infernurile cuprindeau două părți: *Câmpurile Elizee* lăcaș încântător al oamenilor buni și *Tartarul* unde cei răi sufereau pedeapsa crimelor lor prin foc și torturi eterne. Credința relativă la poziția subpământeană a spiritelor a supraviețuit la spiritiști. După Biserica Creștină: *Iisus s-a coborât în iad unde sufletele drepților așteptau venirea sa în prag.* Semnificația cuvintelor: „Sufletele celor răi vor fi aruncate în infern", este astăzi restrâns la ideea de osândă; dar progresul științelor geologice și astronomice făcând lumină asupra structurii pământului și adevăratei sale poziții în spațiu, Infernul a fost scos din sânul său și astăzi el nu mai are un loc determinat. În starea de neștiință, omul este incapabil de a pătrunde lucrurile abstracte și de a cuprinde generalitățile, el nu concepe nimic care să nu fie localizat ori mărginit, el materializează lucrurile nemateriale, coborând la nivelul materiei chiar măreția dumnezeiască. Dar, pe măsură ce progresul științei pozitive vine să-l lumineze, omul își recunoaște greșeala, ideile sale, din sărace și înguste cum erau, se măresc și marginile infinitului se arată ochilor săi. Astfel, după doctrina spiritistă, pedepsele de după moarte, neputând fi decât morale, sunt inerente naturii impure și imperfecte a spiritelor inferioare, nu există un infern cu un anumit loc, după cum se crede de cei inculți; fiecare poartă acest infern în sufletul său prin suferințele ce le îndură și care sunt destul de usturătoare deși nu sunt de natură fizică. Infernul este deci peste tot acolo unde sunt spirite imperfecte. (Vezi cuvintele *Paradis, Foc etern, Pedepse eterne.)*

IDEI ÎNNĂSCUTE – idei și cunoștințe necăpătate de la alții și care par a ne ușura născându-se. S-a discutat mult asupra ideilor înnăscute pe care unii filozofi le-au combătut pretinzând că totul se capătă din învățătură. Dacă ar fi așa, cum s-ar explica unele predispoziții naturale care se revelează adesea de la cea mai mică vârstă și în afară de orice învățământ? Fenomenele spiritiste fac o mare lumină asupra acestei chestiuni. Experiența nu lasă nici o îndoială astăzi asupra acestor idei care își găsesc explicația în succesiunea existențelor. Cunoștințele căpătate de spirit în existențele anterioare se reflectă în existențele posterioare prin ceea ce se numește o *idee înnăscută.*

ILUMINAT – calificare dată unor indivizi care se pretind luminați de Dumnezeu într-un mod particular și care sunt priviți în general ca vizionari sau ca „creiere deranjate" zicându-li-se secta iluminaților. S-au confundat cu această denumire toți cei care primesc comunicări inteligente și *spontane* din partea spiritelor. Dacă între ei se găsesc oameni surexcitați de o imaginație exaltată, se știe căror fapte se atribuie.

INSTINCT – un fel de inteligență rudimentară care dirijează ființele vii în acțiunile lor după voință și în interesul conservării lor. Instinctul devine inteligență când omul are și chibzuință. Prin instinct omul lucrează fără a raționa, prin inteligență el raționează înainte de a lucra. La om se confundă foarte ades ideile instinctive cu ideile *intuitive.* Aceste din urmă sunt acelea pe care el le-a luat fie în stare de spirit, fie din existențele anterioare și despre care el păstrează o vagă amintire.

INTELIGENȚĂ – capacitatea de a înțelege, a judeca și a creea. Ar fi nedrept a refuza animalelor un fel de inteligență și de a crede că ele nu știu decât să urmeze ca o mașină impulsurile oarbe ale instinctului. Observația demonstrează că în multe cazuri

ele lucrează după hotărâri chibzuite și după împrejurare; dar această inteligență, oricât de admirabilă ar fi, este totdeauna limitată de satisfacerea trebuințelor materiale, în timp ce inteligența omului îi permite a se ridica deasupra condițiilor omenești. Linia de demarcație între animale și om este trasată de cunoștința ce acestuia îi este dată de Ființa Supremă.

INVIZIBIL – nume sub care unele persoane înțeleg spiritele în manifestările lor. Această denumire nu ni se pare potrivită, mai întâi pentru că dacă invizibilitatea este pentru noi starea normală a spiritelor, se știe că ea nu este absolută, pentru că ele pot să ni se facă vizibile; al doilea, această calificare nu are nimic care să caracterizeze esențial spiritele; ele se aplică de asemenea tuturor corpurilor inerte care nu afectează simțul vederii (aerul etc.) Cuvântul *spirit* are prin sine o semnificare care deșteaptă ideea unei ființe inteligente și necorporale. Remarcăm că vorbind de un spirit hotărât, de acel a lui Fenelon de exemplu, se va zice: spiritul lui Fenelon a zis cutare lucru și nu invizibilul lui Fenelon. Este deci dăunător claritătii și puritătii limbajului de a răsturna cuvintele de la acceptarea lor proprie.

INVOCARE – a se chema, a se cere ajutorul forțelor superioare sau supranaturale care să vină să dea puteri celui ce face invocarea. Se invocă Dumnezeu sau sfinții într-o rugăciune. Orice rugăciune este o invocare. Invocarea se face în gând, în timp ce evocarea este o acțiune. În invocare, ființa căreia vă adresați vă aude, în evocare ea trebuie să iasă din locul unde este, pentru a veni la voi și a-și arăta prezența. Invocarea nu se adresează decât ființelor pe care le credem destul de superioare spre a ne ajuta; ori evocarea se adresează spiritelor inferioare ca și celor superioare. Moise a interzis, sub pedeapsă de moarte, evocarea sufletelor morților, practică socotită drept criminală și care se desfășura la chaldeeni. Biblia, în Cartea a 22-a, capitolul II, cartea Regilor, vorbește de *evocarea* umbrei lui Samuel prin vrăjitorie. Arta de a evoca, după cum se vede, este din cele mai îndepărtate timpuri; o găsim în toate epocile și la toate popoarele. Mai înainte evocarea era însoțită de practici mistice, fie că le credeau necesare, fie, ceea ce este mai probabil, pentru a li se da un prestigiu de putere superioară. Astăzi se știe că puterea evocării nu este un privilegiu; ea aparține oricui și toate ceremoniile magice și cabalistice nu erau decât o practică zadarnică. După înaintași, tuturor sufletelor evocate, fie rătăcitoare, fie locuitoare ale infernului, care cuprinde, după cum știți, câmpiile Elizee și Tartarul, nu li se atribuia nici o interpretare rea. În limbajul modern, cuvântul *Infern* fiind restrâns la înțelesul locașului celor pedepsiți, s-a crezut că ideea de evocare este alipită după unele persoane, de spiritele rele sau de demoni, dar această credință cade pe măsură ce căpătăm o cunoștință mai aprofundată a faptelor; și este puțin răspândită printre toți aceia care cred în realitatea manifestărilor spiritiste, ele neputând rezista în fața experienței și a unui raționament lipsit de prejudecăți.

ÎNCARNARE – stare a spiritelor care primesc un corp; se zice: *spirit încarnat* în opoziție cu *spirit rătăcitor*. Spiritele sunt rătăcitoare în intervalul dintre diferitele lor încarnări. Încarnarea poate avea loc pe pământ sau pe o altă planetă.

ÎNGER – după ideile populare, îngerii sunt ființe intermediare între om și divinitate prin natura și puterea lor și putând a se manifesta fie prin avertismente oculte, fie într-un mod vizibil. Ei n-au fost creați perfecți, pentru că perfecțiunea cere infaili-

bilitate și unii dintre ei s-au revoltat contra lui Dumnezeu. Se zice îngeri buni și îngeri răi, îngeri ai întunericului. Cu toate acestea, sensul cel mai general dat acestui cuvânt este acela de bunătate și de timp sau supremă virtute.

LARES – vezi *Umbre, Penații.*

LETARGIE – o stare sufletească ce se caracterizează prin îngreunarea membrelor, uitare de ceea ce face, însoțită în acest timp de somnolență sau chiar somn complet.

LEVITAȚIE – capacitatea unor mediumi de a-și ridica corpul în aer – fapte citate și în viața sfinților.

LIBER ARBITRU – libertatea morală a omului, capacitate pe care o are de a se conduce după voința sa în săvârșirea propriilor acte. Spiritele ne învață că alterarea facultăților mentale printr-o cauză accidentală sau naturală, este singurul caz în care omul poate fi lipsit de liberul său arbitru, altfel el este totdeauna stăpân de a face sau nu un act oarecare. El se bucură de această libertate și în stare de spirit și în virtutea acestei facultăți el își alege în libertate existența și probele pe care le crede necesare dezvoltării sale, apoi el păstrează liberul arbitru în stare corporală, pentru a lupta cu el contra acelorași probe. Spiritele care propovăduiesc această doctrină nu pot fi spirite rele. (Vezi cuvântul *Fatalitate).*

LUCIDITATE – clarviziune, capacitatea de a vedea fără ajutorul ochilor. Aceasta este o capacitate inerentă însăși naturii sufletului și spiritului și care rezidă în toată ființa sa; iată pentru ce, totdeauna când sufletul se emancipează, omul are percepții independente de simțurile sale. În starea corporală normală, capacitatea de a vedea este mărginită prin organele materiale; degajat de acest obstacol ea nu mai este mărginită, ea se întinde peste tot unde sufletul exercită acțiunea sa; aceasta este cauza vederii la distanțe de care se bucură unii somnambuli. Ei se văd chiar în locul pe care îl observă, fie el la mii de metri depărtare, pentru că deși corpul lor nu este acolo, sufletul este acolo unde ei privesc. Se poate zice deci că somnambulul vede prin lumina sufletului.

LUME CORPORALĂ – totalul ființelor inteligente având un corp material.

LUMEA SPIRITELOR – totalul ființelor inteligente cărora le lipsește învelișul corporal. Lumea spiritelor este lumea normală, primitivă, care există de la început și va exista până la sfârșit. Starea corporală nu este pentru spirite decât tranzitorie. Ele schimbă învelișul (corpul) cum schimbăm noi o haină, ele părăsesc corpul ce se uzează ca pe o haină veche.

MOROI – spirit zglobiu, un fel de *drăcușor*, mai mult răutăcios decât rău, aparținând clasei spiritelor ușoare (vezi *drăcușor).*

MANIFESTARE – actul prin care un spirit își face cunoscută prezența.

MATERIALISM – un sistem filozofic al celor care gândesc că totul este materie în om și că nimic din el nu supraviețuiește după distrugerea corpului. Ni se pare inutil a respinge această opinie, care de altminteri aparține numai unor indivizi și nu este nicăieri constituită în doctrină. Dacă se poate demonstra existența sufletului prin raționament, manifestările spiritiste sunt proba patentă, prin ele noi asistăm într-un fel la toate peripețiile vieții de dincolo de mormânt. Materialismul care nu este fondat decât pe negare, nu poate rezista contra evidenței faptelor, de aceea doctrina spiritistă a triumfat adesea chiar față de aceia care rezistaseră tuturor argumentelor. Populariza-

rea acestei doctrine este mijlocul cel mai puternic pentru a face să dispară plaga materialismului de care suferă societățile civilizate.

MEDIUM – persoană accesibilă influenței spiritelor și mai mult sau mai puțin dotată cu capacitatea de a primi și de a transmite comunicările lor. Pentru spirite, mediumul este un intermediar, un agent sau un instrument mai mult sau mai puțin comod, după natura și gradul capacității mediumnice. Această capacitate ține de o dispoziție organică specială ce poate fi dezvoltată. Se disting mai multe varietăți de mediumi, după aptitudinile lor particulare pentru un mod sau altul de transmitere, pentru un gen sau altul de comunicare.

METAGNOMIE (din prefixul *meta* și cuvântul grec *gnomé* – cunoștință) – cunoașterea lucrurilor pe o cale pe care în stare normală noi nu le putem cunoaște. Acest termen a fost inventat de profesorul Boirac și deși respins de Charles Richet este adoptat de profesorul Osty ca să arate cu el capacitatea lucidității, clarviziunii, pe care Richet o numește Criptestesie.

METAPSIHICĂ (din prefixul *meta* și cuvântul grec *psihe* – suflet) – știința ce se ocupă de fenomenele ce depășesc lumea psihică. Această știință se ocupă azi cu clarificarea fenomenelor spiritiste, pe care le-a clasat după felul lor de manifestare și rezultatele produse.

METEMPSIHOZĂ – trecerea sufletului dintr-un corp în altul. Dogma metempsihozei este de origine indiană. Din India, această credință a trecut în Egipt, de unde mai târziu Pitagora a adus-o în Grecia. Discipolii acestui filozof propovăduiau că spiritul, când se eliberează de legăturile corpului, merge în imperiul morților să aștepte într-o stare nici de mort, nici de viu, o durată mai mult sau mai puțin lungă, pe urmă să însufletească alte corpuri de oameni sau *animale*, până ce timpul purificării sale s-a terminat și se va reîntoarce la izvorul de viață de unde a plecat. Dogma metempsihozei, cum vedeți, este bazată pe individualitatea și nemurirea sufletului; în ea găsim doctrina spiritistă asupra reîncarnării; această stare intermediară, de o durată mai mult sau mai puțin lungă, între diferitele existențe nu este altceva decât starea de rătăcire în care se găsesc spiritele între două încarnări. Dar între metempsihoza indiană și doctrina reîncarnării, așa cum se propovăduiește astăzi, este o diferență capitală: întâi, că prima admite transmigrația sufletului în corpul animalelor, ceea ce ar fi o degradare (involuție); al doilea, că această transmigrație nu se face decât pe pământ. Spiritele ne spun, din contră, că reîncarnarea este un progres neîncetat, că omul este o creație aparte a cărui suflet nu are nimic comun cu principiul vital al animalelor, că diferitele existențe pot să se facă, fie pe pământ, fie printr-o lege progresivă, într-o lume de un ordin superior și aceasta, după cum spune Pitagora, „până ce timpul purificării s-a împlinit".

MONIȚIE (lat. *monitio* – avertizare) – fenomene de prevestire a unei întâmplări rele sau bune.

MORT – nimicirea forțelor vitale ale corpului prin epuizarea organelor. Corpul, fiind lipsit de principiul de viață organică, sufletul se degajează de el și intră în lumea spiritelor.

MITOLOGIE – istoria fabuloasă a divinităților păgâne. Sub acest nume se înțelege și istoria tuturor ființelor supraomenești care, sub diferite denumiri, au urmat

zeităților păgâne în evul mediu; de asemenea avem o mitologie scandinavă, teutonă, celtă, scoțiană, irlandeză etc.

MUZE – vezi cuvântul *zâne.*

NECROMANCIE – arta de a evoca sufletele celor morți spre a obține de la ele revelații (preziceri). Prin extindere, acest cuvânt a fost aplicat la toate mijloacele de civilizație și oricine profesează arta de a spune viitorul a fost calificat ca *necromant.* Aceasta, probabil, din cauză că necromancia, în adevăratul înțeles al cuvântului, trebuie să fi fost unul dintre primele mijloace întrebuințate în acest scop; în al doilea rând că după credința populară, sufletele morților, trebuia să fie principalii agenți între celelalte mijloace de divinație, așa cum sunt chiromancia, divinație prin inspecția mâinii, cartomancia etc. Abuzul și șarlatanismul au discreditat necromancia ca și magia.

NOCTAMBUL, NOCTAMBULISM – cel care merge sau se plimbă în timpul nopții dormind, sinonim cu *somnambul.* Acest din urmă cuvânt este de preferat, pentru că noctambul și noctambulism nu implică nicidecum ideea de somn.

ORACOL – cuvânt derivat din latinescul *os, oris:* gură, înseamnă răspunsul zeilor; după credințele păgâne, la întrebările ce li se adresează, numite așa din cauză că răspunsurile erau transmise în general prin gura Pytiei (a se vedea acest cuvânt). Prin extindere, oracol se zicea nu numai răspunsului căpătat, ci și persoanei care îl pronunța, precum și diferitelor mijloace întrebuințate pentru a cunoaște viitorul. Orice fenomen extraordinar, în stare a lovi imaginația, era socotit ca expresie a voinței zeilor și devenea un oracol. Preoții păgâni, care nu pierdeau nici o ocazie de a exploata credulitatea, le descifrau și făceau pentru aceasta solemnități în temple unde credincioșii aduceau ofrandele lor în deșarta speranță de a cunoaște viitorul. Credința în oracole are evident izvorul ei în comunicațiile spiritiste pe care șarlatanismul, lăcomia și dorința de a domina le-au îmbrăcat în miracole și pe care noi le vedem astăzi în toată simplitatea lor.

PARADIS – locul sufletelor fericite. Înaintașii îl așezau în părțile Infernului numite Câmpiile Elizee (vedeți Infernul); popoarele moderne îl plasează în cer, cu care este sinonim, cuvântul ceruri fiind luat cu același înțeles, cu diferența că cuvântul ceruri se asociază unei idei de fericire infinită, în timp ce paradisul este mai mărginit și amintește bunuri materiale. Se zice încă a urca la cer sau a coborî în infern. Aceste opinii sunt fondate pe această credință primitivă, fruct al ignoranței, că universul este format din sfere concentrice ale cărui centru îl ocupă pământul; în aceste sfere, numite „ceruri", s-a pus locuința celor drepți; de aici expresia de al 5-lea, al 6-lea cer, pentru a desemna diferitele grade de fericire. Dar de atunci știința și-a dus privirile sale cercetătoare până în profunzimile eteriene, ea ne arată spațiul universal fără limită, semănat cu un număr nesfârșit de globuri, printre care circulă globul pământesc căruia nu i s-a dat un loc distinctiv, și deci nu există nici *sus* nici *jos.* Savantul, nevăzând peste tot decât spațiul nesfârșit și lumi nenumărate acolo unde i se arată cerul, negăsind în interiorul pământului un loc de Infern, decât straturile geologice după care a dedus formația sa, a început a se îndoi de existența cerului și a infernului și de aici până la îndoiala completă nu este decât un pas. Doctrina spiritelor superioare este de acord cu știința; ea nu mai are nimic care să atingă rațiunea și să fie în contradicție cu cunoștințe exacte. Ea ne mai arată sediul celor „buni" într-un loc închis sau în acele

pretinse sfere cu care ignoranța înfășurase globul pământesc, dar peste tot sunt spirite bune, în spațiu: cele rătăcitoare, în lumile mai perfecte cele încarnate: acolo este Paradisul, deci ideea primă vine din conștiința intuitivă dată omului de această stare de lucruri și pe care ignoranța și prejudecățile o reduseseră la proporții meschine. Ea ne arată că cei răi găsesc pedeapsa greșelilor în propiile imperfecțiuni, în suferințele lor morale, în prezența inevitabilă a victimelor lor, pedeapsă mai teribilă ca torturile fizice incompatibile cu doctrina nematerialității sunetului; ea ni le arată ispășind greșelile lor prin amărăciunile noilor existențe corporale, care duc în lumi imperfecte și nu într-un loc de veșnică pedeapsă de unde speranța de mai bine ar fi izgonită pentru totdeauna. Acolo este infernul. Câți oameni n-au zis: dacă am fi știut aceasta din copilărie, n-am fi pierdut credința niciodată. Experiența ne învață că spiritele nedematerializate îndeajuns sunt încă sub stăpânirea ideilor și a prejudecăților existenței corporale; acelea care în comunicările lor vorbesc conform ideilor ale căror greșeli sunt demonstrate, probează prin aceasta ignoranța și inferioritatea lor.

PARAPSIHIC – tulburări sufletești între care se cuprind fenomene de hipnotism, spiritism, telepatie și toate științele oculte (psihice). Fenomene excepționale, paradoxale, în afara legilor cunoscute asupra vieții și gândirii.

PARAMNESIE – iluzia memoriei care constă în a recunoaște un fapt ca și cum l-ar mai fi trăit și altă dată.

PEDEPSE ETERNE – spiritele superioare ne învață că binele singur este etern, pentru că el este de esență divină și că răul va avea un sfârșit. Ca o consecință a acestui principiu, ei combat doctrina eternității pedepsei, drept contrarie ideii că Dumnezeu este bun și drept. Dar lumina nu se face pentru spirite decât pe baza dezvoltării lor; în rândurile inferioare, ideile lor sunt întunecate de materie, viitorul pentru ele este acoperit de un văl; ele nu văd decât prezentul. Ele sunt la fel cu omul care urcă un munte: din fundul văii, pâcla și cotiturile drumului împiedică vederea, trebuie să ajungă la vârf pentru a descoperi tot orizontul; din spusele lui puteți judeca cât drum a făcut și cât mai are de făcut până la completa iluminare. Spiritele imperfecte neîntrezărind termenul suferințelor lor, cred că vor suferi totdeauna și însăși această obsesie este o pedeapsă pentru ele. Așadar, dacă unele spirite ne vorbesc de pedepse eterne este din cauză că ei așa și le închipuie din cauza inferiorității lor.

PENAȚI – zeii casei la înaintași, numiți astfel pentru că se credea că ei locuiesc în părțile cele mai ascunse ale casei și numele lor venind de la cuvântul latinesc *penus* care înseamnă loc retras. Ca și nimfele numite „lares", erau zei sau genii domestice cu diferența că penații erau din neamul umbrelor strămoșilor ale căror imagini se păstrau într-un loc secret, ferite de a fi profanate. Lares, genii binefăcătoare, protectoare ale familiilor și ale caselor erau privite ca moștenitoare, pentru că odată atașate de o familie, ele continuă a-i proteja descendenții. Nu numai fiecare individ, fiecare familie, fiecare casă avea larii săi particulari, dar fiecare oraș, sat, stradă, edificii publice etc. erau puse sub invocarea cutărui sau cutărui „lares" după cum la creștini ele sunt puse sub cutare sau cutare sfânt patron. Lares și Penații, al căror cult putem spune că era universal, deși sub nume diferite, nu erau alta decât spiritele familiare, a căror existență ne este dezvăluită astăzi dar pe care cei vechi îi prefăceau în zei cărora superstiția le ridică altare, în timp ce pentru noi acestea sunt simple spirite care au

însufleţit oameni ca şi noi, câteodată rude sau amici de ai noştri şi care se ataşează de noi prin simpatie. (Vezi cuvântul *Politeism).*

PERISPIRIT – Înveliş jumătate material ce însoţeşte spiritul după plecarea din corp. Spiritul îl obţine din lumea în care trăieşte şi îl schimbă trecând din una în alta, el este mai mult sau mai puţin subtil sau grosolan, după natura fiecărui glob. Perispiritul poate lua toate formele după bunul plac al spiritului: de obicei el împrumută imaginea pe care o avea în ultima sa existenţă corporală. Deşi de o natură eterată, substanţa perispiritului este susceptibilă de unele modificări care o fac perceptibilă vederii noastre, ceea ce se întâmplă în „apariţii". El poate, chiar prin unirea sa cu fluidul unor persoane, să devină pentru un timp oarecare tangibil, adică să ofere pipăitului rezistenţa unui corp solid, aşa cum se vede în apariţiile stereotipe sau palpabile. Natura intimă a perispiritului nu este încă cunoscută; dar s-ar putea presupune că materia corpurilor este compusă dintr-o parte solidă şi grosolană şi din una subtilă şi eterată; că singură cea dintâi suferă descompunerea provocată de moarte, în timp ce a doua persistă şi urmează spiritul. Spiritul ar avea de asemenea un dublu înveliş. Moartea nu l-ar despuia decât de cel mai grosolan; al doilea, care constituie perispiritul, ar păstra întipărirea şi forma celui dintâi, el fiindu-i ca o umbră; dar natura sa esenţială vaporoasă ar permite spiritului să modifice această formă după placul său, făcându-l vizibil sau invizibil, palpabil sau nu. Perispiritul este pentru spirit ceea ce tegumenul este pentru o sământă. Sâmburele curăţat de anvelopa sa lemnoasă închide germenele sub învelişul delicat al tegumenului.

PNEUMATOGRAFIE – scrierea directă a spiritelor fără ajutorul mâinii unui medium. (Vezi cuvântul *Psihografie.)*

PNEUMATOPHONIE – comunicări verbale şi directe ale spiritelor fără ajutorul organelor vocale. Sunete sau voci care se fac auzite în aer şi care par a răsuna în urechile noastre. (Vezi cuvântul *Psihophonie.)*

POLITEISM – Religia care admite mai mulţi Dumnezei. La popoarele vechi cuvântul Dumnezeu deştepta ideea de putere; pentru ei, orice putere superioară omului era un Dumnezeu; chiar şi oameni care făceau lucruri mari deveneau pentru ei zei. Spiritele, manifestându-se prin efecte care li se păreau supranaturale, erau în ochii lor numeroase divinităţi, printre care recunoaşte şi spiritele de toate gradele, de la spiritele zgomotoase până la spiritele superioare. În zeii cu formă omenească, care se transportă prin spaţiu schimbându-şi forma şi făcându-se vizibili şi invizibili după voinţă, putem recunoaşte toate proprietăţile perispiritului. După pasiunile ce li se atribuiau, recunoaştem spiritele nedematerializate încă. În Umbre, Lares, Penaţi, recunoaştem spiritele noastre familiare, geniile noastre tutelare. Cunoştinţa manifestărilor spiritiste este deci izvorul politeismului; dar din cele mai îndepărtate vremuri, oamenii luminaţi judecaseră aceşti pretinşi zei la dreapta lor valoare şi recunoscuseră în ei creaturile unui Dumnezeu suprem, suveran, stăpân al lumii. Creştinismul, confirmând doctrina de unitate a lui Dumnezeu, şi luminând oamenii prin sublima morală a Evangheliei a făcut o eră nouă în mersul progresiv al omenirii. În acest timp, cum spiritele n-au încetat a se manifesta, în loc de zei, oamenii au făcut genii şi zâne

POSEDAŢII – După ideea ce reprezintă acest cuvânt posedaţii sunt aceia în care vine să locuiască un demon. A poseda, a stăpâni pe cineva un demon înseamnă că demonul se serveşte de corpul lui. (Vezi cuvântul *Demon.)* Luând demonul, nu în înţe-

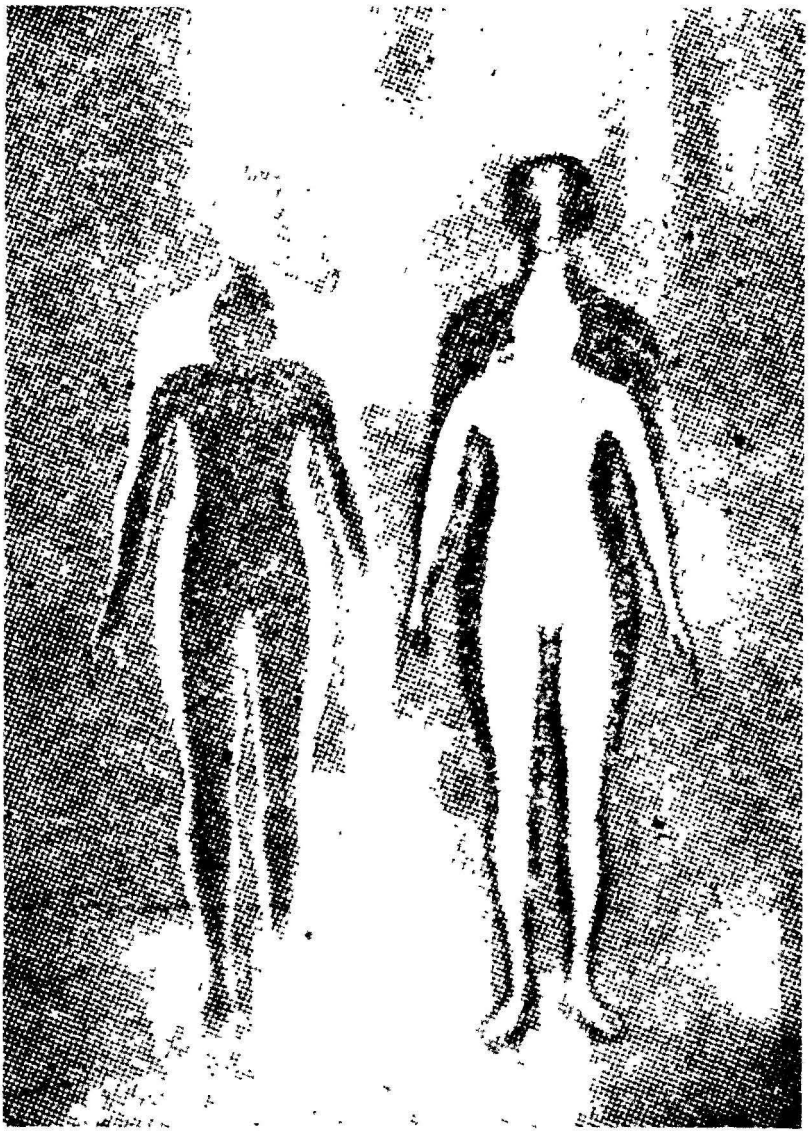

Perispiritul şi corpul fizic. Stânga: perispiritul când omul este treaz
Dreapta: corpul fizic în timpul somnului şi al transelor mediumnice

Iesul vulgar, dar în sensul de spirit rău, necurat, răufăcător, imperfect, ne-ar rămâne să știm dacă un astfel de spirit sau un oricare altul se poate instala în corpul unui om, conviețuind cu acel ce este încarnat în acest corp sau a-l înlocui. Ne vom întreba ce devine, în acest caz, sufletul expulzat. Doctrina spiritistă spune că spiritul unit cu corpul nu poate fi separat de el definitiv decât prin moarte; că un alt spirit nu poate să se așeze în locul său nici să se unească cu acest corp care ar avea astfel două spirite odată. Dar ea spune totuși că un spirit imperfect poate să se atașeze de spiritul încarnat, să-l stăpânească, să-i domine gândirea, să-l constrângă, dacă acesta nu are puterea a-i rezista, să facă cutare lucru, să lucreze într-un sens oarecare, ținându-l sub influența sa. Așadar nu există posedare în sensul absolut al cuvântului, este o împrejurare, nu e vorba deloc de a da afară din corp un spirit, dar pentru a ne servi de o comparație materială este de a-l face să-i slăbească alipirea, ceea ce se poate totdeauna când cineva vrea în mod serios; dar sunt oameni cărora le place să stea într-o dependență (influență) care le încântă gusturile și dorințele. Superstiția vulgară atribuie posesiunii demonului unele boli care nu au altă cauză decât o alterare a organelor. Această credință era foarte răspândită la evrei. Pentru ei, a vindeca aceste boli era a goni pe demoni din corpul bolnavului. Oricare ar fi cauza bolii, dacă vindecarea se produce, vindecătorul nu dă nimic din forțele sale. Iisus și discipolii săi ziceau că găsesc demonii numai pentru a se servi de limbajul popular. Vorbind altfel, ei n-ar fi putut fi înțeleși și poate chiar nu ar fi putut fi crezuți. Un lucru poate fi adevărat sau fals după sensul ce se dă cuvintelor. Cele mai mari adevăruri pot părea absurde când cineva nu le privește decât forma. Ultimele manifestări spiritiste au dovedit că nu numai oamenii pot fi „posedați", ci chiar casele pot fi invadate de spirite. Astfel, fenomenele așa-numite „maisons hantées" (case posedate) au dovedit acest lucru.

PREMOȚIUNE – Acțiunea eficace a lui Dumnezeu asupra voinței omenești.

PREMONIȚIE – fenomen de prevestire, gânduri care se nasc în capul omului asupra unei afaceri viitoare.

PSIHOGRAFIE – transmiterea gândului spiritelor prin ajutorul scrierii făcute prin mâna unui medium. Într-un medium scriitor mâna este instrumentul, dar sufletul său sau spiritul încarnat în el, este intermediarul sau interpretul spiritului care comunică; în pneumatografie spiritul străin scrie el însuși, fără intermediar (vezi cuvântul *Pneumatografie).* Psihografia imediată sau directă este când mediumul scrie singur ținând creionul ca pentru scrierea lui obișnuită. Psihografia mediată sau indirectă este când creionul este adaptat unui obiect care servește de adaos mâinii ca: un coș, o planșetă etc.

PSIHOLOGIE – disertație asupra sufletului; știința care se ocupă de natura lui. Acest cuvânt ar fi pentru un medium vorbitor ceea ce psihografia este pentru un medium scriitor; adică transmiterea gândului spiritelor prin vocea unui medium; dar cum prin psihologie se înțelege o știință azi destul de dezvoltată și bine definită, nu trebuie să-i mai dăm și alt înțeles, pe care îl vom înlocui prin cuvântul psihofonie.

PSIHOFONIE – transmiterea gândurilor spiritelor prin vocea unui medium vorbitor.

PSIHIC – ceea ce se raporta la sufletul sau facultățile mentale ale omului.

PSIHOMETRIE – măsurarea sau aprecierea facultăților morale și intelectuale ale omului.

PSIHOMANCIE – ghicit cu ajutorul evocării umbrelor, spiritelor.

PSIHASTENIE – psihonevroză vecină cu neurastenia şi unele forme ale delirului.

PURITATE ABSOLUTĂ – stare a spiritelor de primul ordin sau curate. Spiritele acelea care au parcurs toate gradele scării şi nu mai au nici o încarnare de suferit.

PURGATORIU – loc de ispăşire temporară, după biserica catolică, pentru sufletele care au încă a se curăţa de unele pete. Biserica nu defineşte deloc într-un mod precis locul unde se găseşte Purgatoriul; ea îl pune peste tot, în spaţiu, poate alături de noi. Ea nu se explică mai deslusit asupra naturii pedepselor ce sunt de îndurat; acestea sunt suferinţe mai mult morale decât fizice; el are totuşi foc; dar înalta Teologie recunoaşte că, cuvântul trebuie luat la figurat şi ca emblemă a purificării. Învăţământul spiritelor este mult mai explicit în această chestie; ei resping, este drept, dogma pedepselor eterne (vedeţi cuvântul *Infern),* dar admit o ispăşire temporară, mai mult sau mai puţin lungă, care nu este alta afară de nume, decât purgatoriul. Această ispăşire are loc prin suferinţele morale ale sufletului în stare de rătăcire; spiritele rătăcitoare sunt peste tot: în spaţiu, pe lângă noi, aşa cum o spune şi biserica. Biserica admite la purgatoriu unele pedepse fizice; doctrina spiritistă spune că spiritul se curăţă, se purifică de necurăţeniile sale prin existenţe corporale; suferinţele şi necazurile vieţii sunt ispăşirile şi probele prin care ele se ridică; de unde rezultă că pe pământ suntem în plin purgatoriu. Ceea ce doctrina catolică lasă în nesiguranţă, spiritele precizează, fac să se poată atinge cu degetul şi să se vadă cu ochii. Spiritele care suferă pot deci să spună că ele sunt în purgatoriu, pentru a se servi de limbajul nostru. Dacă pe baza inferiorităţii lor morale nu le este dat să vadă termenul suferinţelor lor, ele vor zice că sunt în Infern. Biserica admite eficacitatea rugăciunilor pentru sufletele din purgatoriu; spiritele ne spun că prin rugăciune cineva cheamă spiritele bune care dau celor slabi forţa morală ce le lipseşte ca să-şi suporte probele. Spiritele, suferind, pot să cearâ rugăciuni fără ca prin aceasta să fie în contradicţie cu doctrina spiritistă; ori, după ceea ce ştim asupra diferitelor grade ale spiritelor, înţelegem că ele le pot cere după forma care le era familiară în viaţă (vezi cuvântul *rugăciune).* Biserica nu admite decât o existenţă corporală după care soarta omului este inrevocabil fixată pentru eternitate. Spiritele ne spun că o singură existenţă a cărei durată, adesea scurtată prin accidente, nu este decât un punct în eternitate şi nu este suficientă unui suflet spre a se purifica complet şi că Dumnezeu, în bunătatea lui, nu condamnă fără milă pe acela care adesea n-a fost destul de luminat asupra „binelui" spre a-l practica: doctrina lor lasă sufletului capacitatea de a săvârşi într-o serie de existenţe ceea ce n-a putut să săvârşească în una singură; în aceasta constă principala diferenţă; dar dacă cineva ar cerceta cu grijă principiile dogmatice şi dacă s-ar deosebi totdeauna părţile ce trebuie luate la figurat, multe dintre contradicţiile aparente ar dispărea fără îndoială.

PROBELE – nestatorniciile vieţii corporale prin care spiritele se curăţă după modul cum ele suferă. După doctrina spiritistă, spiritul degajat de corp recunoaşte imperfecţiunea sa, alege el singur, printr-un act de liber arbitru, genul de probe pe care le crede cele mai proprii pentru înaintarea sa şi pe care le va suferi în noua existenţă. Dacă el alege o probă peste puterile sale, va fi doborât şi avansarea sa este întârziată.

PYTIA-PITONISA – preoteasă a zeului Apollon Pitianul din Delfes, numit aşa după şarpele piton pe care Apollon îl ucisese. Pitia dădea oracole, dar cum ele nu

de acceptări dată aceluiași cuvânt este un izvor nesecat de controverse care nu ar avea loc dacă fiecare idee ar avea reprezentarea sa bine definită. Pentru a evita orice neînțelegere asupra sensului pe care îl dăm fiecărui cuvânt, ne vom servi de următorii termeni:

SUFLET SPIRITIST – sau simplu *suflet*, ființa nematerială, distinctă și individuală, unită corpurilor care-i servesc de înveliș temporar, adică spirit încarnat și care nu aparține decât speței omenești;

PRINCIPIU VITAL – principiu general al vieții materiale, comun tuturor ființelor organice: oameni, animale, plante; și *suflet vital*, principiu vital individualizat într-o ființă oarecare.

PRINCIPIU INTELECTUAL – principiu general de inteligență comună oamenilor și animalelor; și *suflet intelectual*, același principiu individualizat.

SUFLET UNIVERSAL – nume pe care unii filozofi îl dau principiului general al vieții și inteligenței. (Vezi *Tot universal.)*

SPIRIT – în sensul special al doctrinei spiritiste, spiritele sunt ființe inteligente ale creației și care populează universul în afara lumii corporale. Natura intimă a spiritelor ne este necunoscută; ele înșeși nu o pot defini, fie prin ignoranță, fie prin lipsa de cuvinte. Noi suntem în această privință ca orbii din naștere care nu pot percepe ce este lumina. După spusa lor, spiritul nu este deloc material în sensul vulgar al cuvântului; el nu este nici nematerial în sensul absolut, căci spiritul este „ceva" și imaterialitatea absolută ar fi neantul. Spiritul este deci format dintr-o substanță, dar despre care materia grosolană care influențează simțurile noastre, nu poate să ne dea o idee. El poate fi deci comparat cu o flacără sau scânteie a cărei strălucire variază după gradul purificării sale. El poate lua orice formă cu ajutorul perispiritului de care el este împrejmuit. (Vezi cuvântul *perispirit.)*

SPIRIT ELEMENTAR – spirit privit în sine însuși, făcând abstracție de perispiritul său.

SPIRIT FAMILIAR – spirit care se alipește de o persoană sau de o familie, fie pentru a o proteja, dacă este bun, fie pentru a o ruina, dacă este rău. Spiritul familiar nu are nevoie să fie evocat; el este totdeauna prezent și răspunde instantaneu la chemarea ce i se face. Adesea el manifestă prezența lui prin semne ce se pot simți.

SPIRITE ZGOMOTOASE – acele care-și descoperă prezența prin lovituri. Ele aparțin claselor inferioare.

SATAN – cuvânt de origine ebraică însemnând adversarul, dușmanul lui Dumnezeu, șeful demonilor. Acest cuvânt este sinonim cu Diavol, cu diferența că acest din urmă cuvânt este mai des întrebuințat. În al doilea loc vine ideea atașată acestui cuvânt. Satan este o ființă unică: geniul răului, rivalul lui Dumnezeu, pe când Diavolul este un termen mai generic care se aplică la toți demonii; nu este decât un Satan, pe când diavolii sunt mai mulți. După doctrina spiritistă, Satana nu este o ființă distinctă, căci Dumnezeu nu poate avea un rival care să poată lupta cu el de la egal la egal; el este personificarea alegorică a răului și a tuturor spiritelor rele. (Vezi și cuvintele: *Drac, Diavol Demon.)*

SEMATOLOGIE – transmiterea gândurilor spiritelor cu ajutorul semnelor, precum sunt loviturile, zgomotele, mișcările obiectelor etc. (vezi *Tiptologie.)*

SERAFIM – vezi cuvântul *înger*.

erau totdeauna date ca să fie înțelese, preoții se însărcinau de a le interpreta după circumstanțe. (Vezi cuvântul *Sibile.)*

RĂTĂCIRE – stare a spiritelor rătăcitoare, adică neîncarnate în timpul dintre diferitele existențe corporale. Rătăcirea nu este deloc un semn de inferioritate absolută pentru spirite. Sunt spirite rătăcitoare din toate clasele, afară de acelea de primul ordin sau spiritele curate care, ne mai având de suferit vreo încarnare, nu pot fi considerate ca rătăcitoare. Spiritele rătăcitoare sunt fericite sau nefericite, după gradul lor de curățenie. Aceasta este starea în care spiritul fiind lipsit de acoperișul material al corpului, recunoaște existențele sale anterioare și greșelile care-l îndepărtează de perfecțiune și fericirea infinită, de asemenea atunci ele aleg noile probe spre a avansa mai repede.

RUGĂCIUNE – Rugăciunea este o invocare și, în unele cazuri, o evocare prin care se cheamă cutare sau cutare spirit. Când ea este adresată lui Dumnezeu, El ne trimite mesagerii săi, spiritele bune. Rugăciunea nu poate să abată hotărârile providenței; dar prin ea spiritele bune pot veni în ajutorul nostru, fie pentru a ne da forța morală ce ne lipsește, fie pentru a ne sugera gândurile necesare: de aici vine ușurarea ce simțim când ne-am rugat fierbinte. De aici vine și ușurarea ce o simt spiritele ce suferă, când ne-am rugat pentru ele; ele cerând aceste rugăciuni sub forma care le este mai obișnuită și care este mai apropiată cu ideile ce le-au au păstrat în timpul existenței lor corporale; dar rațiunea, de acord cu îndrumarea spiritelor, ne spune că rugăciunea spusă numai cu buzele și nu cu inima, este o formulă zadarnică.

REÎNCARNARE – reîntoarcerea spiritului la viața corporală. Reîncarnarea poate avea loc imediat după moarte sau după un timp mai mult sau mai puțin lung, în care sufletul este rătăcitor. Reîncarnarea poate avea loc pe pământ sau în altă parte, dar întotdeauna într-un corp omenesc și niciodată în al unui animal. Reîncarnarea este progresivă sau staționară; ea nu este niciodată retrogradă. În noile sale existențe corporale, spiritul poate decădea ca poziție socială, dar nu ca spirit; adică din stăpân poate deveni slugă, din prinț, muncitor, din bogat, sărac, progresând totdeauna în cunoștințe și moralitate; astfel, ticălosul poate deveni om bun, dar omul bun nu poate nici o dată să devină un ticălos. Spiritele imperfecte, care sunt încă sub influența materiei, nu au totdeauna idei complete asupra reîncarnării; modul cum ele o explică se resimte de ignoranța lor și din prejudecățile pământești, la fel cum ar face un țăran dacă l-am întreba care se învârtește: Soarele sau Pământul? Ele nu au despre existența lor anterioară decât o amintire confuză și viitorul este pentru ele în negură. (Se știe că amintirea existențelor trecute se luminează pe măsură ce spiritul se ușurează de materie). Unele vorbesc încă de sfere concentrice care împrejmuiesc pământul și în care spiritul, ridicându-se gradat, ajunge în al șaptelea cer, care este pentru ele apogeul perfecțiunii. Dar chiar prin diversitatea expresiilor și a bizareriei figurilor, o observare atentă face să recunoaștem cu ușurință un gând dominant, acela al probelor succesive ce spiritul trebuie să sufere și a diferitelor grade ce trebuie să parcurgă pentru a ajunge la perfecțiune și la suprema fericire. Adesea lucrurile ni se par contradictorii când nu am sondat îndeajuns sensul lor intim.

SUFLET – după unii, el este principiul vieții materiale; după alții, este principiul inteligenței fără individualitate după moarte; după diferitele doctrine religioase, el este o ființă nematerială, distinctă, pentru care corpul nu este decât un acoperiș care supraviețuiește corpului și păstrează individualitatea sa după moarte. Această diversitate

SIBILĂ – profetă care ghicea și pe care cei vechi o credeau inspirată de divinitate. Curățate de partea șarlatanească și de minunățiile cu care le înconjurau cei ce le exploatau, Sibilele și Pytonisele erau somnambule, extatice și chiar medii.

SOMNAMBULISM – stare de dezrobire a sufletului, mai completă ca în vis (vezi *visul).* Visul este un somnambulism imperfect. În somnambulism luciditatea sufletului – capacitatea de a vedea în timp și spațiu – care este unul din atributele sale, este mai dezvoltată; el vede lucrurile cu mai multă precizie și exactitate; corpul poate lucra sub impulsul voinței sufletului. Uitarea completă în momentul deșteptării este unul din semnele caracteristice ale adevăratului somnambulism; pentru că independența sufletului și a corpului este mai completă ca în vis.

SOMNAMBULISM NATURAL – acela care este nepregătit și se produce fără provocare și fără influența vreunui agent exterior.

SOMNAMBULISM MAGNETIC – sau artificial, acela care este provocat prin acțiunea ce o persoană exercită asupra alteia prin mijlocul fluidului magnetic pe care îl revarsă asupra ei.

SOMN NATURAL – suspendare momentană a vieții de relație; îngreunare a simțurilor în timpul căreia sunt întrerupte relațiile sufletului cu lumea exterioară, relații făcute cu ajutorul organelor.

SOMNILOCHIE – stare de libertate a sufletului, intermediară între vis și somnambulism natural. Aceia care vorbesc în vis sunt *somniloci.*

SFERĂ – cuvânt prin care unele spirite arată diferitele grade a scării spiritiste. Ei spun că cineva a ajuns în a cincea sau a șasea sferă după cum alții zic că au ajuns într-al cincilea sau al șaselea cer. Prin modul în care se exprimă, s-ar putea crede că pământul este un punct central, împrejmuit de sfere concentrice în care se produc succesiv diferitele grade de perfecțiune; sunt de asemenea unele care vorbesc de sfera focului, de sfera stelelor etc. Cum cele mai simple noțiuni astronomice ne demonstrează îndeajuns absurditatea unei astfel de teorii, ea nu poate proveni decât dintr-o falsă interpretare a termenilor, unde spiritele foarte înapoiate sunt încă pătrunse de sistemul lui Ptolemeu sau Tycho-Brahé. Dacă un om pe care îl credeți savant susține un lucru evident absurd, îndoiți-vă de știința lui, el trebuie să fie dintre spiritele înapoiate și numai prin experiențe vă veți învăța a le cunoaște. Aceste expresii sunt deci vicioase, luate chiar la figurat, pentru că ele pot induce în eroare asupra adevăratului sens în care trebuie să luăm dezvoltarea spiritelor. (Vezi cuvântul *Reîncarnare.)*

SPIRITISM – doctrină fondată pe credința existenței spiritelor și pe a comuni cării lor cu oamenii.

SPIRITIST – ceea ce se adaptează doctrinei spiritiste sau care are raporturi cu spiritismul.

SPIRITUALISM – credința în existența unui suflet spiritual, nematerial, care-și păstrează individualitatea după moarte, abstracție făcând de credința în spirite; ea este opusă materialismului. Oricine crede că în noi nu este numai materie, este *spiritualist,* dar nu urmează de aici că el admite doctrina spiritistă. Oricine este spiritist este de la sine spiritualist; pe când materialistul nu este nici una, nici alta. Cum acestea sunt două idei esențial distincte, era nevoie a le distinge prin cuvinte diferite,

pentru a evita orice echivoc. Chiar pentru cei care privesc spiritismul ca o idee himerică, este necesar a le deosebi printr-un cuvânt special, pentru a le putea distinge.

STEREOTITĂ – calitatea aparițiilor care împrumută proprietățile materiei de a deveni rezistente și palpabile; se numește astfel spre a se deosebi de aparițiile vaporoase sau eterate care nu sunt palpabile. Aparițiile stereotite prezintă pentru un scurt timp vederii și atingerii propietățile unui corp viu.

SUPERSTIȚIE – oricât de absurdă ar fi o idee superstițioasă, ea izvorăște totdeauna dintr-un fapt real, dar pe care ignoranța l-a denaturat, exagerat sau l-a interpretat fals. Este o greșeală a crede că popularizând cunoașterea manifestărilor spiritiste înseamnă a propaga superstiția. Din două lucruri unul: ori aceste fenomene sunt o închipuire ori sunt reale, în primul caz ați avea dreptul a le combate; dar dacă ele există, așa cum o dovedește experiența, nimic nu le-ar împiedica să se producă. Cum ar fi o copilărie a ne opune unor fapte pozitive, ceea ce trebuie să combatem, nu sunt faptele, ci falsa interpretare ce le-o poate da ignoranța. Fără îndoială, că în timpurile îndepărtate, ele au fost izvorul a numeroase superstiții, ca și toate fenomenele naturale a căror cauză nu era cunoscută; progresul științelor pozitive face ca încetul cu încetul unele să dispară; știința spiritistă, mai bine cunoscută, va face să dispară și celelalte. Adversarii spiritismului se sprijină pe pericolul pe care îl prezintă pentru judecată. Toate lucrurile care pot impresiona închipuirile slabe pot produce nebunia, ceea ce trebuie înainte de toate, este a vindeca boala fricii; ori mijlocul de a ajunge aici nu este de a exagera închipuitul pericol, făcându-l să creadă că toate aceste manifestări sunt opera diavolului. Aceia care propagă această credință în scopul de a discredita spiritismul, nu-și vor ajunge scopul; mai întâi pentru că a atribui o cauză oarecare fenomenelor spiritiste înseamnă a le recunoaște existența; al doilea, vrând să le prezinte ca acțiuni ale diavolului, veți influența în mod primejdios moralul unor indivizi. Cum prin aceasta nu veți împiedica producerea manifestărilor, chiar la aceia care nu vor să se ocupe de spiritism, ei nu vor vedea peste tot în jurul lor, decât draci și demoni, până și în efectele cele mai simple pe care ei le vor lua drept manifestări, având prin aceasta destule cauze care să le tulbure mintea. A răspândi această teamă înseamnă a mări frica, în loc de a o vindeca; acesta este adevăratul pericol și de aici vine superstiția.

SILFE, SILFIDE – după mitologie silfele erau genii ale aerului după cum gnomii erau ai pământului și ondinele, cele ale apelor. Ele erau reprezentate sub o formă omenească semivaporoasă, cu trăsături grațioase, aripi transparente, emblema repeziciunii cu care ele parcurgeau spațiul; li se atribuia puterea de a se face văzute sau nevăzute după voință; caracterul lor era blând și binevoitor. „Nu vă îndoiți de mulțimea silfelor ușoare pe care să le aveți la ordinele voastre; necontenit ocupate a culege gândurile voastre, abia pronunțați un cuvânt că ele l-au prins și l-au repetat de jur împrejurul vostru. Ele sunt așa de ușoare că parcurg mii de pași într-o secundă; acestea sunt silfele lui Paracelsus și ale lui Gabalis." (A. Martin) Credința în silfe își are evident izvorul în manifestările spiritiste. Ele sunt spirite de ordin inferior, ușoare dar binevoitoare.

TELEGRAFIA OMENEASCĂ – comunicarea la distanță între două persoane vii, care se evocă reciproc. Această evocare provoacă emanciparea sufletului; unde spiritul încarnat vine să se manifeste și poate să-și comunice gândul prin scriere sau prin

oricare alt mijloc. Spiritele ne spun că telegrafia omenească va fi într-o zi un mijloc obișnuit de comunicație, când oamenii vor fi mai morali, mai puțin egoiști și mai puțin alipiți de lucrurile materiale; această telegrafie fiind privilegiul sufletelor de elită.

TELEPATIE – vezi *Telegrafia omenească.*

TELEPSIHIE – studiul fenomenelor în care se manifestă, sub o formă oarecare și la mari distanțe, influența unei ființe omenești, fără întrebuințarea sugestiei verbale – fenomene cunoscute sub denumirea de exteriorizare a sensibilității și transmiterii gândirii.

TELEKINESIE – facultatea mediumilor de a mișca unele obiecte din jurul lor, a le ridica în aer etc.

TAUMATURG – cel ce face vindecări minunate: de exemplu Sf. Grigore Taumaturgul. Vindecările prin sugestie depind de această știință. A se vedea detalii complete în tratatul nostru de magnetism personal și sugestie.

TOTUL UNIVERSAL – *marele tot.* După părerea unor filozofi, este un suflet universal din care fiecare din noi posedă o părticică; la moarte, toate aceste suflete particule se reîntorc la izvorul general, fără să-și păstreze individualitatea, după cum picăturile de ploaie se adună în ocean. Această sursă comună este pentru ei *marele tot*, *„Totul Universal"*. Această doctrină ar fi tot așa de dezasperantă ca și materialismul, căci fără individualitate, după moarte, ar fi ca și cum cineva n-ar exista. Spiritismul este proba patentă împotriva acestei teorii. Dar ideea marelui tot nu implică, ca o necesitate, pe aceea a contopirilor ființelor într-una singură. Un soldat care se reîntoarce la regimentul său reintră într-un tot colectiv, dar își păstrează individualitatea. La fel este cu sufletele care reintră în lumea spiritelor care pentru ele este un tot colectiv: totul universal. În acest sens trebuie să luăm această expresie, din limbajul unor spirite.

TRANSMIGRAȚIE – vezi cuvintele *Reîncarnare, Metempsihoză.*

TIPTOLOGIE – comunicarea spiritelor prin mijlocul ciocăniturilor, loviturilor, zgomotelor.

Tiptologie prin mișcare, atunci când zgomotele sunt produse prin lovire de un obiect oarecare, care se mișcă, de exemplu o masă care lovește cu picioarele printr-o mișcare de oscilație.

Tiptologie intimă sau pasivă, atunci când loviturile se aud în chiar corpul obiectului care stă absolut nemișcat.

Tiptologie alfabetică, atunci când loviturile arată litere, care unite fac cuvinte și fraze. Ele pot fi produse prin una din tiptologiile mai sus arătate.

Tiptologia este un mijloc de comunicare foarte imperfect din cauza încetinelii care nu permite dezvoltări așa de întinse ca acelea care se pot obține prin psihografie sau psihofonie.

UMBRELE – în mitologia romană și etruscă umbrele erau sufletele sau umbrele celor morți. Cei vechi aveau un mare respect pentru umbrele străbunilor lor pe care ei credeau că-i pot îmblânzi prin sacrificii. Ei și-i închipuiau sub forma lor omenească, dar vaporoasă și invizibilă, rătăcind împrejurul mormintelor sau a locuințelor lor vizitându-și familiile. Cine nu va recunoaște în aceste *Umbre* spiritele sub învelișul semimaterial al perispiritului și care ne spun ele singure a fi printre noi sub forma ce o aveau în viață? (Vezi *Penați.)*

URSITOARE – *vezi Zâne.*

VISE – efectul emancipării sufletului în timpul somnului. Când simțurile sunt obosite, legăturile care unesc corpul și sufletul slăbesc, sufletul devine mai liber, recapătă în parte capacitățile sale spirituale și intră mai cu ușurință în comunicare cu ființele lumei dezîncarnate. Amintirea pe care o păstrează la deșteptare despre ceea ce a văzut în alte părți și în alte lumi sau în existențele trecute, constituie visul propriu-zis. Această amintire nefiind decât parțială, aproape totdeauna incompletă și amestecată cu amintiri din starea de trezie, rezultă din faptele constatate întreruperi care rup legătura și produc acele combinări bizare ce par a nu avea rost, aproape ca și cum ar fi o povestire din care s-au frânt ici și colo bucăți din linii sau fraze.

VRĂJITORI – la început se numeau indivizii care erau socotiți că aruncau farmece și, prin extindere, toți cei cărora li se atribuia o putere supranaturală. Fenomenele stranii care se produc sub influența unor medii probează că puterea atribuită vrăjitorilor se sprijină pe ceva real, dar că șarlatanismul a abuzat ca totdeauna. Dacă în secolul nostru mai sunt încă oameni care atribuie aceste fenomene diavolului, cu atât mai mult s-a putut crede aceasta în timpurile de ignoranță; ceea ce se vede din faptul că indivizii care posedau, chiar pentru uzul lor personal, unele din capacitățile mediumilor de azi erau condamnați să fie arși pe rug.

VIZIUNE – vezi *apariție.*

VIZIONAR – care crede în mod greșit că are viziuni, revelații, la figurat: care are idei false și himerice. Acest cuvânt ar conveni perfect pentru a desemna persoanele dotate cu a doua vedere și care au viziuni reale, dacă n-ar fi fost luat în sens contrar. În acest timp necesitatea unui cuvânt special pentru a arăta aceste persoane este evidentă. (Vezi cuvântul *Văzător.)*

VEDENIE – vezi *vedere.*

VEDERE – (a doua): efectul emancipării sufletului care se manifestă în stare de veghe; capacitate de a vedea lucrurile absente ca și cum ar fi prezente. Aceia care posedă acest dar, nu văd cu ochii fizici, ci prin ochii sufletului care percep imaginea obiectelor peste tot unde el se transportă și ca printr-un fel de miraj. Această capacitate nu este deloc permanentă, unele persoane o posedă pentru nevoile lor și li se pare ca un efect natural, producându-le ceea ce se cheamă viziune.

XENOGLOSIE – capacitatea unor mediumi spiritiști de a vorbi sau înțelege o limbă străină sau imaginară pe care în stare normală nu o cunosc și nu o utilizează.

ZÂNE – după credința populară, zânele sunt ființe semimateriale dotate cu o putere supraomenească, ele sunt bune sau rele, protectoare sau răufăcătoare; ele pot după voință să se facă văzute sau nevăzute și să ia orice fel de forme. Zânele, în vechime și la popoarele moderne, erau socotite ca imediat următoare după divinitățile cele vechi. Dacă cercetăm istoria lor atribuită poeților și credințelor populare, găsim în ea toate manifestările spiritiste din timpurile noastre și care s-au produs în toate epocile: așa că desigur acestor fapte li se datoresc originea lor. În zânele care prezidează la nașterea copiilor și îi urmăresc în timpul vieții, recunoaștem fără greutate spiritele sau geniile familiare. Înclinarea lor mai mult sau mai puțin bună și care este totdeauna reflexul pasiunilor omenești, le pune în categoria spiritelor inferioare sau puțin avansate. (Vezi cuvântul *Politeism.)*

ZGOMOTE – comunicări prin lovituri ale spiritelor inferioare.

CUPRINS

Ce este spiritismul 5
Istoria spiritismului 10
Spiritismul și religia 20
Spiritismul în fața științei 24
Există „lumea cealaltă"? 28
Capitolul I Scara spiritistă 35
Capitolul II Manifestările spiritiste 42
Capitolul III Comunicări spiritiste 53
Capitolul IV Diferite moduri de comunicare 60
Capitolul V Mediumii 70
Capitolul VI Rolul și influența mediumului în manifestările spiritiste 81
Capitolul VII Influența celor din jur în manifestările spiritiste 88
Capitolul VIII Raporturile cu spiritele 92
Câteva observații asupra ședințelor spiritiste 116
Cum se face o ședință spiritistă 123
Filozofia spiritistă 131
Dușmanii spiritismului 134
Vocabular spiritist 140

Spiritismul – ştiinţă sau misticism?

Spiritismul este o filosofie experimentală, care se ocupă cu studierea sufletului şi manifestările sale. Mulţi îşi închipuie că spiritismul constă numai în obţinerea diferitelor profeţii prin învârtirea meselor şi a paharelor, neglijând astfel latura filosofică a acestei doctrine care tinde a deveni universală, formând baza teozofiei şi a altor doctrine mistice.

Spiritismul este o ştiinţă-credinţă ce ne arată că omul posedă un suflet şi că acesta nu este decât o mică parte din puterea dumnezeirii. Această parte din dumnezeire îşi începe acţiunea în cele mai inferioare animale, de unde, numai după ce trece printr-o serie de mii de vieţi, tinde a deveni o inteligenţă încarnându-se în specia umană. De aici ea începe a se dezmărgini mereu de greutatea de a se înţelege pe sine şi pe Dumnezeu până ajunge la cea mai înaltă treaptă de lumină intelectuală, când se confundă din nou cu dumnezeirea.

Spiritismul e ştiinţa sufletului, prin care omul învaţă a-l iubi pe aproapele său ca pe sine, ştiinţa prin care omul se poate înţelege cu cei duşi din lume.